TYLKO 9,90 ZŁOTYCH (w tym 8% VAT) Z PŁYTĄ DVD

Komputer Świat

Twój Niezbędnik

| NR 2|2015 (79) | KWIECIEŃ – MAJ 2015 | WWW.KOMPUTERSWIAT.PL |

NOWY LEPSZY!

NAJLEPSZE DARMOWE ANTYWIRUSY

ORAZ **5** SUPERPAKIETÓW

PEŁNE WERSJE

Ashampoo Music Studio 5
Kompleksowy program do tworzenia i edycji muzyki

BurnAware Premium 7
Jeden z najlepszych programów do nagrywania i kopiowania płyt

SmartSHOW 2
Edytor efektownych, filmowych pokazów zdjęć

Tenorshare Any Data Recovery PRO
Program do odzyskiwania danych z dysków i kart pamięci

Tenorshare Data Backup
Narzędzie do tworzenia kopii zapasowych systemu i wybranych plików

Tenorshare Windows Boot Genius
Zestaw narzędzi do naprawiania systemu Windows

Stroke of Fate: Operacja Walkiria
Detektywistyczna gra przygodowa z drugą wojną światową w tle

89 PROGRAMÓW NA PŁYCIE DVD **7,5 GB SPRAWDZONYCH APLIKACJI**

ISSN 1895-8605 NR INDEKSU 357 669

Ty chronisz swój sprzęt.
My chronimy Twoje dane.

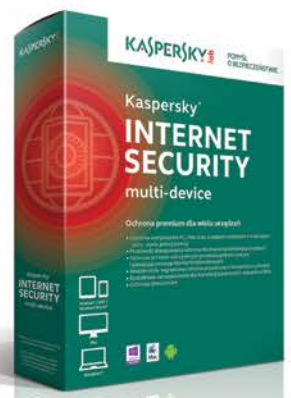

Kaspersky Internet Security – multi-device.

Codziennie dbasz o swój sprzęt - kupujesz torby, pokrowce i obudowy, by Twoje urządzenia ciągle wyglądały jak nowe i działały sprawnie. My troszczymy się o dane - chronimy Twoją prywatność, pieniądze, tożsamość i rodzinę online. Ty i Kaspersky Lab to idealne połączenie bezpieczeństwa wszystkich Twoich urządzeń, niezależnie od tego, czy korzystasz z komputera PC, Mac czy smartfona lub tabletu z Androidem™.

POMYŚL O TYM. TAK JAK MY.

ZESPÓŁ KASPERSKY LAB

KASPERSKY lab

kaspersky.pl

JAK OBSŁUGIWAĆ MENU PŁYTY

TEMATYCZNE DZIAŁY
kategorie programów ułatwiają poruszanie się w gąszczu aplikacji i odkrywanie nowych programów do interesujących nas zastosowań

INFORMACJE
wersja językowa programu, licencja, rozmiar, obsługiwane systemy i strona domowa

ZAINSTALUJ
z tego miejsca rozpoczynamy instalowanie lub kopiowanie programu z płyty

INDEKS I POMOC
alfabetyczna lista wszystkich programów zapewniająca błyskawiczny dostęp do wybranej aplikacji

WYSZUKIWARKA
ułatwia użytkownikowi znalezienie konkretnego programu na płycie

WYGLĄD PROGRAMU
zobacz wygląd danej aplikacji w czasie jej działania

7 POWODÓW, DLA KTÓRYCH WARTO CZYTAĆ NIEZBĘDNIK

1. Pełne wersje programów w cenie czasopisma
2. Najlepsze aplikacje wybrane przez redakcję
3. Większość za darmo i po polsku
4. Zawsze najnowsze wersje aplikacji
5. Bez wirusów i szkodliwego oprogramowania
6. Przydatne opisy w menu płyty
7. Praktyczne porady w czasopiśmie

UWAGA!
Kod bonusowy Komputer Świata znajduje się na nadruku płyty DVD.

Zawartość płyty została sprawdzona za pomocą programów antywirusowych G Data Internet Security 2014 i Microsoft Security Essentials

OD REDAKCJI

Tym razem antywirusy

W lutym odnowiliśmy Niezbędnik, ale nie dajemy za wygraną i nadal go udoskonalamy. Tym razem wybraliśmy jeden z superpakietów jako temat przewodni – to antywirusy, programy o zasadniczym znaczeniu dla każdego rozsądnego użytkownika komputera. W tym numerze zamieściliśmy pakiet najlepszych darmowych aplikacji tego typu – i to na nie chcemy zwrócić szczególną uwagę Czytelników. To nie koniec ulepszeń. Ponieważ dobrych i przydatnych aplikacji, o których warto wiedzieć, jest więcej, niż mieści drukowane wydanie Niezbędnika, na stronach tytułowych każdego działu przedstawiamy dodatkowe programy, o których szkoda nam było nie wspomnieć. Znalazły się one oczywiście również na płycie. Polecamy je do wypróbowania :-) A na początku numeru, oprócz pełnych wersji, opisujemy także kultowe gry. Dobrej zabawy i miłej lektury!

AGNIESZKA AL-JAWAHIRI
REDAKTOR WYDANIA

MARIUSZ MICHALSKI
PRZYGOTOWANIE PŁYTY

PEŁNE KOMERCYJNE WERSJE	LICENCJA	DVD-KOD	KŚ+	STRONA
Any Data Recovery PRO	PEŁNA WERSJA	009	⊕	9
Ashampoo Music Studio 5	PEŁNA WERSJA	010	⊕	7
BurnAware Premium 7	PEŁNA WERSJA	022	⊕	6
Data Backup	PEŁNA WERSJA	027	⊕	8
SmartSHOW 2	PEŁNA WERSJA	064	⊕	8
Stroke of Fate: Operacja Walkiria	PEŁNA WERSJA	065	⊕	10
Windows Boot Genius	PEŁNA WERSJA	080	⊕	9

DARMOWE ANTYWIRUSY	LICENCJA	DVD-KOD	KŚ+	STRONA
360 Total Security 6	FREEWARE	001	⊕	12
360 Total Security Essential 6	FREEWARE	002	⊕	12
avast! Free Antivirus 2015 10.2	FREEWARE	013	⊕	13
AVG AntiVirus Free Edition 2015	FREEWARE	014	⊕	14
AVG AntiVirus Free Edition 2015 64-bit	FREEWARE	015	⊕	14
Avira Free Antivirus 2015 15.0.8	FREEWARE	016	⊕	12
Baidu Antivirus 2015 5.4.3	FREEWARE	017	⊕	12
Comodo Free Antivirus 2015 8.1	FREEWARE	026	⊕	17
Microsoft Security Essentials 4.7.205	FREEWARE	046	⊕	16
Microsoft Security Essentials 4.7.205 64-bit	FREEWARE	047	⊕	16
Panda Free Antivirus 15.1	FREEWARE	055	⊕	17

OPTYMALIZACJA WINDOWS	LICENCJA	DVD-KOD	KŚ+	STRONA
Advanced SystemCare 8.1 Free	FREEWARE	006	⊕	20
Ashampoo WinOptimizer FREE	FREEWARE	011	⊕	20
Baidu PC Faster 5.1.3	FREEWARE	018	⊕	18
Glary Utilities 5.21	FREEWARE	038	⊕	19
Toolwiz Care 3.1	FREEWARE	070	⊕	18
WinUtilities Free 11.35	FREEWARE	084	⊕	21
Wise Care 365 Free 3.57	FREEWARE	086	⊕	21

MENEDŻERY PLIKÓW	LICENCJA	DVD-KOD	KŚ+	STRONA
Double Commander 0.6	FREEWARE	029	⊕	22
Double Commander 0.6 64-bit	FREEWARE	030	⊕	22
FreeCommander XE 2015	FREEWARE	036	⊕	24
Master Commander 1.2	FREEWARE	044	⊕	22
Multi Commander 4.6.2	FREEWARE	049	⊕	25
Multi Commander 4.6.2 64-bit	FREEWARE	050	⊕	25
Q-Dir 6.09	FREEWARE	057	⊕	24
Q-Dir 6.09 64-bit	FREEWARE	058	⊕	24
Total Commander 8.51a	SHAREWARE	071	⊕	23
Unreal Commander 2.02	FREEWARE	074	⊕	22
xplorer2 3.0.0.3	FREEWARE	087	⊕	25
xplorer2 3.0.0.3 64-bit	FREEWARE	088	⊕	25

ODTWARZACZE MUZYKI	LICENCJA	DVD-KOD	KŚ+	STRONA
AIMP 3.60	FREEWARE	008	⊕	27
Clementine 1.2.3	FREEWARE	025	⊕	29
foobar2000 1.3.7	FREEWARE	034	⊕	30
MediaMonkey 4.1.6	FREEWARE	045	⊕	26
MusicBee 2.4.5404	FREEWARE	051	⊕	31
Tomahawk 0.8.2	FREEWARE	069	⊕	26
Winamp 5.666	FREEWARE	079	⊕	26
Winyl 3.0.3	FREEWARE	085	⊕	31

NAGRYWANIE FILMÓW Z GIER	LICENCJA	DVD-KOD	KŚ+	STRONA
Action! 1.24.1	TRIAL	005	⊕	33
Bandicam 2.1.3	TRIAL	019	⊕	36
Dxtory 2.0.128	TRIAL	031	⊕	37
Ezvid 0.9.3.5	FREEWARE	032	⊕	32
FRAPS 3.5.99	SHAREWARE	035	⊕	35
MSI Afterburner 4.1	FREEWARE	048	⊕	32
Open Broadcaster Software 0.65 Beta	TRIAL	052	⊕	37
Open Broadcaster Software 0.65 Beta 64-bit	FREEWARE	053	⊕	37

INSTALACJA NA USB	LICENCJA	DVD-KOD	KŚ+	STRONA
LiLi 2.9.2	FREEWARE	043	⊕	
Rufus 2.1	FREEWARE	061	⊕	41
SARDU multiboot creator 3.0 Beta 6	FREEWARE	062	⊕	38
UNetbootin 6.08	FREEWARE	072	⊕	38
Universal USB Installer 1.9.5.9	FREEWARE	073	⊕	39
Windows USB/DVD Download Tool	FREEWARE	081	⊕	40
WinSetupFromUSB 1.4	FREEWARE	082	⊕	40
WinToFlash 0.8.0100 Beta	FREEWARE	083	⊕	38
YUMI 2.0.1.6	FREEWARE	089	⊕	41

NIEZBĘDNE	LICENCJA	DVD-KOD	KŚ+	STRONA
7-Zip 9.38 beta	FREEWARE	003	⊕	
7-Zip 9.38 beta 64-bit	FREEWARE	004	⊕	
AdwCleaner 4.113	FREEWARE	007	⊕	
Audacity 2.1 RC3	FREEWARE	012	⊕	
CCleaner 5.03 Free	FREEWARE	023	⊕	
CDBurnerXP 4.5.4	FREEWARE	024	⊕	
Defraggler 2.19	FREEWARE	028	⊕	
Firefox 36.0.4	FREEWARE	033	⊕	
GIMP 2.8.14.1	FREEWARE	037	⊕	
Google Chrome 41	FREEWARE	039	⊕	
Google Chrome 41 64-bit	FREEWARE	040	⊕	
K-Lite Codec Pack 11 Full	FREEWARE	041	⊕	
LibreOffice 4.4.1	FREEWARE	042	⊕	
Paint.NET 4.0.5	FREEWARE	054	⊕	
Picasa 3.9.0	FREEWARE	056	⊕	
Recuva 1.51	FREEWARE	060	⊕	
Skype 7.2	FREEWARE	063	⊕	
Sumatra PDF 3.0	FREEWARE	066	⊕	
Thunderbird 31.5	FREEWARE	068	⊕	
µTorrent 3.4.2	FREEWARE	075	⊕	
Virtual CloneDrive 5.4.7	FREEWARE	076	⊕	
VLC media player 2.2	FREEWARE	077	⊕	
VLC media player 2.2 64-bit	FREEWARE	078	⊕	

KLASYKA GIER: STRZELANKI	LICENCJA	DVD-KOD	KŚ+	STRONA
BioShock	DEMO	020	⊕	
Black Mesa	FREEWARE	021	⊕	11
Quake Live	FREEWARE	059	⊕	
Team Fortress 2	FREEWARE	067	⊕	11

DODATKOWO W KŚ+: 10 GIER FPS

Call of Duty 4: Modern Warfare	DEMO ⊕
Call of Juarez: Więzy Krwi	DEMO ⊕
Crysis	DEMO ⊕
Doom 3	DEMO ⊕
Far Cry	DEMO ⊕
Medal of Honor: Airborne	DEMO ⊕
Prey	DEMO ⊕
Quake 4	DEMO ⊕
Sniper Elite: Berlin 1945	DEMO ⊕
Wolfenstein	DEMO ⊕

PROGRAMY W KŚ+

Wszystkie programy z płyty i wiele dodatkowych dostępnych jest w KŚ+ (patrz strona 5). Potrzebny program szybko znajdziemy za pomocą wbudowanej wyszukiwarki

CO TO JEST DVD-KOD ?

Aby na płycie Niezbędnika szybko odnaleźć wybrany program, podaną za słowem DVD-KOD liczbę należy wpisać w wyszukiwarkę w menu krążka i zatwierdzić, wciskając klawisz enter

TAK OZNACZAMY WERSJE PROGRAMÓW

PEŁNA WERSJA
Program komercyjny, przygotowany specjalnie dla Czytelników. Mogą go używać tylko posiadacze Twojego Niezbędnika

FREEWARE
Program darmowy, bez ograniczeń funkcji, którego można legalnie używać bez opłat

SHAREWARE
Program rozpowszechniany z pewnymi ograniczeniami lub wymagający niewielkiej opłaty, aby uzyskać jego pełną funkcjonalność

TRIAL/DEMO
Funkcjonalne wersje programów z określonym czasem testowania, zwykle 30 dni. Po tym okresie należy program kupić lub odinstalować

ODPOWIADAMY NA LISTY CZYTELNIKÓW NIEZBĘDNIKA

Masz problem z programami z płyty? Chciałbyś zgłosić ciekawą propozycję programu do opublikowania w Twoim Niezbędniku? A może chciałbyś podzielić się swoją opinią na temat Niezbędnika? Prosimy o nadsyłanie listów na adres redakcja@komputerswiat.pl Najciekawsze głosy opublikujemy na łamach czasopisma

Bezpłatny kod do pełnej wersji

Kupiłem Niezbędnik numer 1/2015 (luty–marzec). Zainteresowała mnie jedna z sześciu pełnych wersji – Ashampoo Burning Studio 2015. Instaluję program z waszej płyty i dochodzę do momentu wprowadzania licencji. Nie mam żadnej licencji do korzystania z pełnej wersji, wyświetla się jedynie opcja w instalatorze ***Pobierz bezpłatny kod****. Ale chyba przecież jak z niego skorzystam, to będę miał program o „ograniczonej funkcjonalności", bo w wersji darmowej? Jak skorzystać z pełnej wersji tego oprogramowania?* **Adam**

OD REDAKCJI:

Po kliknięciu na **Pobierz bezpłatny kod** w przeglądarce internetowej zostanie wyświetlony formularz rejestracyjny. Po wypełnieniu go użytkownik otrzyma bezpłatny klucz do odblokowania pełnej wersji programu – bez żadnych ograniczeń. Lepiej nie zwlekać, niezarejestrowane programy Ashampoo działają w próbnej wersji ograniczonej czasowo.

Program do montażu wideo

W **KŚ+** *niedawno kupiłem Niezbędnik z 2013 roku z pełną wersją CyberLink PowerDirector 9. Jest on w wersji 32-bitowej. Czy mogę pobrać wersję 64-bitową z innego źródła i aktywować ją, używając klucza z Niezbędnika?*

I drugie pytanie. W jednym z późniejszych numerów dodaliście nowszą wersję tego programu, 11 albo 12, z ograniczonym czasem na aktywację. Czy jest szansa, że znów dacie do Niezbędnika, w tym roku, wersję nowszą niż 9 lub inny program w pełnej wersji do montowania filmów? **PB**

OD REDAKCJI:

Nie wiemy nic o 64-bitowej wersji PD 9. Do narzędzi wideo na pewno będziemy wracać – prosimy o śledzenie kolejnych numerów Niezbędnika.

KŚ+: ZALOGUJ SIĘ, WPISZ KOD Z PŁYTY, KORZYSTAJ Z E-WYDAŃ

1 Otwórz w przeglądarce stron WWW adres www.ksplus.pl. Jeśli nie masz jeszcze konta (możesz użyć konta z serwisu komputerswiat.pl), kliknij na ●, aby się zarejestrować.

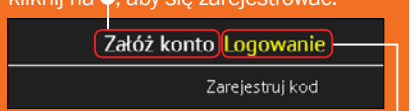

2 Zaloguj się, klikając na ●. Teraz możesz zarejestrować unikalny kod z płyty dołączonej do tego wydania. Wystarczy kliknąć na link ● i przepisać kod wydrukowany na etykiecie płyty DVD.

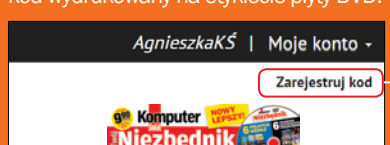

3 Korzystaj! Stałeś się posiadaczem multimedialnego e-wydania ● i masz pełny dostęp do artykułów oraz wszystkich programów i bonusów ●. Do KŚ+ możesz logować się zawsze i wszędzie.

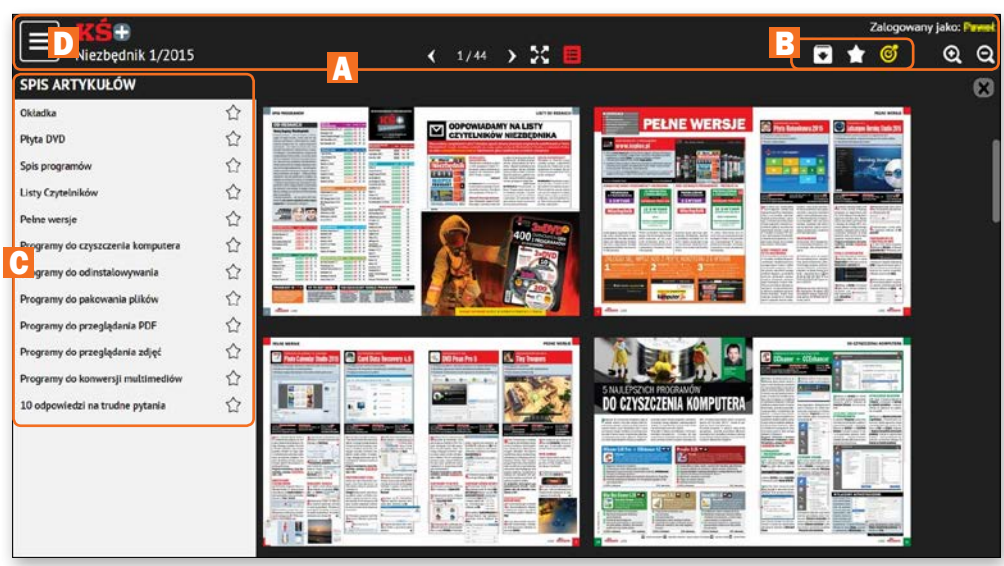

KŚ+ przeszedł właśnie kolejną znaczącą zmianę. Tym razem ulepszony został czytnik e-wydań, czyli jeden z najważniejszych elementów platformy. Oto główne nowości w czytniku e-wydań:

- **A Pasek menu** – wszystkie przyciski znajdują się teraz na pasku wyświetlanym u góry ekranu,
- **B Nowe funkcje** – pobieranie e-wydań jako pliki PDF, drukowanie artykułów, listy Ulubione artykuły oraz „Chcę to",
- **C Spis treści** – czytelny spis artykułów w postaci listy tytułów i miniatur stron,
- **D Menu funkcyjne** – tutaj znajdziemy wszystkie funkcje czytnika.

Poza tym KŚ+ ma teraz **responsywny design** – rozmiar i układ czytnika dostosowuje się do wielkości ekranu, a wszystkie treści dodatkowe związane z danym artykułem łatwo wyświetlimy, klikając na **piktogram bonusu** w e-wydaniu. **pg**

WYPALANIE PŁYT

BurnAware Premium 7

- + Rozbudowany zestaw narzędzi do nagrywania płyt
- + Tworzenie płyt bootowalnych
- + Zapisywanie płyt CD-Audio
- + Obsługa płyt Blu-ray
- + Tworzenie obrazów płyt – zwykłych i bootowalnych
- + Kopiowanie z płyty na płytę
- + Skanowanie nośników w poszukiwaniu błędów
- + Odzyskiwanie danych z porysowanych płyt

PEŁNA WERSJA O WARTOŚCI 99 ZŁ

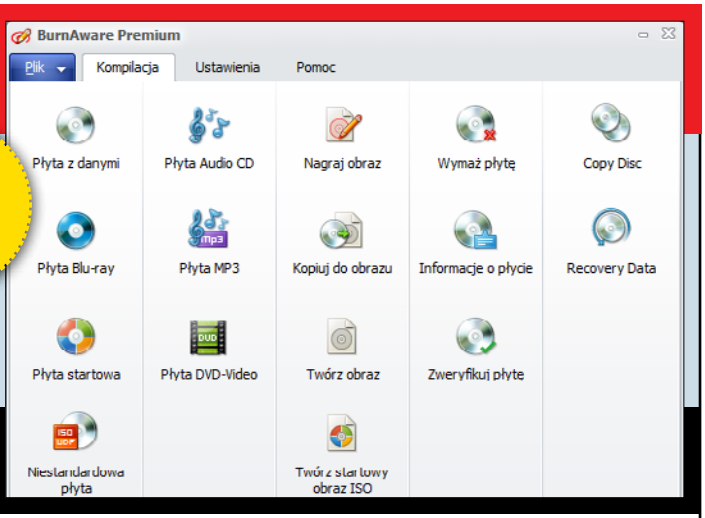

Licencja: **PEŁNA WERSJA**
Język: **polski**
Producent: **Burnaware**
Internet: **www.burnaware.com**

DVD-KOD: 022
System: **Win XP, Vista, 7, 8**
Ograniczenia: **brak**

Rejestracja: **NIE**
Rozmiar: **7 MB**
Cena: **darmowy dla Czytelników Niezbędnika**

BurnAware Premium to intuicyjny w obsłudze program do nagrywania płyt CD, DVD i Blu-ray. Aplikacja oferuje wiele przydatnych narzędzi, dzięki którym na nośniku optycznym zapiszemy dowolne dane. BurnAware Premium pozwala również na przygotowanie płyt CD-Audio, które bez trudu obsłuży każdy odtwarzacz. Wśród dodatkowych narzędzi warto wspomnieć o funkcji skanowania płyt w poszukiwaniu błędów oraz możliwości wyświetlania szczegółowych informacji na temat danego nośnika. Dodatkowym atutem jest możliwość odzyskiwania danych z porysowanych płyt.

Program instalujemy z płyty Niezbędnika, podając DVD-KOD: 022, albo z KŚ+.

TWORZYMY PŁYTĘ AUDIO CD

Dzięki BurnAware Premium z łatwością stworzymy płytę z muzyką, którą odtworzymy w dowolnym odtwarzaczu.

1 Otwieramy program BurnAware Premium i klikamy na **Płyta Audio CD**.

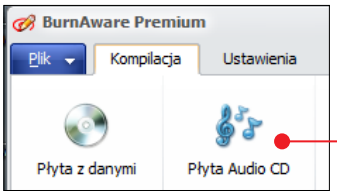

2 Wczytujemy pliki muzyczne w jednym z popularnych formatów (na przykład MP3) do programu – najprościej po prostu przeciągnąć je do otwartego okna.

3 Wkładamy pustą płytę CD do napędu i rozpoczynamy nagrywanie, klikając na przycisk **Nagraj**.

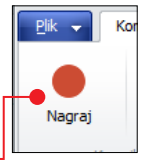

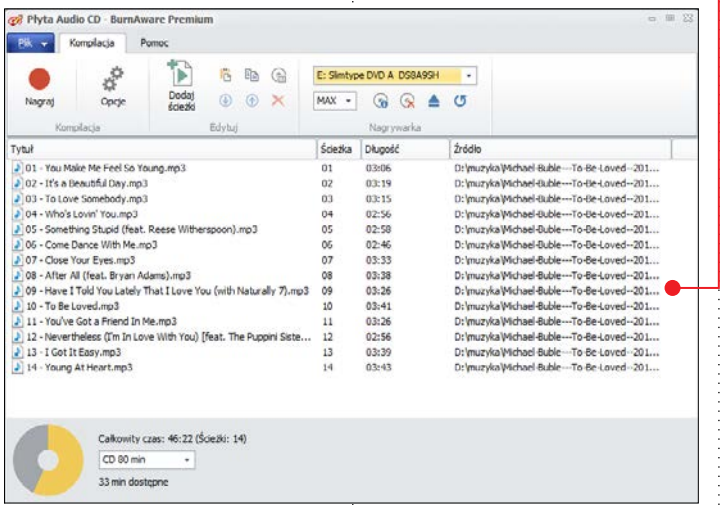

ZAPISUJEMY OBRAZ PŁYTY

Przeczytajmy, jak zapisać na dysku zawartość płyty w formie obrazu ISO.

1 W głównym oknie programu klikamy na **Kopiuj do obrazu**.

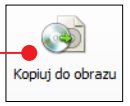

2 Wkładamy wybraną płytę do napędu. Korzystając z przycisku **Przeglądaj**, określamy lokalizację oraz nazwę dla tworzonego pliku obrazu.

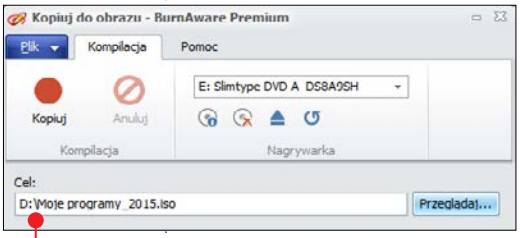

3 Rozpoczynamy nagrywanie obrazu płyty na dysk, klikając na pole **Kopiuj**.

ODZYSKUJEMY DANE

BurnAware Premium wyposażono w przydatną funkcję odzyskiwania danych z nośników, których nie można odczytać w tradycyjny sposób (porysowane płyty itp.). Zobaczymy, jak z niej korzystać.

1 Wkładamy płytę do napędu i z głównego menu programu wybieramy **Recovery Data**.

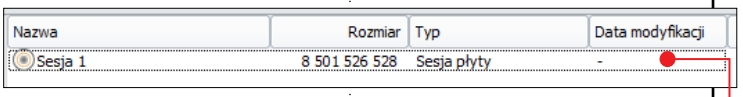

2 Program skanuje nośnik i wyświetla wyniki w polu. Dwukrotne kliknięcie spowoduje otwarcie zawartości płyty.

3 Wybieramy pliki, które chcemy odzyskać, i klikamy na pole **Wyodrębnij**. Wskazujemy lokalizację i rozpoczynamy odzyskiwanie danych. **pkr**

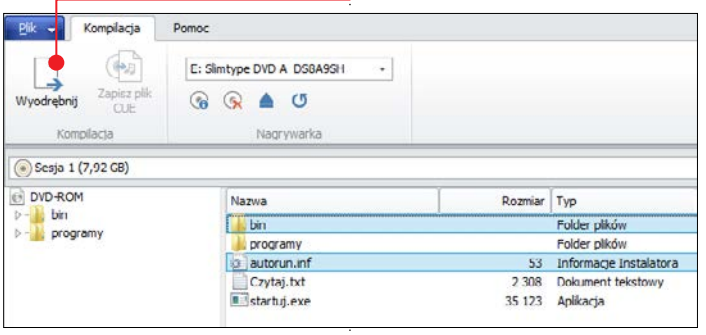

EDYCJA PLIKÓW AUDIO

Ashampoo Music Studio 5

PEŁNA WERSJA O WARTOŚCI 92 ZŁ

+ Rozbudowany zestaw narzędzi do edycji plików audio
+ Zgrywanie płyt CD-Audio
+ Zarządzanie kolekcją muzyki
+ Możliwość miksowania utworów
+ Wbudowany konwerter plików audio
+ Wyodrębnianie muzyki z plików wideo
+ Kreator okładek
+ Łatwa obsługa

Licencja: **PEŁNA WERSJA**
Język: **polski**
Producent: **Ashampoo**
Internet: **www.ashampoo.com/pl**

DVD-KOD: 010
System: **Win XP, Vista, 7, 8**
Ograniczenia: **brak**

Rejestracja: **TAK**
Rozmiar: **48 MB**
Cena: **darmowy dla Czytelników Niezbędnika**

Ashampoo Music Studio to rozbudowany zestaw narzędzi do edycji plików muzycznych. Umożliwia także nagrywanie i zgrywanie plików audio. Radzi sobie z wszystkimi popularnymi formatami. Ułatwia porządkowanie kolekcji muzycznych. Zawiera wiele narzędzi do edycji muzyki, które pozwalają na przykład na tworzenie własnych miksów. Ahampoo Music Studio pozwala również zaprojektować okładkę płyty.

Program instalujemy z płyty Niezbędnika, podając DVD-KOD: 010, albo z KŚ+.

KONWERTUJEMY PLIKI AUDIO

1 Otwieramy program Ashampoo Music Studio i klikamy na **Modyfikuj**. Wyświetlone zostaną dostępne opcje – wybieramy ikonę **Konwertuj pliki audio**.

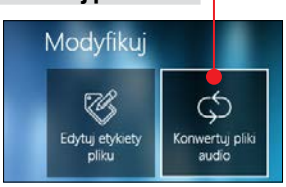

2 Dodajemy pliki audio, które chcemy przekonwertować – przeciągamy je do okna programu. Klikamy na **Następny**.

3 Wybieramy format wyjściowy oraz jakość tworzonych plików i klikamy na przycisk **Następny**.

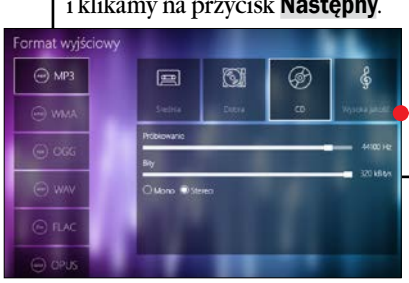

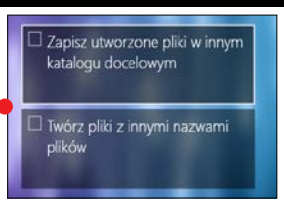

4 Jeśli chcemy, by pliki zostały zapisane pod oryginalnymi nazwami i w tym samym miejscu co pliki źródłowe, zostawiamy oba pola bez zaznaczenia i klikamy na **Następny**.

5 Rozpoczyna się konwersja. Po jej zakończeniu wyświetlony zostanie komunikat.

MIKSOWANIE UTWORÓW

1 W głównym oknie programu klikamy na pole **Miksowanie**.

2 Przeciągamy do okna programu pliki, które chcemy połączyć. Klikamy na przycisk **Następny**.

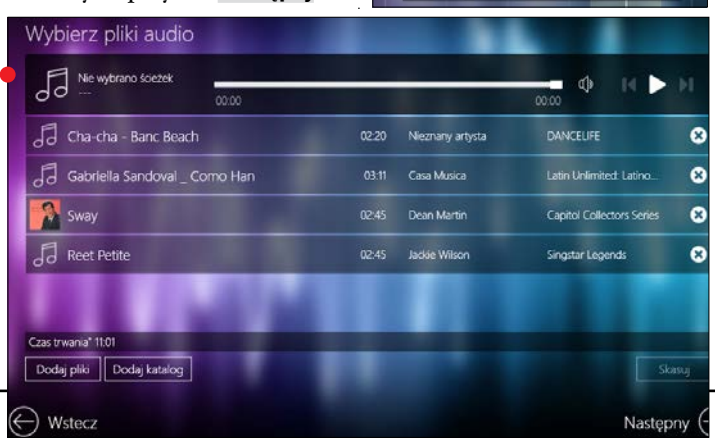

3 Wybieramy format i jakość pliku wyjściowego, a potem wpisujemy nazwę i wskazujemy lokalizację dla tworzonego miksu. Klikając na **Następny**, rozpoczynamy łączenie plików.

2 Wybieramy fragment filmu, z którego dźwięk chcemy zapisać do pliku audio i za pomocą narzędzi pod osią czasu dokonujemy podstawowej edycji. Wybieramy format i jakość pliku audio.

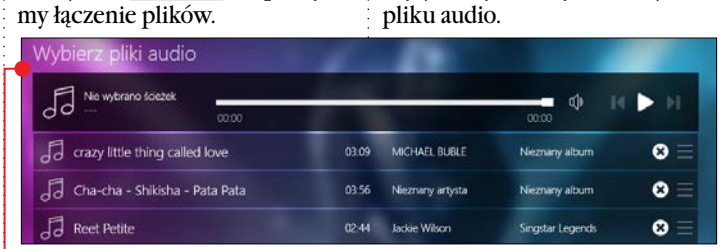

MUZYKA Z FILMU

1 Klikamy na **Muzyka z wideo**, a potem na i wczytujemy plik z filmem do programu.

3 Określamy nazwę oraz miejsce zapisu ścieżki audio i rozpoczynamy wyodrębnianie, klikając na przycisk **Następny**.

pkr

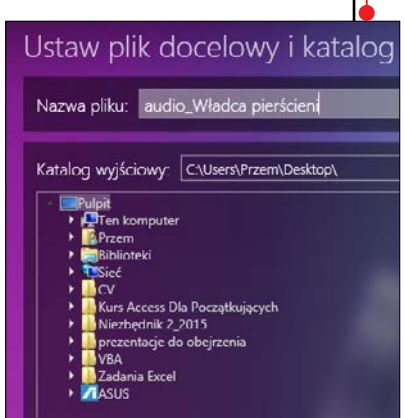

POKAZY SLAJDÓW

SmartSHOW 2

PEŁNA WERSJA O WARTOŚCI 199 ZŁ

+ Rozbudowane narzędzie do tworzenia pokazów slajdów ze zdjęć
+ Obsługa nieograniczonej ilości zdjęć i plików muzycznych
+ Ponad 100 efektów przejść do zastosowania

Licencja: **PEŁNA WERSJA** DVD-KOD: **064** Rejestracja: **NIE**
Język: **angielski** System: **Win XP, Vista, 7, 8** Rozmiar: **57 MB**
Producent: **AMS Software** Ograniczenia: **brak** Cena: **darmowy dla Czytelników Niezbędnika**
Strona WWW: **slideshow-maker.com**

Rozbudowane, a zarazem łatwe w obsłudze narzędzie do tworzenia efektownych animowanych pokazów slajdów. Użytkownik może dowolnie łączyć ze sobą nieograniczoną liczbę zdjęć, stosować ciekawe efekty przejścia i dodać ścieżkę audio. SmartSHOW oferuje liczne szablony i gotowe elementy do dowolnego wykorzystania. Doświadczeni użytkownicy docenią możliwość personalizacji ustawień poszczególnych elementów przygotowywanego pokazu. Gotowy projekt możemy zapisać w dowolnym formacie, także w pliku wykonywalnym EXE oraz dla urządzeń mobilnych.

Program instalujemy z płyty Niezbędnika, podając DVD-KOD: 064, albo z KŚ+.

KREATOR POKAZÓW

1 Otwieramy program SmartSHOW i na wyświetlonym ekranie powitalnym klikamy na pole **Slideshow Templates**.

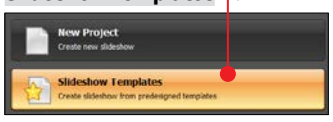

2 Wybieramy jeden z dostępnych szablonów i klikamy na **Next**.

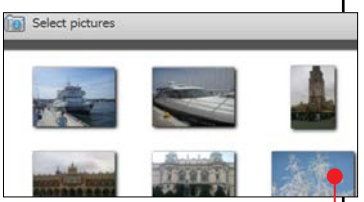

3 Klikając na **Add photo**, dodajemy wybrane zdjęcia do pokazu. Klikamy na **Add music files** i wczytujemy pliki muzyczne, które będą ścieżką dźwiękową. Kończymy pracę kreatora, klikając na **Finish**.

4 Pokaz zostaje automatycznie przygotowany. Efekty pracy kreatora możemy sprawdzić za pomocą wbudowanego odtwarzacza. **pkr**

KOPIE ZAPASOWE DANYCH

Tenorshare Data Backup

PEŁNA WERSJA O WARTOŚCI 127 ZŁ

+ Klonowanie całego dysku lub partycji
+ Tworzenie obrazów dysku
+ Obsługa zewnętrznych nośników danych

Licencja: **PEŁNA WERSJA** DVD-KOD: **027** Rejestracja: **TAK**
Język: **angielski** System: **Win XP, Vista, 7, 8** Rozmiar: **33 MB**
Producent: **Tenorshare** Ograniczenia: **brak** Cena: **darmowy dla Czytelników Niezbędnika**
Strona WWW: **www.tenorshare.com**

Za pomocą tej aplikacji bez trudu wykonamy kopię całego dysku twardego, wybranej partycji czy pendrive'a. Obsługuje wszystkie popularne systemy plików (NTFS/FAT32/FAT16/FAT12). Dodatkowym atutem jest możliwość tworzenia obrazu dysku z różnym stopniem kompresji.

Program instalujemy z płyty Niezbędnika, podając DVD-KOD: 027, albo z KŚ+.

KLONOWANIE DYSKU

1 Otwieramy program Tenorshare Data Backup i klikamy na pole **Disk to Disk**.

2 Wskazujemy dysk, który będziemy klonować, i klikamy na przycisk **Next**.

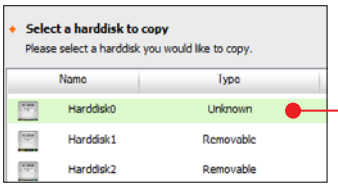

3 W kolejnym oknie musimy wskazać nośnik, na którym zostanie zapisana kopia naszego dysku. **Uwaga!** Na nowym nośniku musi być co najmniej tyle miejsca co na kopiowanym. Zaznaczamy odpowiednią pozycję i rozpoczynamy klonowanie.

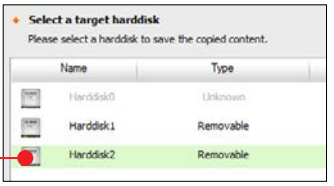

ZAPISUJEMY OBRAZ DYSKU

1 W głównym oknie programu klikamy na **Disk to Image**.

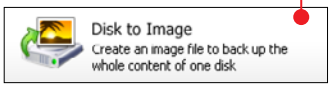

2 Wybieramy nośnik, którego zawartość zapiszemy w pliku.

3 Wskazujemy lokalizację i nazwę dla tworzonego obrazu dysku.

4 Wybieramy poziom kompresji danych i rozpoczynamy tworzenie pliku obrazu, klikając na przycisk **Next**. **pkr**

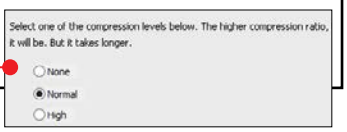

ODZYSKIWANIE DANYCH

Tenorshare Any Data Recovery PRO

+ Obsługa plików w ponad 550 formatach
+ Odzyskiwanie plików z dysków i pendrive'ów
+ Szybka praca

PEŁNA WERSJA O WARTOŚCI 255 ZŁ

Licencja: **PEŁNA WERSJA** | DVD-KOD: **009** | Rejestracja: **TAK**
Język: **angielski** | System: **Win XP, Vista, 7, 8** | Rozmiar: **66 MB**
Producent: **Tenorshare** | Ograniczenia: **brak** | Cena: **darmowy dla Czytelników Niezbędnika**
Strona WWW: **www.tenorshare.com**

Ten program pomoże nam odzyskać usunięte lub utracone pliki z różnych nośników – dysków, pendrive'ów i kart pamięci. Pozwala określić parametry odzyskiwania, by zwiększyć jego skuteczność. **Program instalujemy z płyty Niezbędnika, podając DVD-KOD: 009, albo z KŚ+.**

KREATOR ODZYSKIWANIA

1 Otwieramy Tenorshare Any Data Recovery Pro i przechodzimy na zakładkę **Wizard Recovery**.

2 Wskazujemy rodzaj plików, które chcemy odzyskać, i klikamy na **Next**. W kolejnym oknie musimy wskazać rodzaj nośnika, z którego będziemy odzyskiwać dane.

Dodatkowo wybieramy jedną z dwóch metod skanowania (szybka – **Quick Scan**, lub dokładna – **Deep Scan**) i klikamy na **Scan**.

3 Wskazujemy nasze urządzenie i klikamy na **OK**.

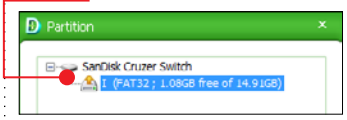

4 Po zakończeniu skanowania program wyświetla szczegółowe wyniki i pokazuje podgląd znalezionych plików. Wskazujemy pliki, które chcemy odzyskać,

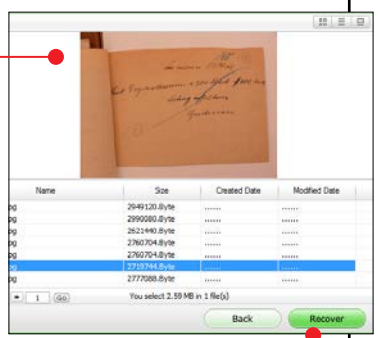

i klikamy na **Recover**. Pozostaje jeszcze określenie lokalizacji dla przywracanych danych i zatwierdzenie przyciskiem **Ok**. **pkr**

RATOWANIE SYSTEMU

Tenorshare Windows Boot Genius

+ Tworzenie ratunkowej płyty CD/DVD lub pendrive'a
+ Naprawa sektora rozruchowego
+ Przywracanie systemu i danych

PEŁNA WERSJA O WARTOŚCI 280 ZŁ

Licencja: **PEŁNA WERSJA** | DVD-KOD: **080** | Rejestracja: **NIE**
Język: **angielski** | System: **Win XP, Vista, 7, 8** | Rozmiar: **206 MB**
Producent: **Tenorshare** | Ograniczenia: **brak** | Cena: **darmowy dla Czytelników Niezbędnika**
Strona WWW: **www.tenorshare.com**

To program pozwalający rozwiązać problemy z uruchamianiem się systemu. Za jego pomocą utworzymy ratunkowy nośnik (płytę CD/DVD lub pendrive) i uruchomimy z niego specjalny zestaw narzędzi. Tenorshare Data Backup pozwala między innymi na naprawę sektora rozruchowego Windows, przywracanie systemu, wykonanie kopii zapasowej danych czy resetowanie hasła systemowego. **Program instalujemy z płyty Niezbędnika, podając DVD-KOD: 080, albo z KŚ+.**

TWORZYMY PŁYTĘ RATUNKOWĄ

Pierwszym krokiem do skorzystania z pakietu narzędzi oferowanego przez Tenorshare Windows Boot Genius jest utworzenie specjalnego nośnika ratunkowego. Zobaczmy, jak nagrać aplikację na płytę CD.

1 Otwieramy program Tenorshare Windows Boot Genius i wskazujemy nośnik, na który nagramy dane. Klikamy na **Burn**.

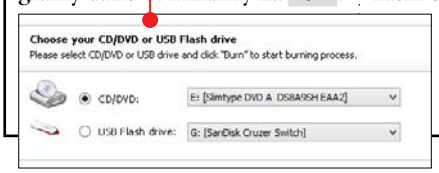

2 Po zakończeniu nagrywania program wyświetli komunikat.

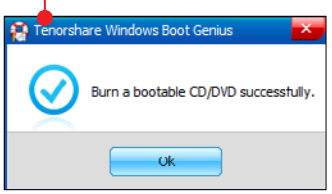

W razie problemów z systemem wystarczy teraz uruchomić komputer z utworzonego nośnika i skorzystać z narzędzi odpowiadających naszemu problemowi.

Uwaga! W niektórych przypadkach, aby uruchomić komputer z płyty, konieczna jest zmiana ustawień dotyczących rozruchu w BIOS-ie. W tym celu, zaraz po włączeniu komputera, musimy wcisnąć odpowiedni klawisz (różny w zależności od producenta, najczęściej jest to delete, F1, F2, F10 lub insert). Następnie odnajdujemy zakładkę związaną z uruchamianiem systemu (najczęściej: **Boot**) i zmieniamy ustawienia dotyczące kolejności urządzeń wykorzystywanych do rozruchu. **pkr**

PEŁNA WERSJA O WARTOŚCI 20 ZŁ

GRA PRZYGODOWA

Stroke of Fate: Operacja Walkiria

+ Szpiegowska gra przygodowa osadzona w realiach historycznych
+ Wciągająca rozgrywka
+ Ciekawa fabuła
+ Możliwość swobodnej interakcji z otoczeniem
+ Rozbudowany zestaw misji
+ Atrakcyjna oprawa graficzna
+ Możliwość gry w kinowym trybie czarno-białym
+ Sugestywny klimat

12+ www.pegi.info

Licencja: **PEŁNA WERSJA**
Język: **polski (napisy)**
Producent: **SPLine Games**
Internet: **astrokeoffate.akella.com**

TYLKO W KŚ+
System: **Win XP, Vista, 7, 8**
Ograniczenia: **brak**

Rejestracja: **TAK**
Rozmiar: **1 MB**
Cena: **darmowy dla Czytelników Niezbędnika**

Stroke of Fate: Operacja Walkiria to przygodowa gra szpiegowska osadzona w realiach historycznych. Gracz wciela się w rolę Gerharda Mayera **A** – agenta, który za wszelką cenę chce zwieść Gestapo i obalić nazistowski reżim. W tym celu bohater musi wkupić się w łaski dowództwa, wykonując szereg zadań **B**. Twórcy Stroke of Fate: Operacja Walkiria dużą wagę przyłożyli do grywalności – gra ma spore możliwości interakcji z otoczeniem. Dodatkowym atutem jest atrakcyjna oprawa graficzna **C**.

Ze względów licencyjnych grę pobieramy przez internet – szczegółowy opis tej procedury znajdziemy w KŚ+.

PODSTAWOWE USTAWIENIA

Zanim przystąpimy do rozgrywki, warto dostosować ustawienia gry do własnych preferencji.

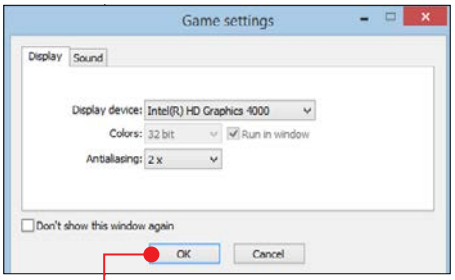

1 Tuż po uruchomieniu gry Stroke of Fate: Operacja Walkiria wyświetlone zostaje okno konfiguracyjne, w którym możemy określić podstawowe parametry dotyczące grafiki i dźwięku. Klikamy na przycisk **OK**.

2 Po załadowaniu gry warto jeszcze przejść do ustawień, klikając na przycisk **Opcje**.

3 Możemy wówczas określić głośność muzyki czy wypowiadanych kwestii, a także zmienić kolorystykę wyświetlanego obrazu.

ROZPOCZYNAMY ROZGRYWKĘ

Stroke of Fate: Operacja Walkiria to niezwykle wciągająca gra.

Przeczytajmy, jak rozpocząć nową rozgrywkę.

1 W głównym oknie gry klikamy na przycisk **Graj**.

2 Wybieramy wersję kolorystyczną rozgrywki.

3 Po załadowaniu gry od razu przystępujemy do rozgrywki. Klikając na poszczególne elementy otoczenia, wykonujemy akcje lub zyskujemy istotne informacje. **pkr**

A

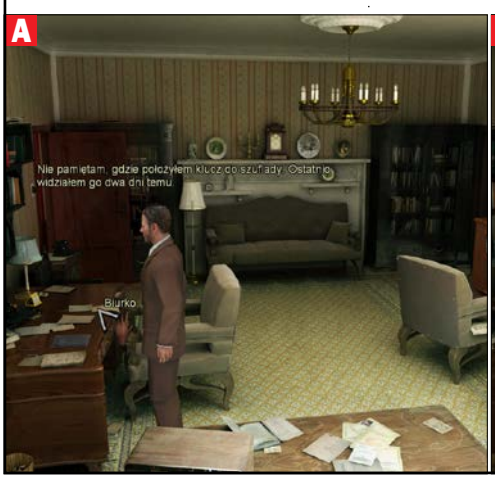

B

C

STRATEGICZNA STRZELANKA

Team Fortress 2

+ Rozmaite tryby rozgrywki z różnymi warunkami zwycięstwa
+ Aż dziewięć klas idealnie zbalansowanych postaci
+ Komiksowa grafika i sporo humoru

16+ www.pegi.info

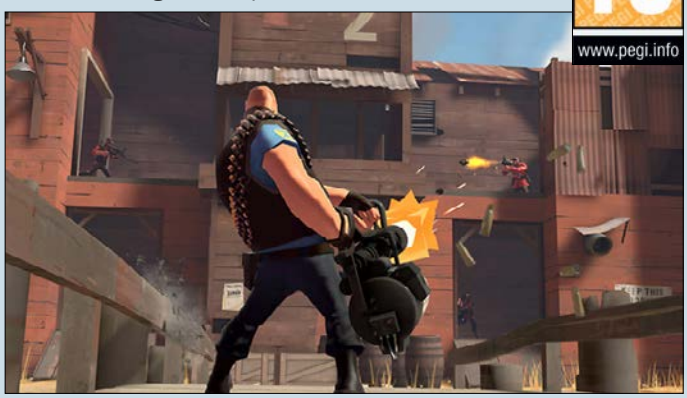

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **067** Rejestracja: **TAK**
Język: **angielski** System: **Win XP, Vista, 7, 8** Rozmiar: **4 GB**
Producent: **Valve Corporation** Ograniczenia: **brak** Cena: **darmowy**
Strona WWW: **www.teamfortress.com**

To wieloosobowa gra FPS, w której naprzeciwko siebie stają dwie drużyny. Do dyspozycji graczy oddano dziewięć klas postaci, w tym postacie defensywne (jak snajperzy), ofensywne (żołnierze) i wspomagające (medycy, inżynierowie). Każda postać ma mocne i słabe strony, na przykład miotacz ognia o potężnej sile rażenia nie sprawdza się w walce na dystans. Charakter rozgrywki różni się w zależności od wybranego trybu gry – może to być na przykład walka o terytoria czy „capture the flag", w której gracze starają się zdobyć teczkę z tajnymi dokumentami. Gra ma komiksową grafikę i groteskowy klimat – może naprawdę rozbawić.

Grę instalujemy poprzez Steam z płyty Niezbędnika, podając DVD-KOD: 067, albo z KŚ+.

INSTALACJA

1 Włączamy aplikację Steam (jeżeli jej nie mamy, możemy ją zainstalować z płyty Niezbędnika razem z grą, podając DVD-KOD: 015).

2 Otwieramy zakładkę **Sklep**.

W oknie wyszukiwania gier wpisujemy **Team Fortress 2**, a następnie z listy wybieramy znalezioną grę.

3 W widoku gry Team Fortress 2 klikamy na **Zagraj**. Wskazujemy miejsce instalacji gry, klikamy na **Dalej** i na **Zakończ**.

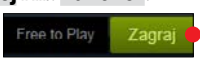

4 Steam zaczyna pobieranie gry – może dłużej potrwać. Postęp pobierania możemy śledzić, przechodząc do zakładki **Biblioteka** i **Pobierane pozycje**.

GRAMY

1 Uruchamiamy Steam. Klikamy na zakładkę **Biblioteka** i na **Gry**. Z listy gier wybieramy Team Fortress 2 i klikamy na GRAJ.

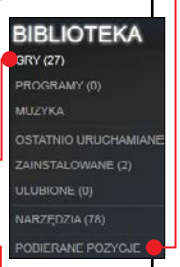

2 Za pierwszym razem gra może się dość długo włączać. Na początku mamy do wyboru tryb wieloosobowy, w którym walczymy z realnymi graczami, i tryb kooperacji, w którym wspólnie z innymi graczami stawiamy czoło robotom.

3 Domyślnie w grze wykorzystywane są klawisze: W A S D do poruszania się, spacja do wykonywania skoków, a przyciski myszy do atakowania. **pk**

STRZELANKA SCIENCE FICTION

Black Mesa

+ Remake legendarnej gry Half-Life
+ Ciężki klimat nawiązujący do klasyki horrorów
+ Osiem godzin zabawy – 14 etapów rozgrywki

16+ www.pegi.info

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **021** Rejestracja: **NIE**
Język: **angielski** System: **Win XP, Vista, 7, 8** Rozmiar: **3,1 GB**
Producent: **Black Mesa Modification Team** Ograniczenia: **brak** Cena: **darmowy**
Strona WWW: **www.blackmesasource.com**

Remake kultowej gry Half-Life – dzięki niej ponownie możemy śledzić losy naukowca Gordona Freemana, tym razem podziwiając ulepszoną grafikę i modele postaci oraz nowe rozbudowane mapy. Freeman po nieudanych eksperymentach z ciałami obcych musi bronić się przed kosmitami ze świata Xen i przed żołnierzami, którzy mają za zadanie zniszczyć wszelkie dowody nielegalnych eksperymentów.

Grę instalujemy poprzez Steam z płyty Niezbędnika, podając DVD-KOD: 021, albo z KŚ+.

INSTALACJA

1 Uruchamiamy aplikację Steam (patrz opis obok). Klikamy na zakładkę **Biblioteka**, a potem na **Narzędzia**.

2 Następnie klikamy prawym przyciskiem myszy na **Source SDK Base 2007** i wybieramy **Zainstaluj grę**.

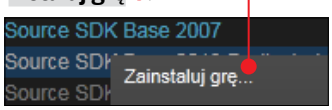

3 Zaczyna się pobieranie niezbędnej do grania w Black Mesa biblioteki SDK – może potrwać od kilkunastu minut do nawet kilku godzin, w zależności od szybkości naszego połączenia z internetem. Postęp pobierania możemy śledzić, przechodząc do zakładki **Biblioteka** i **Pobierane pozycje**.

4 Po pobraniu SDK instalujemy grę Black Mesa. Proces instalacji przebiega standardowo – jedyne, na co należy zwrócić uwagę, to miejsce zapisu plików – musi to być katalog **Steam**, dokładnie: ...**\Steam\steamapps\sourcemods\BMS**.

GRAMY

1 Uruchamiamy aplikację Steam. Otwieramy zakładkę **Biblioteka** i klikamy na **Gry**.

2 Z dostępnej listy gier wybieramy **Black Mesa** (jeżeli po instalacji nie widać naszej gry w bibliotece gier, należy zamknąć aplikację Steam i uruchomić ją ponownie). Klikamy na przycisk **Graj**. **pk**

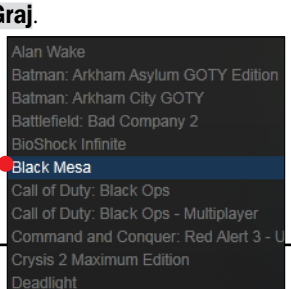

Przemysław Kędra
redaktor działu Download
www.komputerswiat.pl

5 NAJLEPSZYCH PROGRAMÓW ANTYWIRUSOWYCH

Antywirusy mają za zadanie zapewnić nam kompleksową ochronę przed różnego typu zagrożeniami – wirusami, aplikacjami szpiegującymi, atakami hakerów. Wszystkie programy w zestawieniu mają bardzo dobrą skuteczność – pod tym względem różnice między nimi są niewielkie. Z reguły działają cały czas w tle, chroniąc nas w czasie surfowania w internecie. Mają dwa moduły: jeden, nazywany skanerem, sprawdza pliki co określony czas lub na żądanie, a drugi – monitor – działa non stop, kontrolując bieżące operacje. Programy antywirusowe muszą regularnie aktualizować bazy wirusów, pobierając je z internetu. Niektóre z nich działają w chmurze. Częstym składnikiem antywirusów jest piaskownica – odizolowane środowisko, w którym można bezpiecznie uruchamiać podejrzane programy. Większość antywirusów ma kilka trybów działania, różniących się dokładnością, czasem trwania i obciążeniem systemu. Aplikacja antywirusowa najczęściej działa cały czas, powinniśmy więc wybrać program odpowiadający możliwościom peceta – taki, by go zbyt nie spowalniał. Ważna jest także możliwość wygodnej konfiguracji, żeby ochrona nie przeszkadzała nam w surfowaniu i w pracy.

Avast! Free Antivirus 2015 10.2

Świetna kombinacja skutecznej ochrony komputera z dużą liczbą przydatnych funkcji. Najlepszy dla osób ściągających dużo programów

- Wysoka skuteczność
- Najwięcej przydatnych modułów, m.in. do oczyszczania przeglądarki z niechcianych dodatków
- Piaskownica do otwierania podejrzanych plików
- Okazjonalne fałszywe alarmy
- Sporadyczne reklamy płatnej wersji
- Płatne dodatki

LICENCJA: **freeware** CENA: **darmowy**

AVG AntiVirus Free 2015

AVG Free jest mniej skuteczny od Avasta jeśli chodzi o ochronę komputera, wyróżnia się jednak ciekawymi dodatkami

- Zadowalająca skuteczność
- Dodatkowe funkcje, m.in. ochrona użytkowników serwisów społecznościowych
- Instaluje pasek narzędzi i podmienia domyślną wyszukiwarkę w przeglądarce
- Sporo fałszywych alarmów
- Natrętne reklamy płatnej wersji

LICENCJA: **freeware** CENA: **darmowy**

Microsoft Security Essentials 4

Niemal niezauważalny w działaniu (nie przeszkadza w codziennej pracy) i bardzo prosty w obsłudze. Integruje się z Zaporą systemu Windows

- Nie przeszkadza w pracy
- Bardzo prosty wygląd i obsługa
- Mało fałszywych alarmów (false-positive)
- Brak natrętnych reklam
- Niska skuteczność – zapewnia tylko podstawową ochronę komputera

LICENCJA: **freeware** CENA: **darmowy**

Panda Free Antivirus 15.1

Lekki antywirus bez zbędnych bajerów, oparty na technologii chmury – docenią go użytkownicy wolniejszych komputerów

- Wysoka wydajność i niezła skuteczność
- Funkcja kontroli rodzicielskiej
- Tworzenie bootowalnego pendrive'a
- Sporo fałszywych alarmów
- Niższa skuteczność w przypadku braku dostępu do internetu
- Zbędne komponenty podczas instalacji

LICENCJA: **freeware** CENA: **darmowy**

COMODO Free Antivirus 2015 8.1

Antywirus, który także korzysta z chmury. Pozwala na zablokowanie komunikatów na przykład podczas grania

- Wysoka wydajność i skuteczność
- Zaawansowane funkcje
- Piaskownica dla podejrzanych plików
- Ocena bezpieczeństwa plików
- Skomplikowana konfiguracja
- Długie oczekiwanie na aktualizację
- Zbędne komponenty podczas instalacji

LICENCJA: **freeware** CENA: **darmowy**

Avira Free Antivirus 2015 15.08

Najlepsza skuteczność w niezależnych testach, po angielsku

360 Total Security 6 / Essential 6

Wysoka skuteczność ochrony z funkcjami optymalizacji PC, po angielsku

Baidu Antivirus 2015 5.4.3

Trzy silniki antywirusowe (m.in. ceniona Avira), po angielsku

Fot.: Benoit Daoust/123rf.com

– polska wersja językowa, – najbardziej uniwersalny i najlepszy program w tej kategorii, – ulubieniec redakcji, – ciekawe funkcje, – warto poznać

UNIWERSALNY ANTYWIRUS

Avast! Free Antivirus 2015 10.2

Licencja: **FREEWARE**
Język: **polski**
Strona WWW: **www.avast.com**

DVD-KOD: 013
System: **XP, Vista, Win 7, 8**
Ograniczenia: **tylko do celów niekomercyjnych**

Rejestracja: **TAK**
Rozmiar: **141 MB**
Cena: **darmowy**

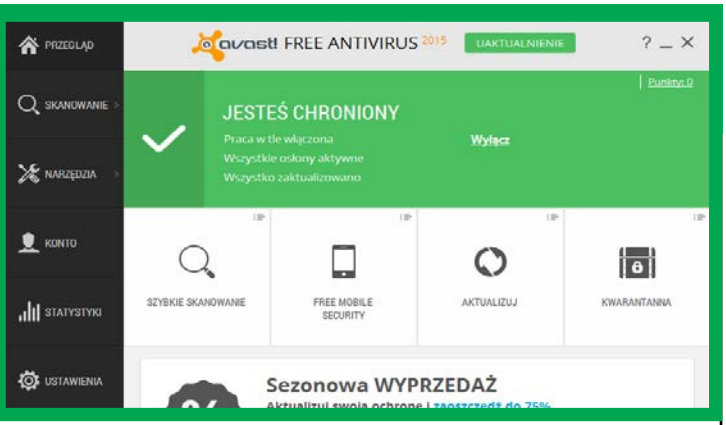

Ten znany i skuteczny program antywirusowy zapewnia ochronę w czasie rzeczywistym i automatycznie aktualizuje listę definicji wirusów. W odizolowanym środowisku, czyli w tak zwanej piaskownicy, uruchamia podejrzane lub potencjalnie niebezpieczne pliki. Dopiero kiedy okaże się, że nie ma zagrożenia, zezwala na ich uruchomienie. Program skanuje też sieć domową w poszukiwaniu słabych miejsc i wykrywa problemy, które mogą ułatwić hakerom atak. Zawiera moduł do oczyszczania przeglądarki ze zbędnych dodatków. Ma funkcję **Smart Scan**, która kompleksowo analizuje działanie systemu i przedstawia szczegółowy raport. Usługa **SecureDNS** zapobiega wyłudzeniu naszych danych, a usługa **WebRep** wyświetla ocenę reputacji danej strony WWW.

Program instalujemy z płyty Niezbędnika, podając DVD-KOD: 013, albo z KŚ+.

SKANOWANIE

avast! został wyposażony w zestaw predefiniowanych obszarów skanowania komputera, które umożliwiają między innymi szybkie przeskanowanie newralgicznych lokalizacji lub dokładne, ale wolniejsze skanowanie całego systemu. Zobaczmy, jak korzystać z funkcji skanowania systemu.

1 Uruchamiamy program avast! Klikamy na **Skanowanie**, a potem na **Skanuj: szukaj wirusów**.

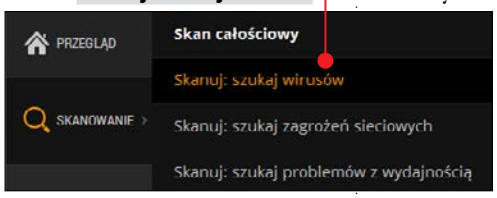

2 Z listy **Skanowanie** wybieramy jedną z dostępnych opcji:

- **Szybkie skanowanie:** aby przeskanować obszary komputera najbardziej narażone na zarażenie złośliwym oprogramowaniem.
- **Pełne skanowanie systemu:** aby dokładnie przeskanować cały system.
- **Skanowanie nośników wymiennych:** aby przeskanować podłączone do komputera nośniki wymienne, na przykład pendrive.
- **Wybierz folder do przeskanowania:** aby przeskanować wybrany folder.
- **Wirusy i złośliwe oprogramowanie:** aby przeskanować grupę autostart oraz system pod kątem obecności rootkitów.
- **Skanowanie podczas uruchamiania systemu:** aby zaplanować proces skanowania.

Jeżeli zainstalowaliśmy program na działającym od dłuższego czasu systemie, powinniśmy wykonać **Pełne skanowanie systemu**. Jest to dokładniejsza, ale zarazem wolniejsza opcja, która pozwala przeskanować wszystkie obszary komputera. Z opcji **Szybkie skanowanie** możemy korzystać profilaktycznie raz na jakiś czas, aby przeskanować miejsca najbardziej narażone na zarażenie złośliwym oprogramowaniem.

3 Po wybraniu opcji skanowania klikamy na **Uruchom**. Rozpocznie się proces wyszukiwania złośliwego oprogramowania, który może zająć od kilku do kilkunastu minut w zależności od wybranego miejsca na dysku skanowania. W każdej chwili możemy zatrzymać lub zakończyć skanowanie, klikając na przyciski obok listy dostępnych opcji skanowania.

4 Po zakończeniu skanowania, aby program poinformował nas o ewentualnym znalezionym zagrożeniu, klikamy na przycisk **Pokaż wyniki**.

5 Jeżeli avast! znajdzie zagrożenie, będziemy mogli zastosować na potencjalnie niebezpiecznych plikach określoną czynność, czyli: usunięcie, przeniesienie do kwarantanny lub próbę naprawy. Domyślnie program podejmuje akcję **Działaj automatycznie**, która polega na próbie naprawy pliku. Jeżeli nie jest to możliwe, to przenosi plik do kwarantanny lub usuwa. Po wybraniu określonej czynności z listy **Akcja** klikamy na **Zastosuj**.

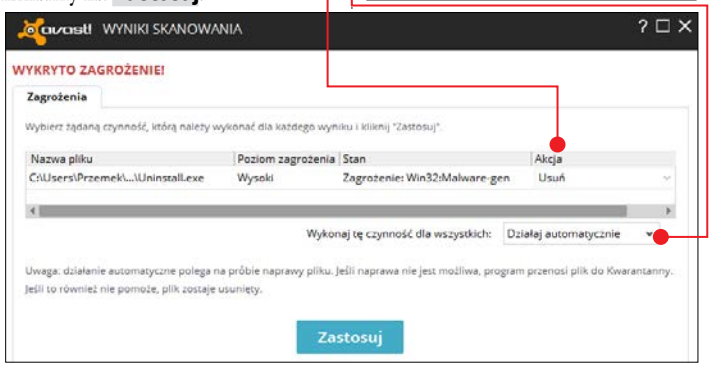

TWORZYMY WŁASNE ZADANIE SKANOWANIA

Własne zadanie skanowania pozwala zdefiniować lokalizacje oraz typy plików, które chcemy skanować, a dodatkowo zautomatyzować cały proces według określonego harmonogramu.

1 Klikamy na **Skanowanie** i na **Skanuj: szukaj wirusów**.

2 Klikamy na **Utwórz własne zadanie skanowania**.

3 W nowym oknie **Ustawienia skanowania** otwieramy zakładkę **Skanowanie**. W tym miejscu możemy określić nazwę nowego zadania oraz wybrać miejsca do przeskanowania.

4 Uzupełniamy pola **Nazwa zadania skanowania** oraz **Komentarz**.

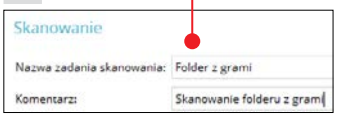

5 W polu **Obszary skanowane** określamy obszary, które chcemy włączyć do procesu skanowania. Klikamy na **Dodaj**, a następnie z rozwijanej listy wybieramy lokalizację do przeskanowania. Jeżeli zależy nam na skanowaniu określonego miejsca na dysku, klikamy na **Przeglądaj** i w oknie dialogowym zaznaczamy interesujące nas obszary.

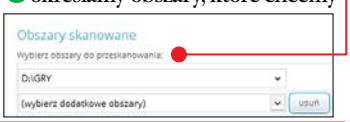

6 W polu **Typy plików** możemy przeprowadzić skanowanie pli-

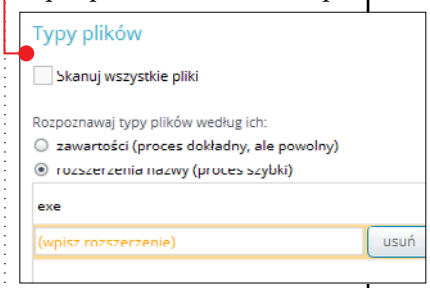

Ciąg dalszy na następnej stronie >

UNIWERSALNY ANTYWIRUS

Avast! Free Antivirus 2015 10.2

ków z określonym rozszerzeniem. Zaznaczamy opcję **Rozszerzenie nazwy**, a następnie wpisujemy rozszerzenie i klikamy na przycisk **Dodaj**. Czynność tę powtarzamy dla wszystkich typów plików, które chcemy sprawdzić.

7 Otwieramy zakładkę **Wykluczenia**. Definiujemy foldery, które chcemy wykluczyć z procesu skanowania. Klikamy na przycisk **Przeglądaj** i w oknie

dialogowym zaznaczamy odpowiednie katalogi.

8 Otwieramy zakładkę **Harmonogram**, która pozwoli nam zaplanować automatyczne wykonanie skanowania. Zaznaczamy opcję **Wprowadź to zadanie skanowania do harmonogramu**, a następnie określamy częstotliwość powtarzania skanowania – w tym dzień oraz czas uruchomienia. Aby wyłączyć komputer po skanowaniu, zaznaczamy opcję **Zamknij system po zakończeniu skanowania**. Klikamy na **OK**.

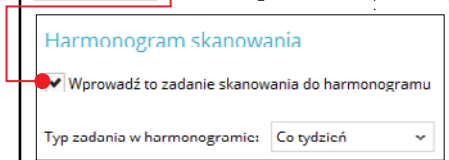

SKANOWANIE WYBRANEGO PLIKU LUB FOLDERU

avast! Free Antivirus integruje się z systemem i dodaje swoje polecenia do menu kontekstowego, co pozwala szybko i wygodnie uruchomić skanowanie wybranych plików i folderów.

1 Klikamy prawym przyciskiem myszy na ikonę pliku lub folderu, który chcemy przeskanować. W wyświetlonym menu kontekstowym klikamy na **Skanuj**.

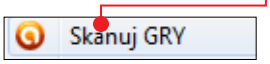

2 Po zakończeniu skanowania program poinformuje nas o ewentualnym znalezieniu zagrożenia. W przypadku wykrycia zagrożenia postępujemy podobnie jak we wskazówce **Skanowanie**.

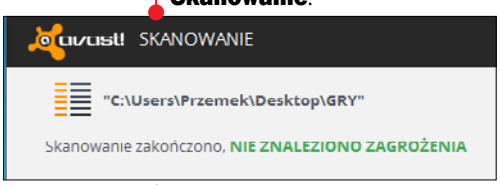

SKANOWANIE SIECI

Nowością w programie avast! jest funkcja skanowania sieci, która rozwiązuje problemy związane z bezpieczeństwem sieci domowej – sprawdza między innymi sposób szyfrowania połączenia oraz ustawienia rutera i jego podatność na różnego rodzaju ataki.

1 Otwieramy menu **Skanowanie** i klikamy na **Skanuj: szukaj zagrożeń sieciowych**.

2 Klikamy na przycisk **Skanuj sieć**.

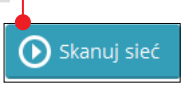

3 Zaczyna się proces skanowania sieci lokalnej i rutera, co może zająć kilka minut. Program poinformuje nas o kondycji sieci.

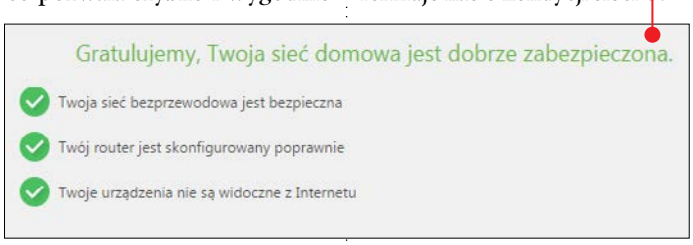

CHRONI UŻYTKOWNIKÓW SIECI SPOŁECZNOŚCIOWYCH

AVG AntiVirus Free Edition 2015

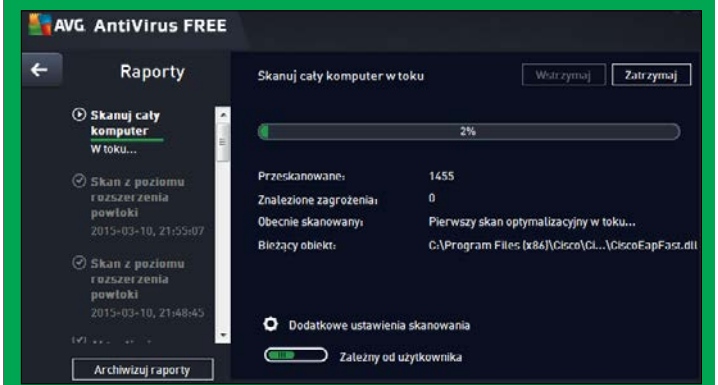

Licencja: **FREEWARE**
Język: **polski**
Strona WWW: **www.avg.pl**

DVD-KOD: **014/015** – 32/64-bit
System: **XP, Vista, Win 7, 8**
Ograniczenia: **tylko do celów niekomercyjnych**

Rejestracja: **TAK**
Rozmiar: **174 MB**
Cena: **darmowy**

Wykrywa, blokuje i usuwa wirusy i programy szpiegujące. Zawiera moduły odpowiedzialne za **heurystykę** (skanowanie kodu plików pod kątem podejrzanych poleceń), **ochronę rezydentną** (czyli stałą, realizowaną w tle) oraz **skanowanie komputera** pod kątem występowania złośliwego oprogramowania. Skaner antyrootkitowy pozwala wykryć i wyeliminować z systemu rootkity, które służą hakerom do ukrywania wirusów. Program działa automatycznie i pozwala zdefiniować listę cyklicznie wykonywanych operacji.

Program instalujemy z płyty Niezbędnika, podając DVD-KOD: 014 (32-bit) lub DVD-KOD: 015 (64-bit), albo z KŚ+.

SKANOWANIE WYBRANYCH LOKALIZACJI

1 Uruchamiamy program. W głównym oknie klikamy na , aby wyświetlić opcje skanowania. Jeżeli chcemy przeskanować cały komputer, możemy kliknąć na **Skanuj teraz**.

2 Na ekranie pojawiają się dostępne opcje skanowania. Należy wybrać jedną z nich. Na przykład kliknięcie na **Skanuj cały komputer** spowoduje uruchomienie dłuższego, bardziej dokładnego skanowania. **Zarządzaj zaplanowanymi skanami** to miejsce, w którym możemy przeglądać, edytować oraz dodawać zaplanowane skanowania. W naszym przykładzie klikamy na **Skanuj wybrane pliki lub foldery**.

3 Zaznaczamy foldery , które chcemy przeskanować, i klikamy na **Rozpocznij skanowanie**.

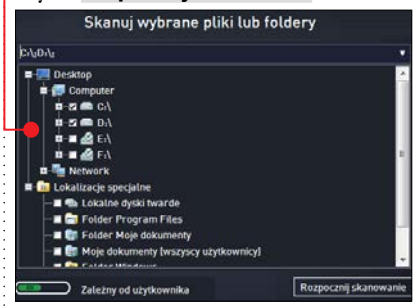

4 Program automatycznie rozpocznie skan wybranych plików i folderów. W każdej chwili możemy wstrzymać proces, klikając na przycisk **Wstrzymaj**, lub zakończyć, klikając na **Zatrzymaj**.

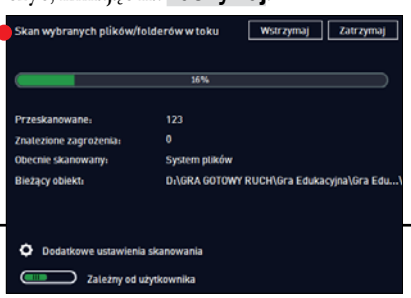

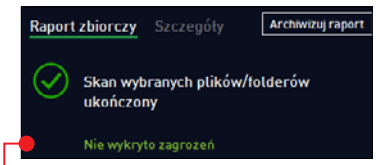

5 Po zakończeniu skanowania program poinformuje nas o ewentualnie wykrytych zagrożeniach lub ich braku.

DODATKOWE USTAWIENIA SKANOWANIA

1 Otwieramy menu opcji skanowania tak jak w punkcie **2** poprzedniej wskazówki. W menu dostępnych opcji skanowania klikamy na przycisk obok opcji skanowania, którą chcemy uruchomić.

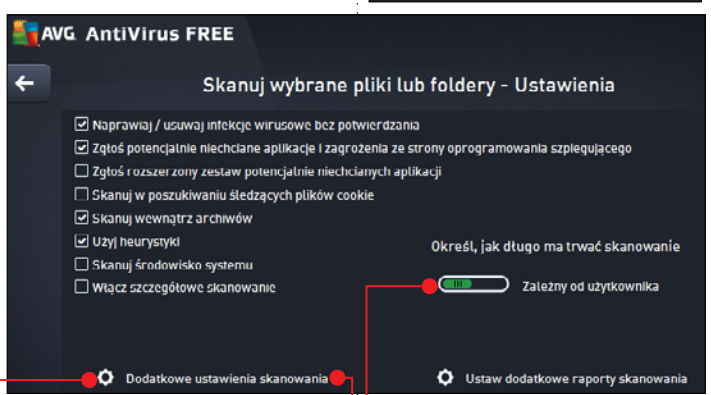

2 Zostaje wyświetlone okno ustawień skanowania dla wybranej opcji. Warto zwrócić uwagę na priorytet skanowania, który można regulować – im wyższy, tym większą ilość zasobów wykorzystuje aplikacja, co pozwala szybciej zakończyć skan. W większości przypadków można pozostawić domyślny priorytet **Zależny od użytkownika**. Szybkość skanowania zmienia się wtedy w zależności od dostępnych zasobów.

3 Klikamy na **Dodatkowe ustawienia skanowania**. Otwiera się okno, w którym możemy między innymi zdecydować o skanowaniu tylko określonych typów plików.

4 Aby zamknąć komputer po ukończeniu skanowania, w oknie **Dodatkowe ustawienia skanowania** zaznaczamy opcję **Zamknij komputer po ukończeniu skanowania**. Aby mieć pewność, że wyłączenia komputera nie zablokuje żaden działający w tle proces, warto dodatkowo zaznaczyć pole przy **Wymuś zamknięcie, jeśli komputer jest zablokowany**.

5 Domyślnie program skanuje tylko pliki infekowalne, a więc takie, które mogą stanowić realne zagrożenie dla komputera, na przykład .EXE. Jeżeli chcemy, aby przeskanował pliki określonego typu, w polu **Zdefiniuj uwzględniane rozszerzenia** podajemy rozszerzenia rozdzielone znakiem średnika.

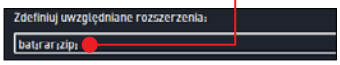

6 Klikając na **Dalej**, uruchamiamy wybraną przez nas opcję skanowania.

AKTUALIZACJA

Program automatycznie co jakiś czas aktualizuje bazę definicji wirusów. Aby wymusić sprawdzenie, czy w danym momencie nie ma nowszych sygnatur, skorzystajmy z poniższej wskazówki.

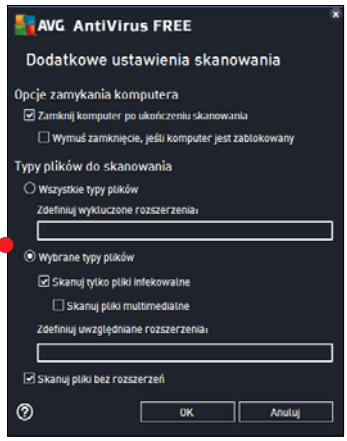

1 W głównym oknie programu klikamy na **Ochrona jest aktualna** albo rozwijamy menu **Opcje** i wybieramy **Aktualizuj**.

2 Program pobierze informacje o najnowszej aktualizacji i poinformuje nas o jej zakończeniu komunikatem **Pomyślnie zakończono aktualizację**.

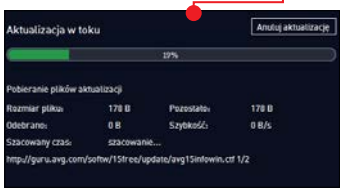

USUWANIE ZAGROŻENIA

Sprawdźmy, co zrobić w sytuacji, gdy program wykryje zagrożenie na naszym komputerze.

1 AVG Antivirus Free informuje o wykrytym zagrożeniu, wyświetlając komunikat. Aby zobaczyć szczegóły skanowania i podjąć określoną akcję, klikamy na **Wyświetl wyniki skanowania**.

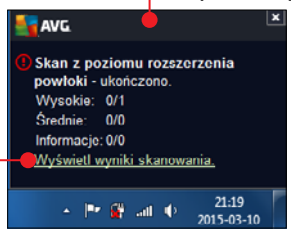

2 W oknie **Raport zbiorczy** klikamy na przycisk **Sprawdź i wykonaj czynność**. Zostajemy przeniesieni do zakładki **Detekcja** zawierającej informacje o wszystkich zidentyfikowanych wirusach.

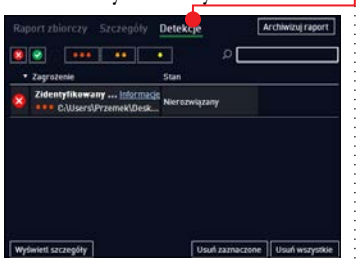

Infekcje oznaczane są według trzech poziomów zagrożenia: niskiego, średniego, wysokiego.

3 Klikamy na **Usuń wszystkie**, aby pozbyć się z systemu zainfekowanych plików. Program rozpoczyna usuwanie wirusów, a potem zmienia stan zagrożenia na **Zabezpieczone**.

PRZECHOWALNIA WIRUSÓW

Przechowalnia to bezpieczne miejsce do zarządzania podejrzanymi lub zainfekowanymi plikami. Pliki przechowywane są przez określony czas, aby można było upewnić się, że nie są potrzebne. Zobaczmy, jak przywrócić plik z przechowalni, jeżeli jego brak stwarza problemy.

1 W głównym oknie programu klikamy na menu **Opcje**, a następnie na **Przechowalnia wirusów**.

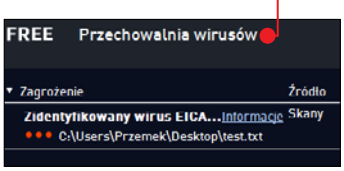

2 Program wyświetla listę zainfekowanych lub podejrzanych plików, które trafiły do kwarantanny.

3 Kliknięciem zaznaczamy plik, który chcemy przywrócić, a następnie klikamy na przycisk **Przywróć**, aby przywrócić plik do miejsca, z którego został usunięty. Aby określić nowe miejsce zapisu pliku, klikamy na **Przywróć jako** i w wyświetlonym oknie dialogowym wskazujemy nową ścieżkę. Kliknięcie na przycisk **Wyślij do analizy** spowoduje wysłanie podejrzanego pliku do laboratorium AVG, co pozwoli zaktualizować mechanizmy detekcji i określić, czy rzeczywiście plik stanowi zagrożenie.

ANTYWIRUS NIEPRZESZKADZAJĄCY W PRACY

Microsoft Security Essentials 4.7

Licencja: **FREEWARE**
Język: **polski**
Strona WWW: **windows.microsoft.com**
DVD-KOD: **046/047 – 32/64-bit**
System: **XP, Vista, Win 7, 8**
Ograniczenia: **brak**
Rejestracja: **NIE**
Rozmiar: **11 MB**
Cena: **darmowy**

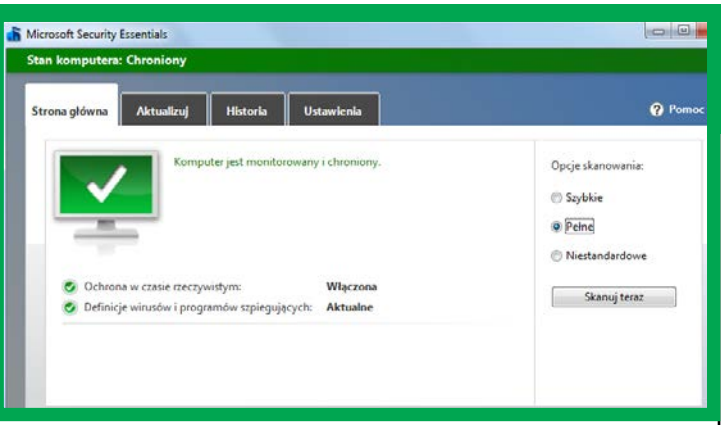

Niezwykle wydajny produkt firmy Microsoft wyróżniający się lekkością – jest niemal niezauważalny podczas codziennej pracy. Zapewnia ochronę w czasie rzeczywistym, działa w tle i wyświetla alerty tylko w przypadku, gdy wymagane jest podjęcie określonych przez użytkownika działań. Ma trzy tryby skanowania: **szybkie** – sprawdzanie najbardziej narażonych lokalizacji, **pełne** – analiza wszystkich plików i programów, **niestandardowe** – skanowanie obszaru wskazanego przez użytkownika. Proces skanowania można zaplanować z góry lub uruchamiać na żądanie. Jest możliwość wykluczenia określonych plików – zdjęć czy archiwów, i tworzenia punktów przywracania. Program integruje się z Zaporą systemu Windows.

Program instalujemy z płyty Niezbędnika, podając DVD-KOD: 046 (32-bit) lub DVD-KOD: 047 (64-bit), albo z KŚ+.

PEŁNE SKANOWANIE

Pełne skanowanie jest zalecane, gdy w systemie od dłuższego czasu nie było zainstalowanego oprogramowania antywirusowego.

1 Uruchamiamy program i klikamy na zakładkę **Strona główna**.

2 Zaznaczamy **Pełne** i klikamy na **Skanuj teraz**.

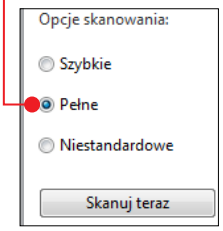

3 Zaczyna się skanowanie, które w przypadku opcji **Pełne** może zająć nawet ponad godzinę.

PLIKI W KWARANTANNIE

1 W głównym oknie programu klikamy na zakładkę **Historia**.

2 Możemy teraz wyświetlić: **Wszystkie wykryte elementy**, **Elementy poddane kwarantannie** lub pliki, na których uruchomienie się zgodziliśmy – **Elementy dozwolone**.

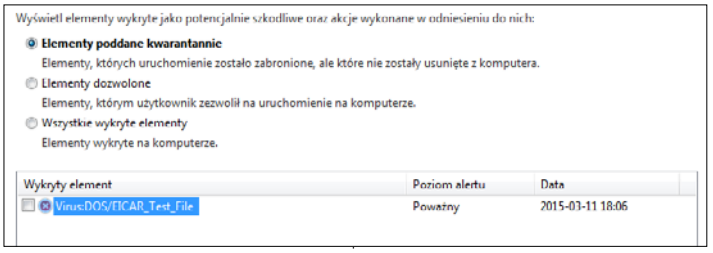

3 Jeśli okaże się, że po umieszczeniu pliku w kwarantannie w systemie pojawiają się problemy, możemy go przywrócić. Filtrujemy wykryte zagrożenia, wybierając opcję **Elementy poddane kwarantannie**, a następnie zaznaczamy plik, który chcemy przywrócić, i klikamy na **Przywróć** i na **Tak**.

4 Aby natomiast usunąć całkowicie plik z kwarantanny, zaznaczamy go i klikamy na **Usuń**.

WYKLUCZAMY APLIKACJĘ ZE SKANOWANIA

Aby przyspieszyć skanowanie, możemy zamieścić na liście wykluczeń aplikacje, które na pewno nie stanowią zagrożenia. Automatycznie przestaną wtedy być sprawdzane także wszystkie zapisywane przez nie pliki.

1 Klikamy na zakładkę **Ustawienia** i zaznaczamy **Wykluczone procesy**. Klikamy na **Przeglądaj**. W wyświetlonym oknie wskazujemy plik z rozszerzeniem **EXE**, **COM** lub **SCR** i klikamy na **OK**.

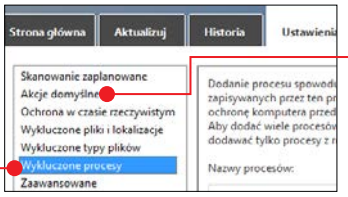

2 Klikamy na **Dodaj**, aby umieścić proces na liście wykluczeń, i na **Zapisz zmiany**.

DOMYŚLNE AKCJE DLA POTENCJALNYCH ZAGROŻEŃ

Po wykryciu zagrożenia Microsoft Security Essentials automatycznie podejmuje tak zwaną zalecaną akcję. W efekcie nie wiadomo, czy plik zostanie usunięty, czy umieszczony w kwarantannie. Jeżeli chcemy mieć pewność, co zrobi program, powinniśmy samodzielnie zdefiniować akcje dla różnych poziomów zagrożeń.

1 Klikamy na zakładkę **Ustawienia** i zaznaczamy **Akcje domyślne**.

2 Domyślnie dla każdego poziomu ostrzegania, począwszy od niskiego po poważne, wykonywana jest **Zalecana akcja**. Poziomy ostrzegania dzielą zagrożenia na bardziej lub mniej szkodliwe. Rozwijamy listę przypisaną do określonego poziomu ostrzegania i wybieramy jedną z akcji **Usuń** lub **Kwarantanna**. W zależności od wyboru potencjalnie niebezpieczne pliki będą usuwane z komputera lub przenoszone do bezpiecznego miejsca określanego mianem kwarantanny.

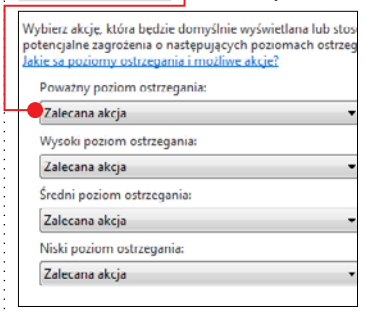

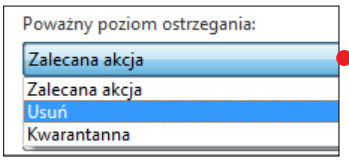

3 Klikamy na przycisk **Zapisz zmiany**.

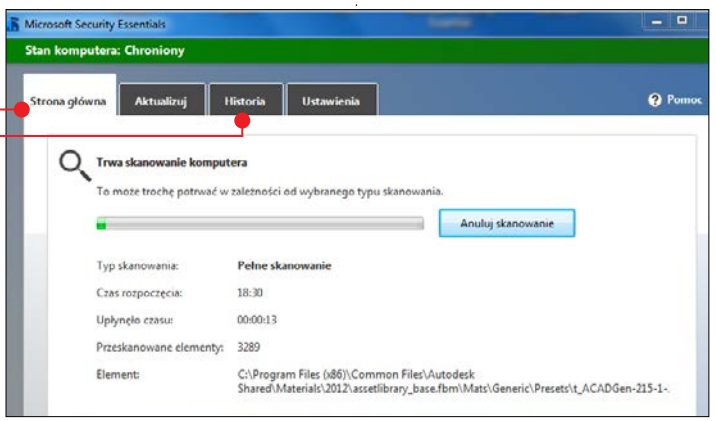

DZIAŁA W OPARCIU O CHMURĘ

Panda Free Antivirus 15.1

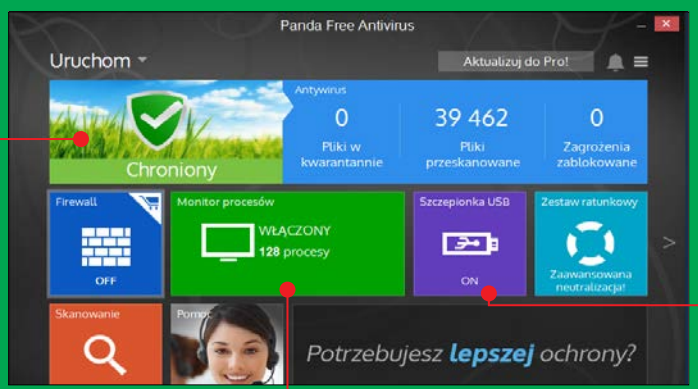

Licencja: **FREEWARE**
Język: **polski**
Strona WWW: **www.cloudantivirus.com**

DVD-KOD: 055
System: **XP, Vista, Win 7, 8**
Ograniczenia: **tylko do celów niekomercyjnych**

Rejestracja: **TAK**
Rozmiar: **57 MB**
Cena: **darmowy**

Program antywirusowy, który w minimalnym stopniu wpływa na wydajność komputera dzięki temu, że pracuje w chmurze. Pozwala przeprowadzić skanowanie na żądanie lub według określonego harmonogramu oraz zablokować podejrzany plik do czasu otrzymania wyniku z chmury. Monitor procesów analizuje wszystkie działające w tle procesy i informuje, gdy któryś z nich może stanowić zagrożenie. Przydatną opcją jest możliwość utworzenia ratunkowego bootowalnego nośnika USB.

Program instalujemy z płyty Niezbędnika, podając DVD-KOD: 055, albo z KŚ+.

SKANOWANIE KOMPUTERA

1 W oknie programu klikamy na i na **Skanuj teraz**, a potem wybieramy **Pełne skanowanie**, **Obszary krytyczne** lub **Skanowanie niestandardowe**. Klikamy na **Uruchom skanowanie**.

2 Proces skanowania może zająć od kilku minut do nawet kilku godzin – w zależności od wybranej opcji oraz konfiguracji komputera. Dlatego warto zaznaczyć **Wyłącz komputer po zakończeniu**.

3 Po zakończeniu skanowania program wyświetla ogólny raport. Aby zobaczyć więcej szczegółów, klikamy na **Pokaż pełny raport**.

SZCZEPIONKA USB

Zaszczepienie napędu USB wyłącza funkcję autoodtwarzania wymiennego nośnika poprzez trwałe zablokowanie pliku **Autorun.inf** w celu powstrzymania automatycznego rozprzestrzeniania złośliwego oprogramowania. Aby zabezpieczyć napęd, podłączamy go do komputera i klikamy na , a potem na **Zaszczep napęd**.

MONITOR PROCESÓW

1 Aby sprawdzić za pomocą Monitora procesów, czy w tle nie działa jakiś niebezpieczny program, klikamy na . W oknie **Monitor procesów** w polu **Średni/Wysoki poziom zagrożenia** sprawdzamy zagrożenia. By zobaczyć szczegóły, klikamy na **Zobacz pełny raport**.

2 By zablokować niebezpieczny proces, klikamy na **Zablokuj**. Program zostanie przesłany do kwarantanny.

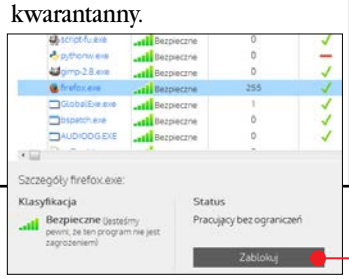

OCHRONA DLA GRACZY

COMODO Free Antivirus 2015 8.1

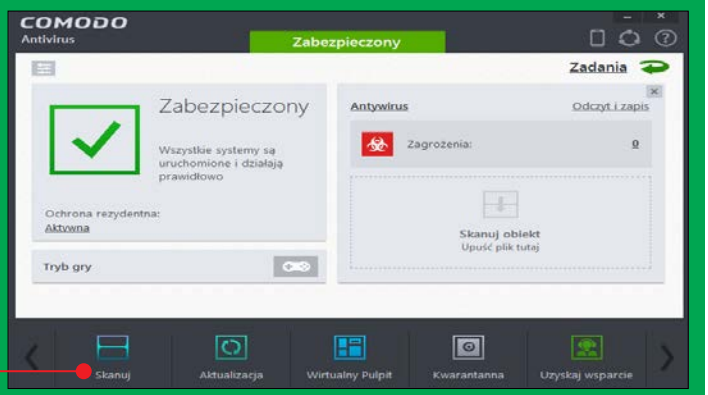

Licencja: **FREEWARE**
Język: **polski**
Strona WWW: **antivirus.comodo.com**

DVD-KOD: 026
System: **XP, Vista, Win 7, 8**
Ograniczenia: **brak**

Rejestracja: **NIE**
Rozmiar: **220 MB**
Cena: **darmowy**

Skuteczną ochronę program zapewnia dzięki technologii chmury, która umożliwia wykrywanie zagrożenia nawet wtedy, gdy lokalnie w aplikacji nie jest zaktualizowana baza wirusów. Wbudowana piaskownica pozwala uruchamiać w odizolowanym środowisku niepewne pliki. Ciekawą opcją jest możliwość personalizacji powiadomień i zablokowania komunikatów na przykład podczas grania.

Program instalujemy z płyty Niezbędnika, podając DVD-KOD: 026, albo z KŚ+.

OCENA BEZPIECZEŃSTWA PLIKÓW

Funkcja **Ocena bezpieczeństwa plików** skanuje pliki z wykorzystaniem chmury, aby ocenić ich wiarygodność.

1 W głównym oknie programu klikamy na **Skanuj**, a potem

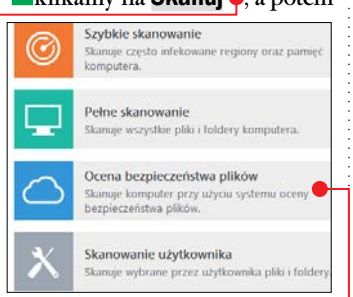

wybieramy opcję skanowania **Ocena bezpieczeństwa plików**.

2 Rozpoczyna się skanowanie plików, w tym między innymi plików z grupy autostart. Na koniec otrzymamy raport . Każdy z plików zostanie oceniony adekwatnie do poziomu zaufania – jako nieznany, zaufany lub szkodliwy.

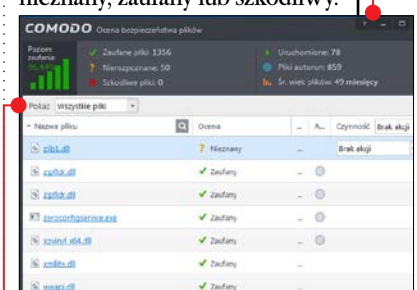

3 Korzystając z rozwijanego menu **Pokaż**, możemy przeglądać pliki według kategorii, na przykład **Uruchomione pliki** czy **Nierozpoznane pliki**.

WŁĄCZAMY SPECJALNY TRYB DLA GRACZY

1 W głównym oknie programu klikamy na **Tryb gry**. Pro-

gram automatycznie zmieni status i przejdzie w specjalny tryb – nadal będzie aktywny, ale jego komunikaty nie będą przeszkadzały w graniu.

2 Ponowne kliknięcie na przycisk **Tryb gry** spowoduje wyłączenie trybu gry oraz przywrócenie domyślnych ustawień programu.

Przemysław Kreft
dziennikarz
Komputer Świata

5 NAJLEPSZYCH PROGRAMÓW DO OPTYMALIZACJI WINDOWS

Programy z tej kategorii, mimo że pozwalają na przeprowadzanie zaawansowanych operacji na systemie, charakteryzują się maksymalna prostotą obsługi. Najczęściej mają budowę modułową i zawierają kreatory, które dają łatwy dostęp do zaawansowanych ustawień i ukrytych funkcji. Prowadzą nas krok po kroku przez czynności, które bez ich pomocy wymagałyby specjalistycznej wiedzy. Optymalizatory często mają bardzo szerokie działanie: pomagają dostosować ustawienia i wydajność systemu do naszych potrzeb, kasować zbędne pliki, usuwać niepotrzebne dodatki, zarówno z Windows, jak i z programów, sprzątać rejestr, defragmentować dysk, optymalizować połączenie z internetem, a także zacierać ślady czy generować bezpieczne hasła. Niektóre nawet zawierają narzędzia do zwiększania wydajności komputera w grach.

Podstawowe funkcje mają podobne, dlatego wybierając optymalizator, przyjrzyjmy się także jego dodatkowym funkcjom i wypróbujmy, czy odpowiada nam akurat taki zestaw modułów i ich obsługa.

Glary Utilities Free 5.21

Najlepszy program w tej kategorii. Oferuje bardzo rozbudowane moduły, które docenią zaawansowani użytkownicy komputera

- \+ Bardzo rozbudowany zestaw narzędzi do optymalizacji
- \+ Czytelne kreatory
- \+ Automatyczna optymalizacja systemu
- − W rękach początkującego użytkownika może namieszać w systemie

LICENCJA: **freeware** CENA: **darmowy**

Advanced SystemCare 8.1 Free

Zawiera wiele łatwych w obsłudze kreatorów, które kilkoma kliknięciami pozwalają przeprowadzać złożone zadania optymalizacyjne

- \+ Pełna optymalizacja jednym kliknięciem
- \+ Narzędzia do ochrony systemu
- \+ Tryb do zwiększania wydajności
- − Wiele funkcji dostępnych jedynie w płatnej wersji Pro
- − Wyświetla reklamy innych programów

LICENCJA: **freeware** CENA: **darmowy**

Ashampoo WinOptimizer FREE

Aplikację wyposażono w szereg modułów ułatwiających poprawianie działania systemu, a także łącza internetowego

- \+ Użyteczny zestaw przydatnych narzędzi
- \+ Możliwość przyspieszania połączenia internetowego
- \+ Łatwy dostęp do funkcji i ustawień systemowych
- − Wymaga bezpłatnej rejestracji

LICENCJA: **freeware** CENA: **darmowy**

WinUtilities Free 11.35

Program pozwala na planowanie zadań optymalizacyjnych, a dodatkowo także umożliwia odzyskiwanie utraconych danych

- \+ Rozbudowany zestaw narzędzi optymalizacyjnych
- \+ Możliwość planowania zadań
- − Ograniczona czytelność kreatorów

LICENCJA: **freeware** CENA: **darmowy**

Wise Care 365 Free 3.57

Umożliwia przeprowadzenie pełnej optymalizacji jednym kliknięciem myszy, pomaga usunąć zbędne pliki z systemu i generuje bezpieczne hasła

- \+ Bogaty zestaw narzędzi optymalizacyjnych
- \+ Wbudowany generator haseł
- \+ Moduł do usuwania zbędnych komponentów systemu
- − Część narzędzi dostępna jedynie w wersji Pro

LICENCJA: **freeware** CENA: **darmowy**

Baidu PC Faster 5.1.3

Aplikacja wyróżnia się nowoczesnym interfejsem, wbudowanym skanerem antywirusowym i trybem zwiększania wydajności w grach. Jest po angielsku

Toolwiz Care 3.1

Przyspiesza i optymalizuje system. Zawiera moduł do usuwania niechcianych wtyczek z przeglądarek oraz sporo dodatkowych narzędzi

Fot.: Chainat/123rf.com

– polska wersja językowa, – najbardziej uniwersalny i najlepszy program w tej kategorii, – ulubieniec redakcji, – ciekawe funkcje, – warto poznać

UNIWERSALNY PROGRAM DO OPTYMALIZACJI

Glary Utilities Free 5.21

Licencja: **FREEWARE**
Język: **polski**
Strona WWW: **www.glarysoft.com/glary-utilities**

DVD-KOD: 038
System: **XP, Vista, Win 7, 8**
Ograniczenia: **tylko do celów niekomercyjnych**

Rejestracja: **NIE**
Rozmiar: **15 MB**
Cena: **darmowy**

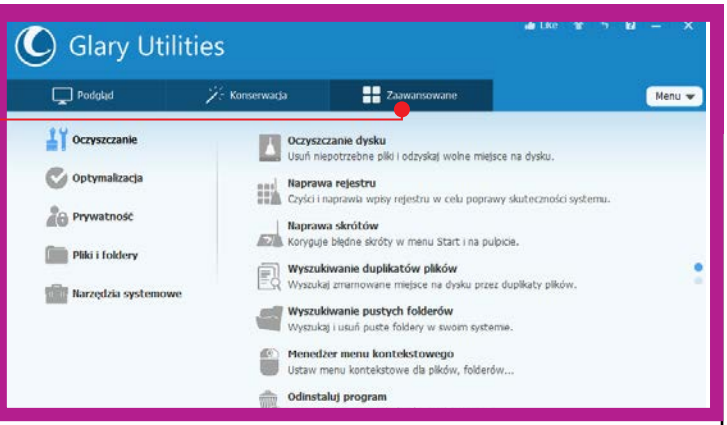

Glary Utilities to niezwykle rozbudowany zestaw narzędzi do optymalizacji systemu. Aplikacja umożliwia między innymi gruntowne oczyszczenie komputera ze zbędnych plików, naprawę rejestru, defragmentację dysku twardego czy zarządzanie programami uruchamianymi wraz ze startem systemu operacyjnego. Początkującym użytkownikom spodoba się to, że wszystkie narzędzia zostały wyposażone w intuicyjne kreatory bardzo ułatwiające pracę. A zaawansowani docenią użyteczne narzędzia, które pozwalają znacznie przyspieszyć działanie komputera.

Program instalujemy z płyty Niezbędnika, podając DVD-KOD: 038, albo z KŚ+.

PEŁNA OPTYMALIZACJA SYSTEMU

1 Uruchamiamy program Glary Utilities i klikamy na zakładkę **Konserwacja**. W nowym oknie możemy wybrać, które zadania optymalizacyjne zostaną wykonane – warto zaznaczyć wszystkie pozycje. Klikamy na przycisk **Znajdź problemy**.

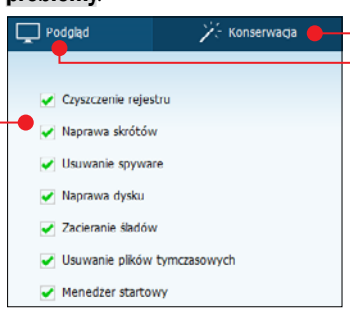

2 Po wykonaniu analizy możemy zapoznać się z wykrytymi błędami, klikając na przycisk **Pokaż szczegóły** przy danym zadaniu. Zobaczymy wtedy szczegółowy raport.

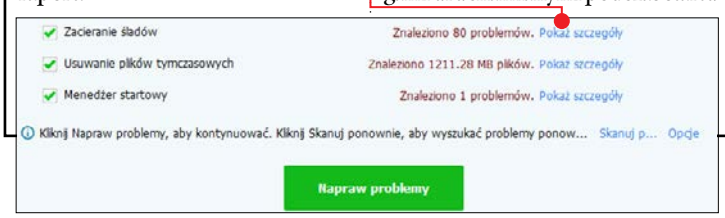

3 W celu rozpoczęcia optymalizacji klikamy na **Napraw problemy**. Zastosowanie niektórych zmian może wymagać ponownego uruchomienia komputera.

USUWAMY RZADKO UŻYWANE PROGRAMY

1 W oknie programu klikamy na zakładkę **Zaawansowane**. Przechodzimy do sekcji **Oczyszczanie** i klikamy na pole **Odinstaluj program**.

2 W nowym oknie klikamy na pole **Rzadko używane programy**. Wyświetlona zostaje lista z aplikacjami, które uruchamiamy sporadycznie.

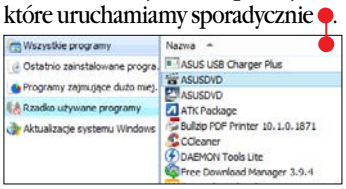

Jeśli chcemy usunąć wybrany program, zaznaczamy go i klikamy na przycisk **Odinstaluj program**.

ZARZĄDZAMY AUTOSTARTEM

1 Klikamy na zakładkę **Podgląd**. Dowiemy się z niej, jak długo

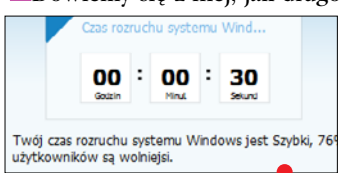

trwa start naszego systemu. Aby uporządkować autostart, klikamy na przycisk **Menedżer autostartu**.

2 Wyświetlone zostaje okno ze wszystkimi programami i usługami uruchamianymi podczas startu systemu. Glary Utilities podaje, jak długo trwa uruchamianie każdej aplikacji.

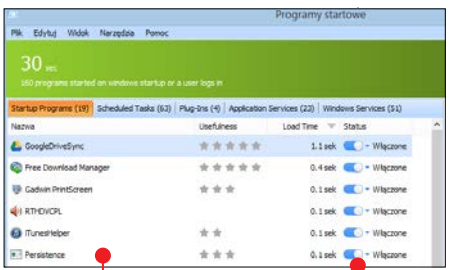

3 Jeśli chcemy wyłączyć wybrany program z autostartu, przełączamy znacznik w części **Status**.

BEZPOWROTNE USUWANIE PLIKÓW

Usuwając ważne dane z komputera, chcemy mieć pewność, że nikomu nie uda się ich odzyskać. Glary Utilities wyposażono w moduł, który pomoże bezpowrotnie pozbyć się wybranych danych.

1 Przechodzimy na zakładkę **Zaawansowane** i z sekcji **Prywatność** wybieramy opcję **Likwidacja plików**.

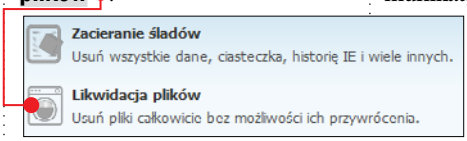

2 Klikając na **Dodaj pliki**, wczytujemy do programu dane, które chcemy usunąć.

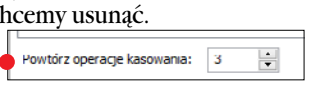

3 W polu **Powtórz operacje kasowania** decydujemy, ile razy usuwane dane mają zostać nadpisane – im większa wartość, tym większa pewność, że nie da się ich odtworzyć. Aby zacząć kasować pliki, klikamy na przycisk **Usuń**.

DZIELENIE I ŁĄCZENIE PLIKÓW

Glary Utilities przyjdzie z pomocą również w sytuacji, gdy na naszym pendrivie brakuje miejsca na przeniesienie dużego pliku na inny komputer.

1 Otwieramy zakładkę **Zaawansowane** i z części **Pliki i foldery** wybieramy opcję **Dzielenie plików**.

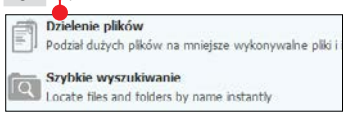

2 W nowym oknie wskazujemy plik, który chcemy podzielić, lokalizację dla wydzielanych części oraz ich rozmiar. Rozpoczynamy dzielenie, klikając na **Podziel!**.

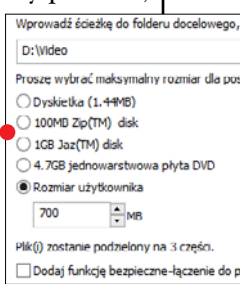

3 Po zakończeniu dzielenia wyświetla się komunikat, że plik został podzielony, a oryginał – zachowany. Klikamy na **OK**. Możemy teraz przenieść utworzone części na wybrany nośnik lub nośniki.

4 Aby z powrotem połączyć pliki, klikamy podwójnie na dowolny z nich.

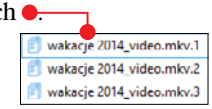

5 Otwarty zostaje program Glary Utilities z wczytanymi danymi na temat naszego pliku. Wybieramy miejsce zapisu i klikamy na przycisk **Połącz!**.

ŁATWE W OBSŁUDZE KREATORY OPTYMALIZACJI

Advanced SystemCare 8.1 Free

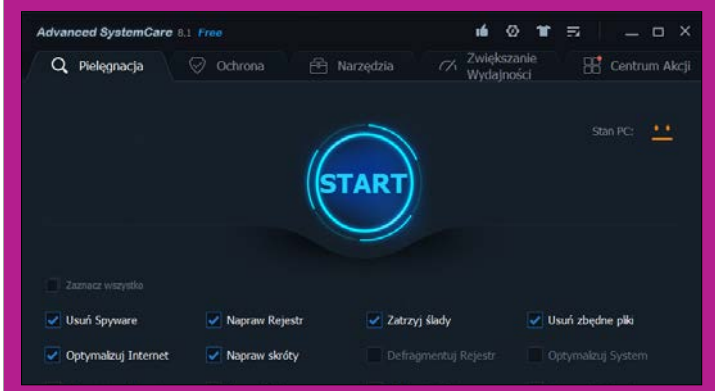

Licencja: **FREEWARE**
Język: **polski**
Strona WWW: **www.iobit.com**

DVD-KOD: 006
System: **XP, Vista, Win 7, 8**
Ograniczenia: **tylko do celów niekomercyjnych**

Rejestracja: **TAK**
Rozmiar: **43 MB**
Cena: **darmowy**

Advanced SystemCare Free wyposażono w wiele narzędzi, które pomogą utrzymać komputer w dobrej kondycji. Za pomocą kilku kliknięć pozbędziemy się zbędnych plików i aplikacji, naprawimy rejestr i przyspieszymy uruchamianie systemu. Program zawiera też narzędzia pomagające w dbaniu o prywatność. Dodatkowym atutem Advanced SystemCare jest możliwość włączenia specjalnego trybu zwiększonej wydajności.

Program instalujemy z płyty Niezbędnika, podając DVD-KOD: 006, albo z KŚ+.

PROGRAMY DOMYŚLNE

Nową funkcją w Advanced SystemCare jest możliwość szybkiego dotarcia do opcji pozwalających na zmianę domyślnych programów. Zobaczmy, jak z niej korzystać.

1 Uruchamiamy program i przechodzimy na zakładkę **Narzędzia**. Klikamy na **Domyślny Program**.

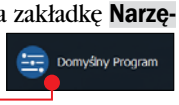

2 W nowym oknie widzimy listę programów przypisanych do danej kategorii (przeglądarka, odtwarzacz multimedialny itd.).

3 Aby wybrać dla danej kategorii inny program domyślny, klikamy na znajdujący się pod nim przycisk **Ustawienie programu**.

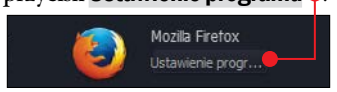

WIĘKSZA WYDAJNOŚĆ JEDNYM KLIKNIĘCIEM

Sprawdźmy, jak skorzystać z trybu **Zwiększanie wydajności** w programie Advanced SystemCare.

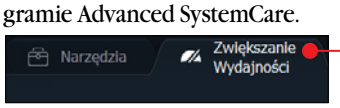

1 Klikamy na kartę **Zwiększanie wydajności**. Klikamy na **Konfiguruj**.

2 Wybieramy tryb, który najbardziej odpowiada naszym potrzebom, i klikamy na **Zwiększ moc**. Program optymalizuje wydajność naszego komputera.

MOŻLIWOŚĆ OPTYMALIZACJI ŁĄCZA INTERNETOWEGO

Ashampoo WinOptimizer FREE

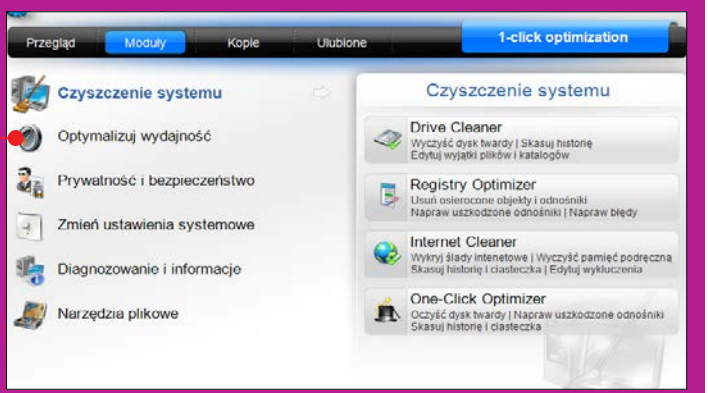

Licencja: **FREEWARE**
Język: **polski**
Strona WWW: **www.ashampoo.com**

DVD-KOD: 011
System: **XP, Vista, Win 7, 8**
Ograniczenia: **brak**

Rejestracja: **TAK**
Rozmiar: **19 MB**
Cena: **darmowy**

Ten program składa się z modułów pozwalających na oczyszczanie dysku ze zbędnych plików, naprawę rejestru, przyspieszanie i zmianę ustawień komputera. Ma przejrzysty interfejs i wbudowane kreatory. Pozwala również zadbać o ustawienia systemu dotyczące prywatności.

Program instalujemy z płyty Niezbędnika, podając DVD-KOD: 011, albo z KŚ+.

ZARZĄDZANIE PROCESAMI

Ashampoo WinOptimizer ułatwia zarządzanie procesami, co może znacznie zwiększyć wydajność systemu.

1 Uruchamiamy program i przechodzimy na zakładkę **Moduły**. Klikamy na **Optymalizuj wydajność** i na przycisk **Process Manager**.

2 Otwiera się okno z informacjami na temat działających w systemie procesów. Warto dodać zaznaczenie w polu **Ukryj znane procesy systemowe** – zwiększy to czytelność listy.

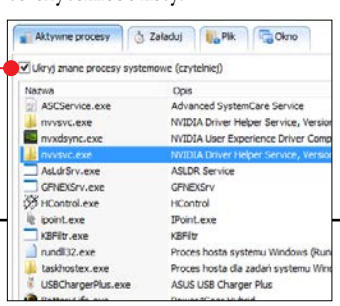

3 Zaznaczając wybrany proces kliknięciem, możemy zmienić jego priorytet, uzyskać szczegółowe informacje lub go wyłączyć.

PRZYSPIESZANIE POŁĄCZENIA INTERNETOWEGO

1 Przechodzimy na zakładkę **Moduły**, na **Optymalizuj wydajność** i na **Internet Tuner**.

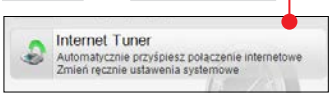

2 W nowym oknie klikamy na **Reguluj automatycznie**.

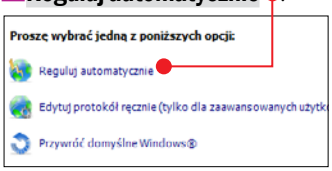

3 Klikamy podwójnie na typ połączenia zgodny z naszym, na przykład, i zatwierdzamy wyświetlony komunikat. Zastosowanie ustawień może wymagać ponownego uruchomienia komputera.

FUNKCJA ODZYSKIWANIA DANYCH

WinUtilities Free 11.35

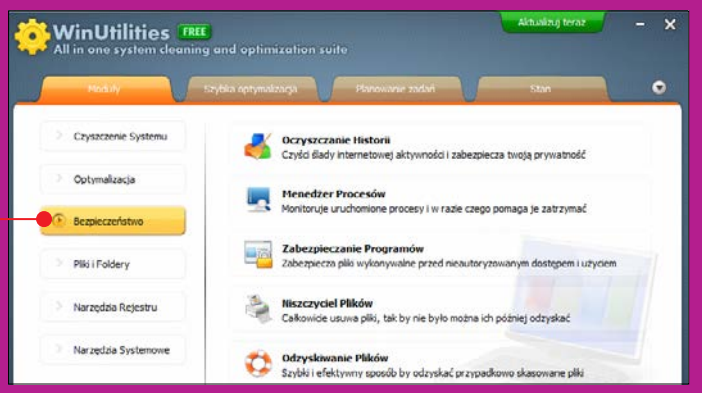

Licencja: **FREEWARE**
Język: **polski**
Strona WWW: **hi.ylcomputing.com**

DVD-KOD: 084
System: **Win XP, Vista, 7, 8**
Ograniczenia: **tylko do celów niekomercyjnych**

Rejestracja: **NIE**
Rozmiar: **6 MB**
Cena: **darmowy**

WinUtilities Free to wygodne narzędzie do optymalizacji i sprzątania systemu. Jego dodatkowym atutem jest możliwość wykonania pełnej optymalizacji Windows za pomocą jednego kliknięcia. WinUtilities pozwala również na zaplanowanie poszczególnych zadań optymalizujących.

Program instalujemy z płyty Niezbędnika, podając DVD-KOD: 084, albo z KŚ+.

ODZYSKUJEMY UTRACONE PLIKI

Zobaczmy, jak za pomocą WinUtilities odzyskać przypadkowo usunięte pliki z pamięci zewnętrznej.

1 Uruchamiamy program i przechodzimy na zakładkę **Moduły**. Klikamy na przycisk **Odzyskiwanie Plików**, znajdujący się w sekcji **Bezpieczeństwo**.

2 Podłączamy pamięć zewnętrzną do komputera i wybieramy ją w panelu po lewej stronie. Wyświetlona zostaje lista plików.

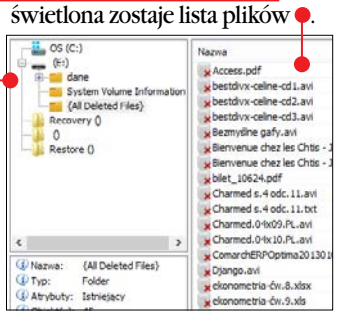

3 Klikamy prawym przyciskiem myszy na wybrany plik i wybieramy opcję **Odzyskaj**. Wskazujemy miejsce zapisu dla odzyskiwanego pliku i klikamy na przycisk **OK**.

PLANUJEMY CZYSZCZENIE SYSTEMU

1 Przechodzimy na zakładkę **Planowanie zadań**. Wyświetlona zostaje lista czynności możliwych do zaplanowania.

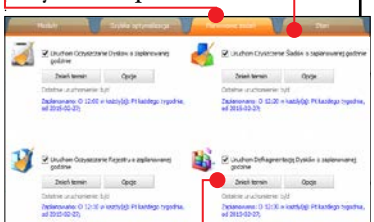

2 Zaznaczamy wybraną pozycję i klikamy na **Zmień termin**. Wyświetla się okno, w którym możemy dokładnie określić częstotliwość wykonywania danego zadania. Klikamy na przycisk **OK**. Podobnie postępujemy z pozostałymi zadaniami optymalizacyjnymi.

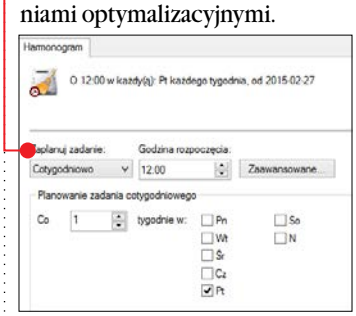

MOŻLIWOŚĆ USUNIĘCIA ZBĘDNYCH PLIKÓW Z SYSTEMU

Wise Care 365 Free 3.57

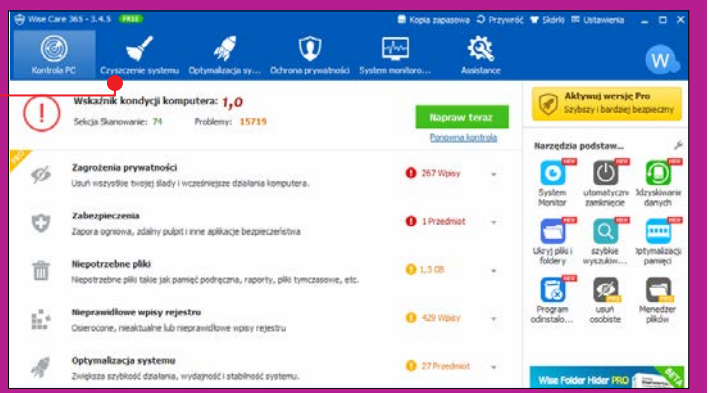

Licencja: **FREEWARE**
Język: **polski**
Strona WWW: **www.wisecleaner.com**

DVD-KOD: 086
System: **Win XP, Vista, 7, 8**
Ograniczenia: **brak**

Rejestracja: **NIE**
Rozmiar: **6 MB**
Cena: **darmowy**

Wise Care 365 pozwoli uporządkować i przyspieszyć nasz komputer. Umożliwia przeprowadzenie pełnej optymalizacji (usuwanie zbędnych plików, ochrona prywatności, naprawa rejestru itd.) za pomocą jednego kliknięcia myszą. Warto zwrócić uwagę na narzędzie do usuwania niepotrzebnych komponentów systemu Windows. Wise Care 365 umożliwia również przyspieszenie systemu poprzez odpowiednie dostosowanie ustawień. Aplikacja zadba też o naszą prywatność, usuwając ślady korzystania z komputera.

Program instalujemy z płyty Niezbędnika, podając DVD-KOD: 086, albo z KŚ+.

USUWAMY KOMPONENTY SYSTEMU

Jeśli mimo usunięcia zbędnych plików na dysku brakuje nam miejsca, warto spróbować nieco odchudzić system operacyjny. Dzięki Wise Care 365 zadanie to nie wymaga specjalnych umiejętności.

1 Uruchamiamy program i przechodzimy na zakładkę **Czyszczenie systemu**. W wyświetlonym oknie klikamy na pole **Odchudzanie systemu**.

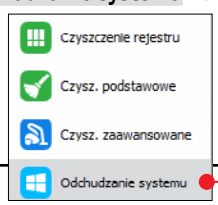

2 Wyświetlona zostaje lista komponentów, które możemy usunąć, wraz z informacją o możliwym do odzyskania miejscu. Zaznaczamy wybrane pozycje i klikamy na przycisk **Odchudź**.

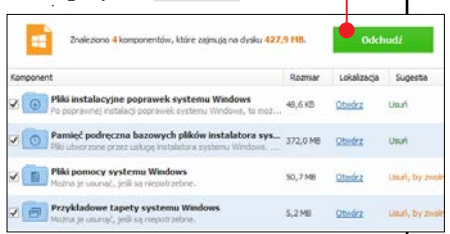

GENERATOR BEZPIECZNYCH HASEŁ

1 W głównym oknie programu klikamy na zakładkę **Ochrona prywatności**, a następnie na przycisk **Generuj hasło**.

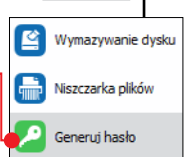

2 Ustalamy długość hasła oraz jego charakterystykę – jeśli zależy nam na naprawdę bezpiecznym haśle, warto pozostawić zaznaczone wszystkie pola, a jego długość określić na co najmniej osiem znaków. Klikamy na **Generuj hasło**.

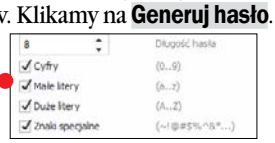

3 Gotowe hasło możemy skopiować i dowolnie wykorzystać.

Karol Żebruń
dziennikarz
Komputer Świata

5 NAJLEPSZYCH MENEDŻERÓW PLIKÓW

Do podstawowego zarządzania plikami – przenoszenia, kopiowania, kasowania – wystarcza systemowy Eksplorator Windows. Kiedy jednak chcemy porównać zawartość folderów zawierających tysiące plików, zmienić nazwy wielu dokumentów naraz czy w jednym oknie przeglądać zawartość różnych dysków – powinniśmy sięgnąć po bardziej zaawansowany menedżer plików. Programy te w kilku panelach pokazują zazwyczaj drzewo katalogów oraz wybrane dyski czy foldery. Pozwalają na dostosowywanie w dużym zakresie opcji widoku – tak by było nam jak najwygodniej. Ogromnie ułatwiają też takie czynności, jak synchronizacja, porównywanie, operacje na wielu plikach naraz. Niektóre mają wbudowanego klienta FTP, dzięki czemu umożliwiają pobieranie plików oraz przeprowadzanie operacji na dokumentach znajdujących się nie lokalnie w komputerze, lecz na serwerze. Wygodnym dodatkiem są także funkcje przeglądarek multimedialnych i odtwarzaczy grafiki czy dźwięków. Najbardziej znanym menedżerem jest Total Commander, wywodzący się od DOS-owego Norton Commandera. Warto jednak poznać także jego konkurencję.

TOTAL COMMANDER 8.51a

Najbardziej znany, legendarny menedżer plików – to na nim są wzorowane inne aplikacje. Doskonały zamiennik Eksploratora Windows

- Obsługa folderów z dużą liczbą plików i bardzo dużych plików oraz archiwów ZIP
- System rozszerzeń pozwalający dowolnie zwiększyć funkcjonalność aplikacji
- Możliwość zastąpienia menu Start po skonfigurowaniu menu użytkownika

LICENCJA: **shareware** CENA: **172 zł**

FreeCommander XE 2015

Funkcjonalny odpowiednik Total Commandera, dostępny za darmo i bez ograniczeń przy zastosowaniu w firmie

- Możliwość synchronizacji plików wraz z kopiowaniem
- Narzędzie masowej zamiany nazw pozwalające na zmianę nazw tysięcy plików
- Kontenery plikowe pełniące rolę wirtualnych archiwów z linkami do wybranych treści

LICENCJA: **freeware** CENA: **darmowy**

Q-Dir 6.09

Ma aż cztery niezależne panele pokazujące zawartość dysków, każdy z nich ma własne drzewo katalogów

- Wygodne przenoszenie plików poprzez przeciąganie pomiędzy panelami
- Tworzy praktyczne podsumowania zawartości folderów i listy plików
- Możliwe zastąpienie systemowego Eksploratora przez Q-Dir

LICENCJA: **freeware** CENA: **darmowy**

xplorer2 3.0

Jego wygląd można dowolnie dostosować tak, by spełnił oczekiwania osób przyzwyczajonych do Eksploratora czy Total Commandera

- Możliwość zmiany wyglądu interfejsu
- Bardzo szybkie działanie w przypadku dużej liczby dokumentów
- Wbudowana przeglądarka plików multimedialnych
- Wiele opcji dostępnych tylko w płatnej wersji

LICENCJA: **freeware** CENA: **darmowy**

Multi Commander 4.6

Zawiera nie tylko narzędzia menedżera plików, ale również inne, takie jak robienie zrzutów ekranu czy obsługa skryptów

- Konfigurowalne menu przycisków funkcyjnych
- Rozbudowane opcje modyfikacji metadanych dla plików dowolnego typu
- Kreator skryptów, które automatyzują wykonywanie operacji

LICENCJA: **freeware** CENA: **darmowy**

Unreal Commander 2.02

Dwupanelowy menedżer z klientem FTP. Pozwala wstawiać grafikę w tło paneli

Master Commander 1.2

Klasyczna funkcjonalność menedżera plików plus narzędzia do szyfrowania

Double Commander 0.6

Wersja rozwojowa. Zawiera rozbudowany edytor skrótów klawiaturowych

– polska wersja językowa, – najbardziej uniwersalny i najlepszy program w tej kategorii, – ulubieniec redakcji, – ciekawe funkcje, – warto poznać

Fot.: Alexandr Shirokov/123rf.com

UNIWERSALNY MENEDŻER PLIKÓW

TOTAL COMMANDER 8.51a

Licencja: **SHAREWARE**
Język: **polski**
Strona WWW: **ghisler.com**

DVD-KOD: 071
System: **XP, Vista, Win 7, 8**
Ograniczenia: **wersja 30-dniowa**

Rejestracja: **NIE**
Rozmiar: **6 MB**
Cena: **172 zł**

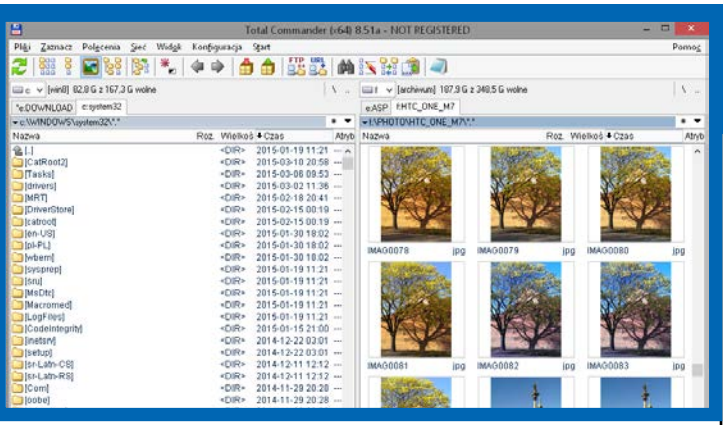

Kiedy do zarządzania plikami przestaje nam wystarczać systemowy Eksplorator Windows, w pierwszej kolejności powinniśmy sięgnąć po Total Commandera. Oferuje on dwupanelowy interfejs z nieograniczoną liczbą zakładek, z których każda może wyświetlać zawartość innego katalogu czy pliku (w trybie szybkiego podglądu – skrót ctrl Q). Pozwala na wygodne kopiowanie, tworzenie i usuwanie plików i folderów. Może posłużyć nam jako główne centrum zarządzania komputerem.

Program instalujemy z płyty Niezbędnika, podając DVD-KOD: 071, albo z KŚ+.

TRYB WŁASNYCH KOLUMN

Jeśli nie odpowiada nam układ kolumn z danymi lub dla wybranego typu plików, na przykład JPG, chcemy mieć inaczej zdefiniowany układ, skorzystajmy z **Trybu własnych kolumn**.

1 Z menu **Widok** wybieramy **Tryb własnych kolumn** i **Konfiguruj własne kolumny**.

2 U dołu nowego okna klikamy na **Nowa** i w polu ● podajemy nazwę dla definiowanego ustawienia. Listę kolumn określamy w sekcji poniżej ●. Pierwsze dwie kolumny są obowiązkowe. Inne możemy dodawać lub usuwać ● według uznania.

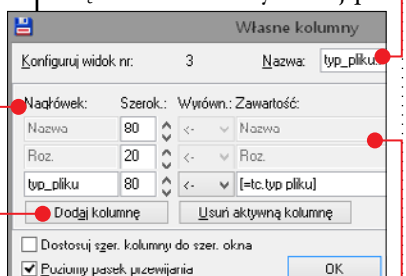

3 Klikamy na **Dodaj kolumnę**. W pozycji **Nagłówek** ● wpisujemy nazwę kolumny i określamy domyślną szerokość. By określić zawartość kolumny, klikamy z prawej strony okna na ●. Wyświetli się

rozwijana lista, z której możemy wybrać typ wyświetlanej informacji, na przykład datę utworzenia, zapisania czy dostępu.

4 Powtarzamy punkt **3**, aż umieścimy pożądaną liczbę kolumn w układzie. Przyciskami ● z prawej strony okna zmienimy ich kolejność. Zamykamy edytor, klikając na **OK**.

5 Teraz gdy zechcemy użyć własnego układu kolumn, z menu **Widok** wybieramy **Tryb własnych kolumn** i zdefiniowany przez nas układ. Będzie on obowiązywał w danej zakładce.

SPRYTNE WYSZUKIWANIE

Gdy wyszukujemy kilka plików naraz, dobrze jest móc potem zastosować do wszystkich odpowiadające nam polecenie.

1 Klikamy na ●, by rozpocząć wyszukiwanie. W oknie wyszukiwania podajemy frazę ● i określamy folder wyszukiwania.

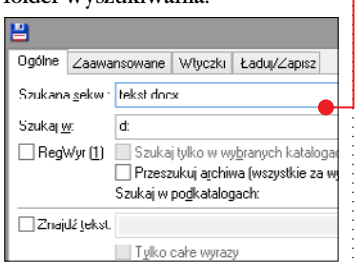

2 By wyszukać na kilku dyskach, klikamy z prawej strony na **Napędy** i w nowym oknie ● z wciśniętym klawiszem ctrl zaznaczamy litery

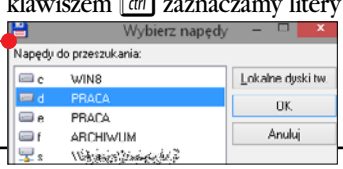

wybranych dysków lub klikamy na **Lokalne dyski tw.**, żeby szukać w całym komputerze.

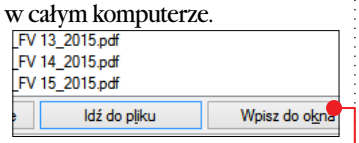

3 Gdy Total Commander zakończy wyszukiwanie, na dole okna wyszukiwania klikamy na ●. Wyniki zostaną wpisane do nowej zakładki i będą widoczne wszystkie w jednym panelu. Będziemy mogli traktować je, jakby były w jednym folderze, i wszystkie naraz kopiować, usunąć, otworzyć czy zmienić im nazwy (patrz ramka).

PORÓWNYWANIE FOLDERÓW

Program szybko i czytelnie pokazuje, którymi plikami różnią się podobne na pierwszy rzut oka katalogi.

1 Otwieramy porównywane katalogi w sąsiednich panelach aplikacji. Z menu **Zaznacz** wybieramy **Porównaj katalogi**. Wszystkie pliki, które są różne, zostaną zaznaczone ●. Jeśli pliki

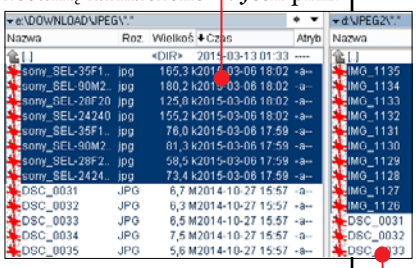

są identyczne w obu folderach, nie zostaną zaznaczone ●.

2 Jeśli klikniemy na **Zaznacz**, a potem na **Zaznacz nowe, ukryj takie same pliki**, program wyświetli tylko różniące się pliki.

PRZYDATNE FUNKCJE TOTAL COMMANDERA

- widok uproszczony (tylko nazwy i rozszerzenia)
- widok szczegółowy (także wielkość, czas, atrybut)
- podgląd miniatur plików
- widok drzewa katalogów w osobnym panelu
- widok gałęzi (z podkatalogami)
- odwrócenie zaznaczenia
- katalog wstecz / katalog następny
- pakowanie / rozpakowywanie
- klient FTP (można przeprowadzać operacje na plikach na serwerze jak na plikach lokalnych)
- narzędzia wyszukiwania
- narzędzie wielokrotnej zmiany
- narzędzie synchronizacji katalogów
- kopiowanie do schowka wybranych nazw wraz ze ścieżką
- skrót do Notatnika
- Porównaj wg zawartości... po kliknięciu na **Plik**: porównywanie zawartości katalogów
- Podziel plik... / Scalaj pliki... po kliknięciu na **Plik**: dzielenie i scalanie plików
- Nowa zakładka folderu po kliknięciu na **Widok**: nowa zakładka w aktywnym panelu
- Szybki podgląd po kliknięciu na **Widok**: widok właściwości folderu w osobnym panelu

DARMOWY ODPOWIEDNIK TOTAL COMMANDERA

FreeCommander XE 2015

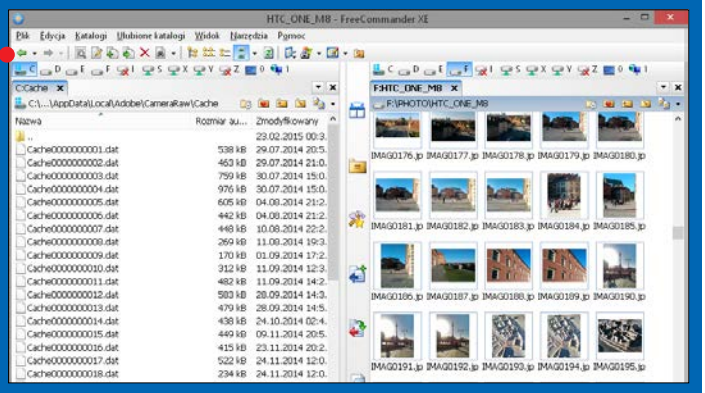

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **036** Rejestracja: **NIE**
Język: **polski** System: **XP, Vista, Win 7, 8** Rozmiar: **6 MB**
Strona WWW: **freecommander.com** Ograniczenia: **brak** Cena: **darmowy**

To funkcjonalny i darmowy, również w przypadku zastosowań komercyjnych odpowiednik Total Commandera. Przypomina go głównymi elementami interfejsu. Niektóre narzędzia, jak **Wielokrotna zmiana nazw** czy **Synchronizuj**, są nawet bardziej rozbudowane niż w pierwowzorze. FreeCommander XE zawiera dodatkowo przeglądarkę multimediów i narzędzie do wykonywania zrzutów ekranu. Pozwala tworzyć kontenery plikowe (ang. file container) z odnośnikami do wybranych folderów czy plików. To odpowiednik funkcji katalogowania dostępnej w menedżerach multimediów.

Instalujemy aplikację z płyty Niezbędnika podając DVD-KOD: 036 lub z KS+.

USTAWIAMY JĘZYK POLSKI

1 Klikamy u góry okna na **Tools** i wybieramy **Settings**.

2 Następnie w gałęzi ustawień **General** z listy **Language** wybieramy język polski. Klikamy na **OK**.

KONTENERY PLIKÓW

1 U góry okna programu klikamy na **Widok** i wybieramy **Nowa karta kontenera plików**. W panelu z lewej strony pokazuje się zakładka reprezentująca kontener.

2 Teraz z panelu z prawej strony okna przeciągamy foldery i pliki, do których skróty chcemy umieścić w kontenerze. Mogą to być obiekty z różnych katalogów i z różnych dysków.

3 Gdy umieścimy w kontenerze wszystkie elementy, na których nam zależało, klikamy na . Podajemy nazwę kontenera i klikamy na **OK**. Plik kontenera zostanie zapisany jako niewielki dokument w formacie **FCC** w katalogu programu na dysku C: (dokładnie: **C:\Users\nazwa_użytkownika\AppData\Local\FreeCommanderXE\Settings\FileContainers**).

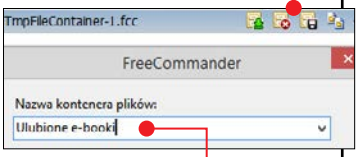

4 By otworzyć kontener, znajdujemy go w oknie programu i klikamy na jego nazwę. Pliki w kontenerze możemy wygodnie przeglądać tak, jakby były w jednym katalogu.

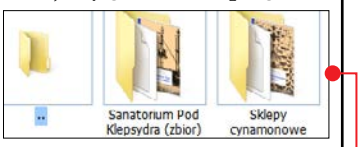

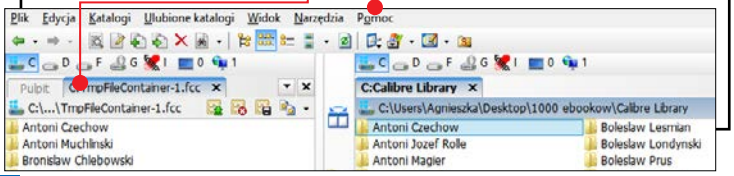

CZTERY PANELE DO ZARZĄDZANIA PLIKAMI

Q-Dir 6.09

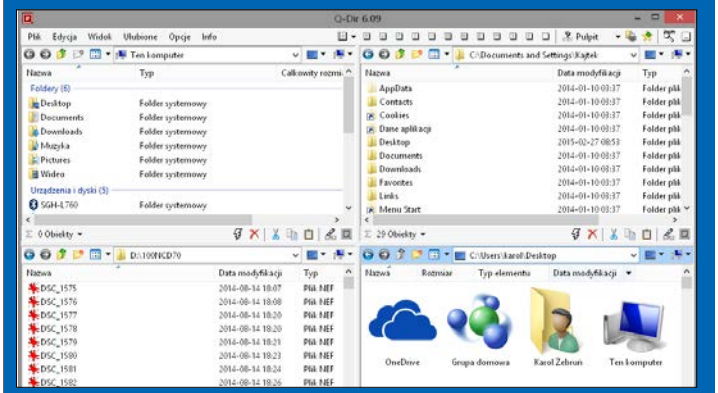

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **057/058 - 32/64-bit** Rejestracja: **NIE**
Język: **polski** System: **XP, Vista, Win 7, 8** Rozmiar: **1 MB**
Strona WWW: **www.softwareok.com** Ograniczenia: **brak** Cena: **darmowy**

Q-Dir to oryginalny menedżer plików, który wyróżnia się możliwością jednoczesnego korzystania z aż czterech paneli wyświetlających zawartość dysku. Takie rozwiązanie okaże się pomocne, gdy będziemy porządkować dane, kopiując je pomiędzy różnymi folderami. Dodatkowo Q-Dir pomoże nam, oznaczając odmiennymi kolorami pliki różnego rodzaju.

Program instalujemy z płyty Niezbędnika, podając DVD-KOD: 031 (32-bit) lub DVD-KOD: 032 (64-bit), albo z KŚ+.

USTAWIAMY WYGODNY UKŁAD

Domyślnie Q-Dir zapamiętuje ostatni układ okien. Układ ten możemy zmienić w dowolnym momencie.

1 Do przełączania widoku paneli służą ikony u góry okna programu, na przykład by włączyć dwupanelowy układ, klikamy na .

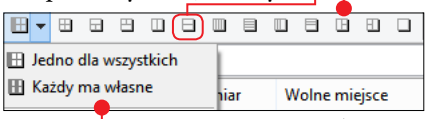

2 Z listy wybieramy opcję **Jedno dla wszystkich**, jeśli chcemy, by Q-Dir wyświetlał tylko jedno drzewo folderów. Opcja **Każdy ma własne** doda do każdego panelu ikonę, która pozwoli aktywować drzewo wewnątrz panelu.

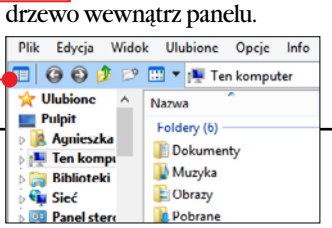

Z obecną pozycją okna
Z ostatnią pozycją okna

3 W menu **Opcje** możemy zdecydować, by Q-Dir startował na przykład z aktualnym układem paneli.

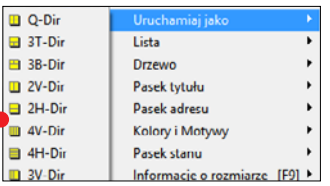

4 Aby ustawić start w konkretnej konfiguracji, z menu **Opcje** wybieramy **Uruchamiaj jako**, a potem jeden z wielu układów.

KOLORY PLIKÓW

Q-Dir pozwala przypisać kolory typom plików i ich grupom.

1 Z menu **Opcje** wybieramy **Kolory i motywy**. Wyświetli się lista, z której możemy wybrać schemat kolorów. By zdefiniować własny, klikamy na **Kolory**.

2 Wyświetli się okno, w którym przechodzimy na zakładkę **Kolory**. Na liście zaznaczamy wybraną grupę rozszerzeń, a następnie klikamy na . W nowym oknie wybieramy kolor i klikamy na **OK**. Zaznaczamy pole **Używaj kolorów**. Klikamy na **OK**.

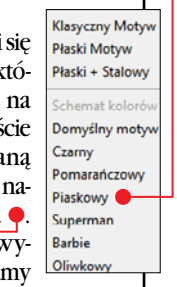

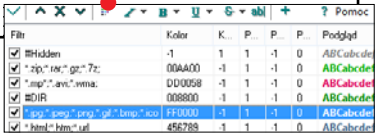

WIELE RODZAJÓW WIDOKU

xplorer2 3.0

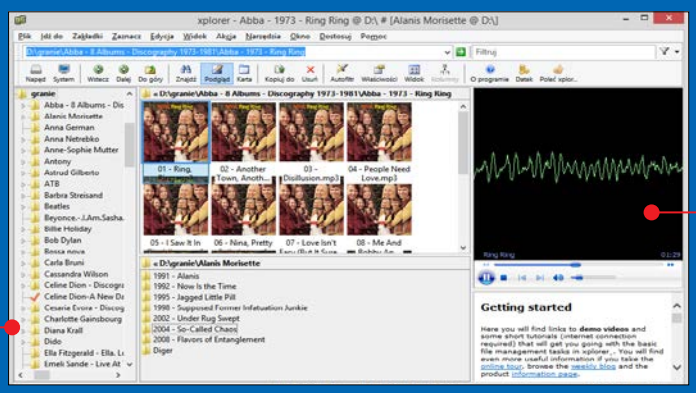

Licencja: **FREEWARE**
Język: **polski**
Strona WWW: **zabkat.com**

DVD-KOD: **087/088** – 32/64-bit
System: **XP, Vista, Win 7, 8**
Ograniczenia: **wiele funkcji nie działa w wersji Lite**

Rejestracja: **NIE**
Rozmiar: **3 MB**
Cena: **darmowy**

To menedżer, który może przypominać zarówno Eksploratora Windows, jak i Total Commandera czy przeglądarkę grafiki. xplorer2 wśród licznych funkcji oferuje możliwość dostosowywania interfejsu użytkownika do różnych potrzeb.

Program instalujemy z płyty Niezbędnika, podając DVD-KOD: 087 (32-bit) lub DVD-KOD: 088 (64-bit), albo z KŚ+.

Uwaga! Pamiętajmy, by podczas instalacji wybrać język polski dla programu.

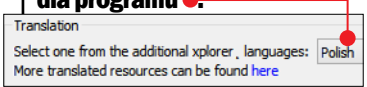

DOSTOSOWANIE WIDOKU

1 Opcje dostosowania interfejsu znajdziemy w menu **Widok** (literą **[P]** zostały oznaczone opcje dostępne tylko w płatnej wersji).

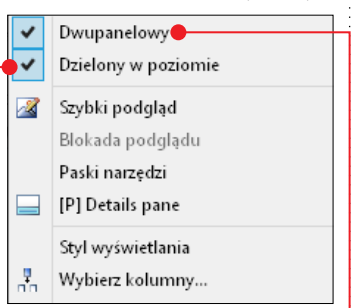

2 Aby podzielić interfejs na dwa panele, klikamy na . Klikając na pozycję , przełączamy się między układem poziomym i pionowym.

3 W panelu z lewej strony domyślnie widoczne jest drzewo katalogów . Zaznaczając na nim wybrany folder, wyświetlimy jego zawartość w aktywnym panelu.

4 Gdy zmienimy folder w jednym z paneli z zawartością dysków, odszukamy go na drzewie katalogów, wciskając skrót alt T. Skrótem ctrl T natomiast włączymy lub wyłączymy drzewo folderów.

5 Oprócz okien z zawartością dysków możemy dodatkowo wyświetlić okno szybkiego podglądu – zaznaczamy plik i z menu **Widok** wybieramy **Szybki podgląd** lub wciskamy ctrl Q. xplorer2 zawiera przeglądarkę grafiki i filmów oraz odtwarzacz audio, więc gdy klikniemy na plik multimedialny i wciśniemy ctrl Q, uruchomi się odtwarzanie .

6 W menu **Widok**, znajdują się też opcje stylu wyświetlania , na przykład **Miniatury**.

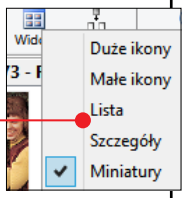

7 W widoku **Szczegóły** liczbę kolumn i ich typ dostosujemy, klikając na **Widok** i **Wybierz kolumny** oraz wprowadzając ustawienia w oknie .

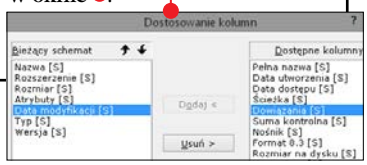

SKRYPTY I AUTOMATYZACJA

Multi Commander 4.6.2

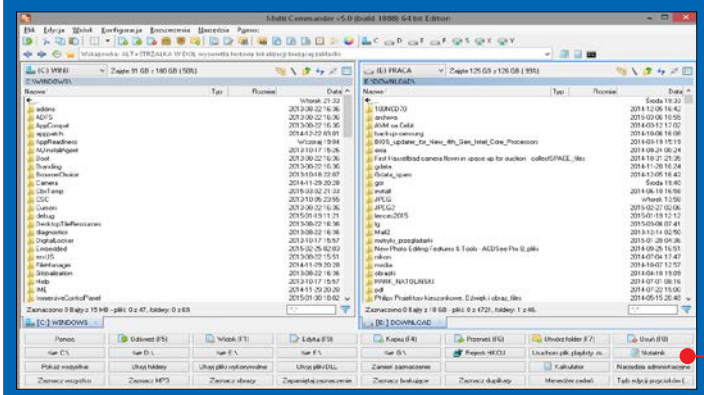

Licencja: **FREEWARE**
Język: **polski**
Strona WWW: **multicommander.com**

DVD-KOD: **049/050** – 32/64-bit
System: **XP, Vista, Win 7, 8**
Ograniczenia: **brak**

Rejestracja: **NIE**
Rozmiar: **6 MB**
Cena: **darmowy**

Aplikację cechuje dążenie do uproszczenia i automatyzacji codziennych zadań, które wykonujemy w menedżerze plików. W menu znajdziemy skróty do najpotrzebniejszych narzędzi systemowych i możemy skorzystać z mechanizmu skryptów wewnątrz aplikacji. Multi Commander wspiera również takie działania, jak automatyczne rozpakowywanie archiwów, sortowanie, przeglądanie zawartości archiwów, a nawet rejestru. Program ma wbudowanego klienta FTP z obsługą szyfrowania.

Program instalujemy z płyty Niezbędnika, podając DVD-KOD: 049 (32-bit) lub DVD-KOD: 050 (64-bit), albo z KŚ+.

PIERWSZE USTAWIENIA

1 Przy pierwszym uruchomieniu zatwierdzamy wybór języka polskiego, klikając na **OK**.

2 Następnie klikamy na jeden z sugerowanych trybów kontroli (są krótko opisane). Jeśli chcemy połączyć zalety obu stylów klikamy na .

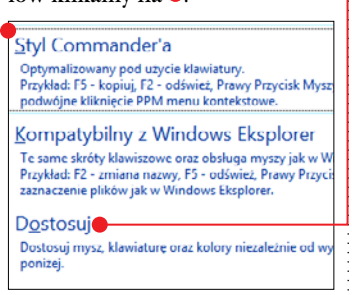

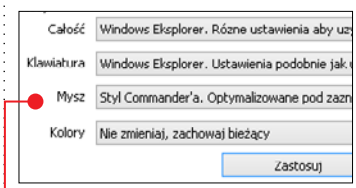

3 Wybieramy z list sposób obsługi całej aplikacji, zasady dotyczące klawiatury i myszy , a także reguły kolorowania. Klikamy na **Zastosuj**. Dokładnej konfiguracji można dokonać także później, klikając na **Konfiguracja** i **Ustawienia**.

KONFIGURACJA PASKA PRZYCISKÓW

Pasek narzędzi MultiCommandera wyświetla 32 przyciski, którym można przypisać dowolną funkcję. W połączeniu z modyfikatorami ctrl i shift daje to łącznie 96 różnych kombinacji.

1 Z menu **Konfiguracja** wybieramy **Panel przycisków**. Klikamy na **OK**.

2 Teraz u dołu okna programu klikamy na przycisk, który chcemy edytować , i wypełniamy pola edytora .

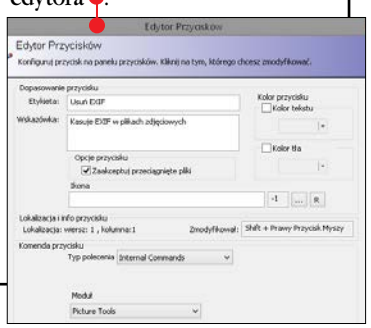

Przemysław Kreft
dziennikarz
Komputer Świata

5 NAJLEPSZYCH PROGRAMÓW DO ODTWARZANIA MUZYKI

Odtwarzacz audio to jeden z najważniejszych programów w komputerze – muzyki przy pracy słucha chyba każdy. Na odtwarzaniu wszystkich popularnych formatów plików audio nie kończą się jednak istotne możliwości tych aplikacji. Pozwalają one na tworzenie i importowanie list odtwarzania, same też potrafią układać inteligentne playlisty. Często mają funkcje ułatwiające zarządzanie kolekcjami utworów. Pobierają z internetu informacje o piosenkach i artystach oraz wyświetlają je podczas odtwarzania. Umożliwiają samodzielne uzupełnianie tagów, czyli właśnie opisów utworów. Niektóre z nich automatycznie wyszukują w internecie i wyświetlają słowa piosenek. Często za ich pośrednictwem można wygodnie słuchać stacji radia internetowego. Ciekawą możliwością jest poprawianie dźwięku utworów i dodawanie efektów.

Przez wiele lat za najlepszy odtwarzacz był uznawany Winamp. Mimo że przestał być rozwijany przez producenta, wciąż ma wielu użytkowników i jest bardzo ceniony. W naszym zestawieniu znalazł się jako dodatkowy program – nowy producent zapowiada bliską premierę kolejnej wersji.

AIMP 3.6

Zaskakująco mały odtwarzacz o wszechstronnych możliwościach. Znakomity dla początkujących użytkowników i nie tylko

- Wiele funkcji jak na tak mały rozmiar
- Ponad 20 obsługiwanych formatów audio, niezły equalizer i zgrywanie z CD
- Odtwarzanie i nagrywanie radia internetowego (Shoutcast i Icecast)
- Nie używa standardowego formatu playlist .m3u (stosuje autorski format .plc)

LICENCJA: **freeware** CENA: **darmowy**

Clementine 1.2.3

Clementine łączy przejrzysty wygląd i spore możliwości odtwarzania muzyki zarówno z komputera, jak i internetu

- Dostęp do wielu serwisów muzycznych
- Zarządzanie biblioteką i synchronizacja z przenośnymi odtwarzaczami muzyki
- Możliwość zliczania odsłuchań i pominięć każdego utworu z biblioteki
- Wyświetlanie tekstów piosenek
- Samodzielnie przejmuje skojarzenia plików

LICENCJA: **freeware** CENA: **darmowy**

foobar2000 1.3.7

Konfiguracyjny interfejs i duże możliwości ustawienia „wszystkiego" czynią z foobara znakomite rozwiązanie dla zaawansowanych użytkowników

- Wysoka jakość odtwarzanego dźwięku
- Niskie wymagania sprzętowe
- Duże możliwości konfiguracji i dostosowania wyglądu programu do własnych potrzeb
- Duża liczba obsługiwanych formatów i wtyczek
- Brak polskiej wersji językowej

LICENCJA: **freeware** CENA: **darmowy**

MusicBee 2.4

Odtwarzacz jak szwajcarski scyzoryk. Oprócz samego odtwarzania oferuje zarządzanie biblioteką, zgrywanie CD i opcje internetowe

- Duże możliwości katalogowania muzyki
- Pobieranie i wyświetlanie tekstów piosenek
- Dostęp do usług internetowych (radio, podcasty, audiobooki)
- Edycja tagów
- Zgrywanie muzyki z płyt CD–Audio
- Rozbudowany equalizer

LICENCJA: **freeware** CENA: **darmowy**

Winyl 3.0.3

Odświeżająco prosty, nowoczesny i lekki odtwarzacz muzyki. Warty sprawdzenia i obserwowania przyszłych usprawnień

- Szybkie działanie
- Różnorodne skórki z ciekawym wyglądem
- Stacje radiowe, equalizer i edytor tagów
- Smartlisty automatycznie wyświetlające najczęściej odtwarzane i najwyżej oceniane utwory

LICENCJA: **freeware** CENA: **darmowy**

MediaMonkey 4.1.6

Popularny odtwarzacz do katalogowania i synchronizowania muzyki z iPodem

Tomahawk 0.8.2

Niezły odtwarzacz z obsługą sieciowych usług muzycznych, którego nikt nie używa

Winamp 5.666

Odtwarzacz-legenda porzucony przez twórców. Nowy producent zapowiada kolejną wersję

Fot.: Michael Sangoyo/123rf.com

– polska wersja językowa, – najbardziej uniwersalny i najlepszy program w tej kategorii, – ulubieniec redakcji, – ciekawe funkcje, – warto poznać

UNIWERSALNY ODTWARZACZ MUZYKI

AIMP 3.6

Licencja: **FREEWARE**
Język: **polski**
Strona WWW: **aimp.ru**

DVD-KOD: 008
System: **XP, Vista, Win 7, 8**
Ograniczenia: **brak**

Rejestracja: **NIE**
Rozmiar: **9 MB**
Cena: **darmowy**

AIMP to darmowy odtwarzacz audio o sporych możliwościach i coraz większej popularności wśród użytkowników na całym świecie. Fani muzyki doceniają w programie przydatne funkcje, intuicyjny interfejs oraz dużą szybkość działania. AIMP bez trudu radzi sobie z odtwarzaniem muzyki we wszystkich popularnych formatach. Dodatkowym atutem jest obsługa internetowych stacji radiowych. Aplikacja pozwala na wygodne zarządzanie kolekcją plików audio zgromadzonych w komputerze. Zawiera również edytor tagów.

Program instalujemy z płyty Niezbędnika, podając DVD-KOD: 008, albo z KŚ+.

TWORZYMY LISTĘ ODTWARZANIA

1 Uruchamiamy program AIMP i wciskamy kombinację klawiszy Ctrl + N. Wyświetlone zostaje okno, w którym podajemy nazwę tworzonej playlisty. Klikamy na przycisk **OK**.

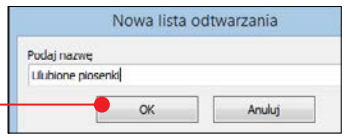

2 Nasza lista pojawia się w panelu list odtwarzania (jeśli nie jest on widoczny, klikamy na przycisk **Lista odtwarzania-pokaż**).

3 Możemy teraz dodać utwory do naszej playlisty. Najprościej jest po prostu przeciągnąć wybrane pliki do okna programu.

ZARZĄDZAMY KOLEKCJĄ MUZYKI

1 W głównym oknie programu klikamy na przycisk menu głównego i z sekcji **Narzędzia** wybieramy pole **Biblioteka audio**.

2 W wyświetlonym oknie klikamy na ikonę słuchawek, a następnie wybieramy polecenie **Dodaj pliki**.

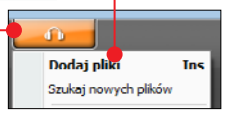

3 Zaznaczamy foldery lub całe dyski, które mają zostać przeskanowane w poszukiwaniu plików muzycznych, i klikamy na przycisk **Dodaj**.

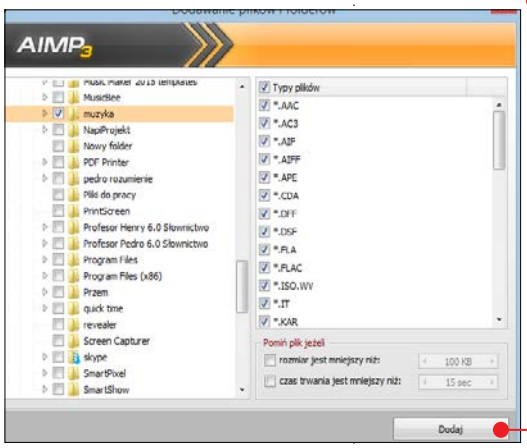

4 Po zakończeniu skanowania program wyświetli wszystkie znalezione utwory. Bibliotekę możemy wygodnie przeglądać, korzystając z przycisku **Grupowanie** i wybierając jedną z dostępnych opcji.

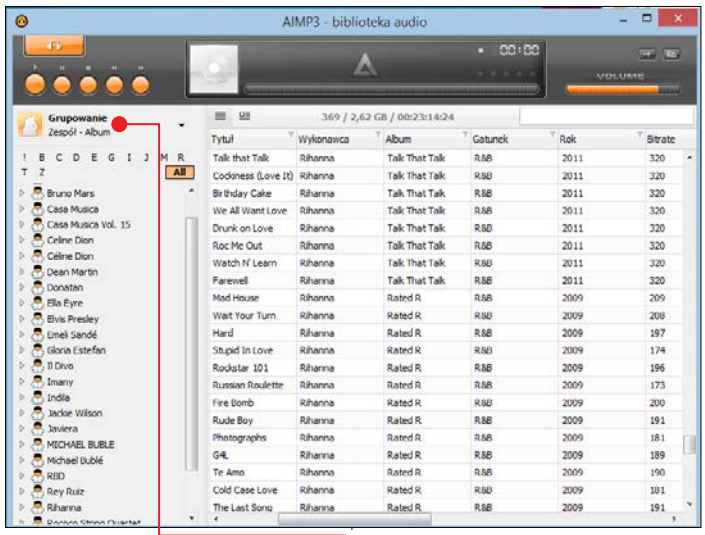

MUZYCZNY ALARM

AIMP umożliwia odtworzenie wybranej piosenki lub playlisty o określonej porze. Dowiedzmy się, jak poprawnie skonfigurować muzyczny budzik.

1 Uruchamiamy program i klikamy na przycisk.

2 W nowym oknie przechodzimy na kartę **Alarm** i dodajemy zaznaczenie w polu. Określamy parametry naszego muzycznego alarmu i klikamy na **Zastosuj**.

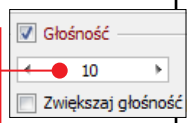

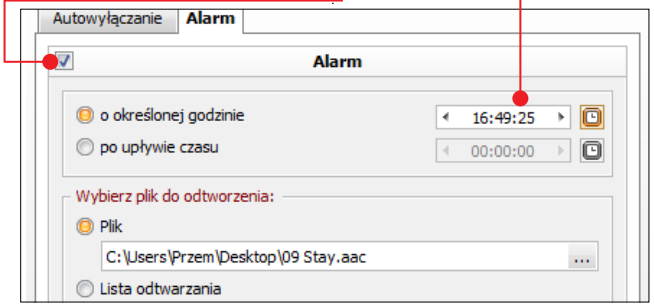

Ciąg dalszy na następnej stronie >

UNIWERSALNY ODTWARZACZ MUZYKI

AIMP 3.6

WYKORZYSTUJEMY CIEKAWE EFEKTY DŹWIĘKOWE

AIMP umożliwia stosowanie ciekawych efektów dźwiękowych. Przeczytajmy, jak odmienić znane utwory.

1 Z głównego menu programu wybieramy pozycję **Menedżer efektów DSP**.

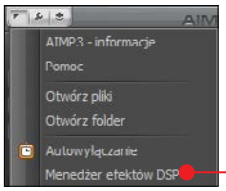

2 W wyświetlonym oknie, na karcie **Efekty dźwiękowe** widzimy możliwe do zastosowania efekty.

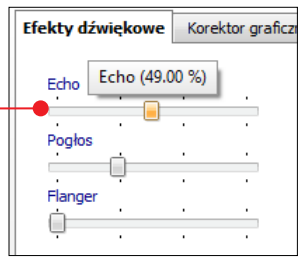

Włączamy odtwarzanie dowolnej piosenki i przesuwamy wskaźnik przy wybranej opcji, by sprawdzić działanie efektu.

3 Nie musimy bać się eksperymentów. Jeśli chcemy zresetować wprowadzone zmiany, wystarczy kliknąć na przycisk **Przywróć domyślne**.

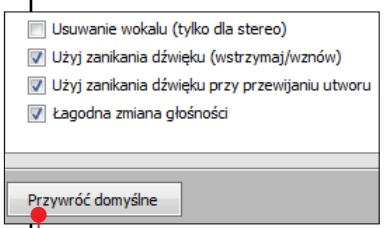

EDYCJA TAGÓW MP3

Oto jak szybko dokonać edycji tagów w plikach MP3 za pomocą narzędzia **Edytor znaczników**.

1 Otwieramy główne menu programu AIMP i z sekcji **Narzędzia** wybieramy pozycję **Edytor znaczników**.

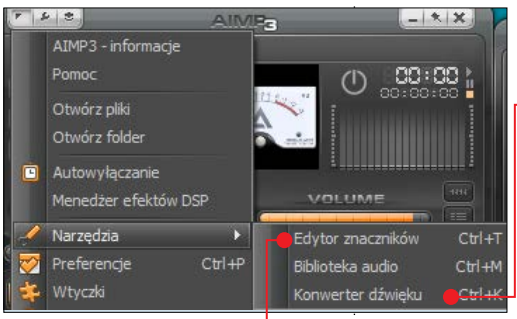

2 Wczytujemy pliki audio – najszybciej będzie po prostu przeciągnąć je do wyświetlonego okna.

3 Zaznaczamy wybrany utwór lub cały album i edytujemy znaczniki, wpisując informacje o utworze, takie jak tytuł czy wykonawca. Zatwierdzamy zmiany, klikając na przycisk **Zapisz**.

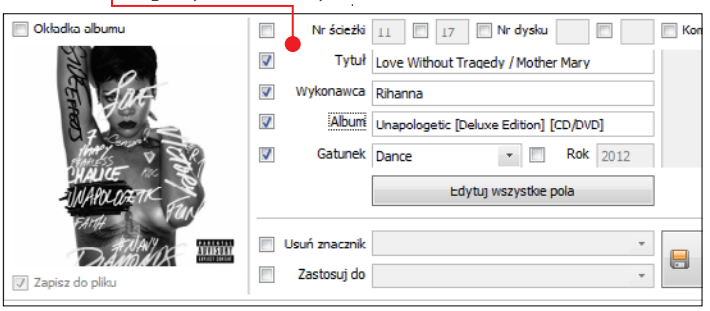

KONWERTER PLIKÓW AUDIO

AIMP wyposażono również w bardzo przydatne narzędzie – konwerter plików audio. Przeczytajmy, jak z niego korzystać.

1 Z głównego menu wybieramy pozycję **Narzędzia**, a następnie klikamy na przycisk **Konwerter dźwięku**.

2 Następnie do wyświetlonego okna przeciągamy pliki, których format chcemy zmienić.

3 Wskazujemy format wyjściowy, jakość oraz lokalizację plików wyjściowych i klikamy na przycisk **Start**.

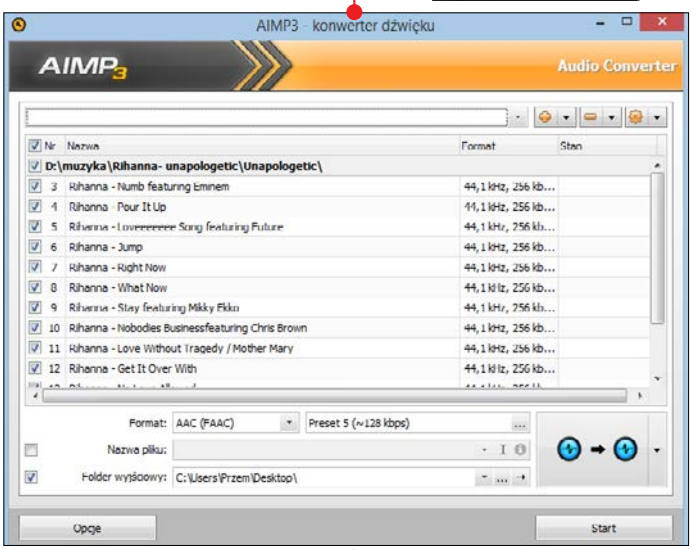

INTERNETOWE STACJE RADIOWE

Program AIMP umożliwia odtwarzanie stacji radiowych nadawanych przez internet. Zobaczmy, jak korzystać z tej funkcji.

1 Klikamy na przycisk dodawania nowych elementów i wybieramy opcję **Adres URL**.

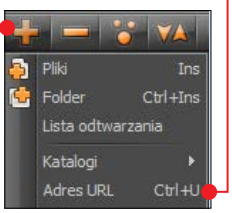

2 W wyświetlonym oknie podajemy nazwę stacji i wklejamy odpowiedni link do jej streamingu (adresy popularnych stacji bez trudu znajdziemy w internecie). Klikamy na przycisk **OK**.

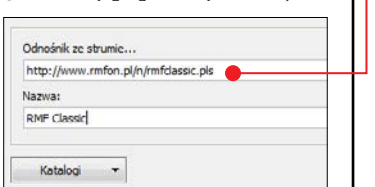

3 Teraz wystarczy podwójne kliknięcie na jedną z zapisanych stacji, by rozpocząć odtwarzanie.

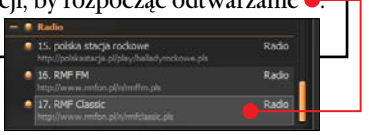

DOBRY DO DUŻYCH KOLEKCJI MUZYKI

Clementine 1.2.3

Licencja: **FREEWARE**
Język: **polski**
Strona WWW: **www.clementine-player.org**

DVD-KOD: 025
System: **XP, Vista, Win 7, 8**
Ograniczenia: **brak**

Rejestracja: **NIE**
Rozmiar: **22 MB**
Cena: **darmowy**

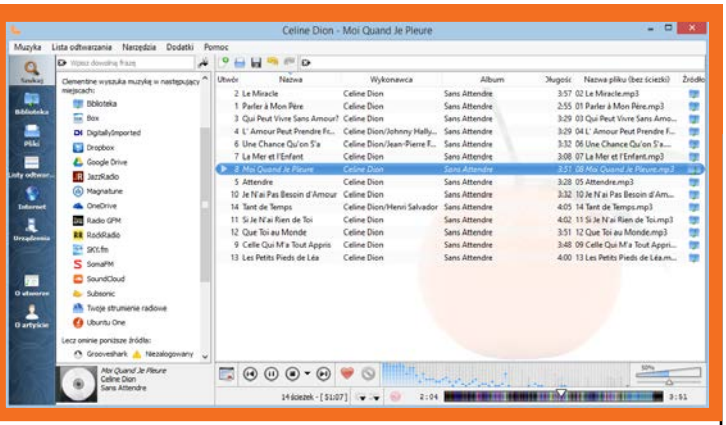

Clementine to odtwarzacz muzyczny o rozbudowanych możliwościach. Aplikacja umożliwia wygodne i efektywne zarządzanie kolekcją muzyki zgromadzoną w komputerze. Program potrafi automatycznie przygotowywać listy odtwarzania z naszych plików. Dzięki funkcjom internetowym Clementine umożliwia między innymi wyświetlanie tekstu aktualnie odtwarzanego utworu. Nie zabrakło również możliwości pobierania okładek dla albumów. Co więcej, Clementine obsługuje dyski internetowe, popularne serwisy streamingowe oraz internetowe stacje radiowe.

Program instalujemy z płyty Niezbędnika, podając DVD-KOD: 025, albo z KŚ+.

INTELIGENTNE LISTY ODTWARZANIA

Zobaczmy, jak korzystać z wbudowanych w program inteligentnych list odtwarzania oraz jak tworzyć własne zestawienia.

1 Uruchamiamy program Clementine i przechodzimy na zakładkę **Biblioteka**. Na początku musimy dodać pliki muzyczne do bazy programu. Klikamy na pole ●.

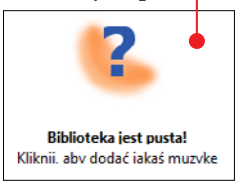

2 Otwarte zostaje okno ustawień. Korzystając z przycisku **Dodaj nowy katalog**, wybieramy lokalizację naszej kolekcji muzycznej ●. Wybór zatwierdzamy kliknięciem na przycisk **OK**.

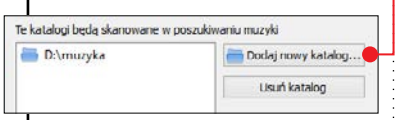

3 Clementine wczytuje naszą kolekcję audio. W sekcji **Inteligentne listy odtwarzania** znajdziemy automatycznie wygenerowane playlisty ●.

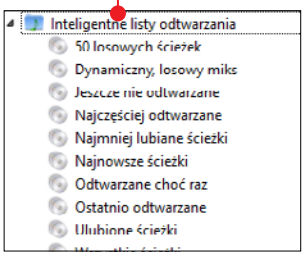

4 Klikając na tytuł sekcji prawym przyciskiem myszy i wybierając pole **Nowa inteligentna lista odtwarzania** ●, możemy utworzyć własną inteligentną playlistę.

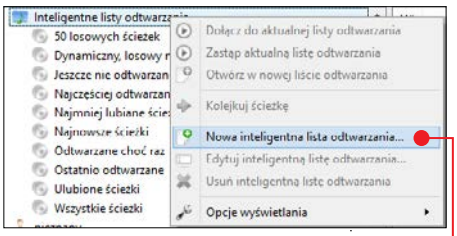

5 Przechodząc kolejne kroki kreatora, możemy samodzielnie określić kryteria dla inteligentnej playlisty ●.

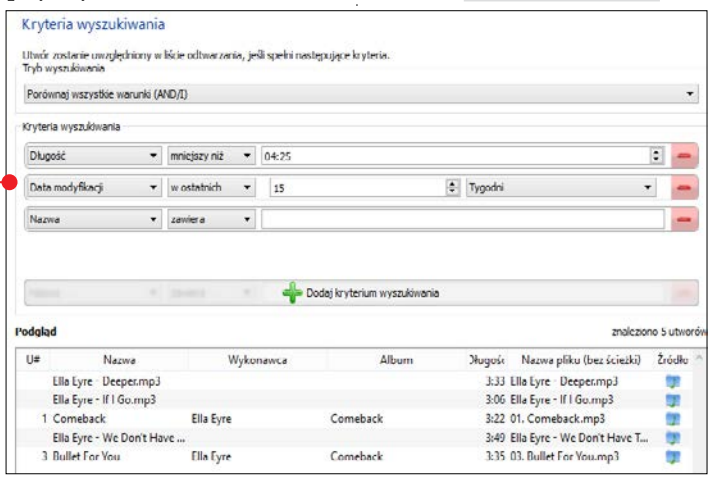

WYŚWIETLAMY TEKST PIOSENKI

Clementine wyposażono w przydatną funkcję, która pozwala na wyświetlanie tekstu aktualnie odtwarzanego utworu.

1 Włączamy odtwarzanie wybranego utworu i przechodzimy na zakładkę **O utworze** ●.

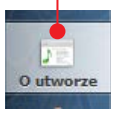

2 Program pobiera informacje o danej piosence z internetu. Wśród nich odnajdziemy także tekst utworu ●.

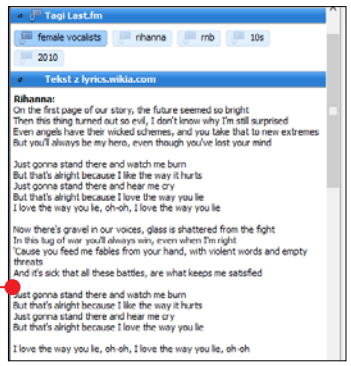

SŁUCHAMY MUZYKI Z DYSKU GOOGLE

Przeczytajmy, jak odtwarzać muzykę bezpośrednio z popularnego dysku internetowego.

1 Korzystając ze skrótu klawiaturowego Ctrl P, uruchamiamy ustawienia programu i klikamy na pole **Dysk Google** ● znajdujące się w części **Usługi internetowe**.

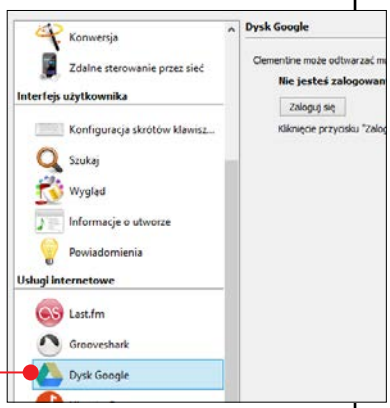

tine do niektórych danych. Wracamy do programu ● i zatwierdzamy zmiany, klikając na przycisk **OK**.

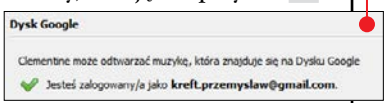

3 Przechodzimy na zakładkę **Internet** i klikamy podwójnie na pole **Google Drive**. Wyświetlone zostaną odnalezione na internetowym dysku pliki muzyczne ●. Możemy z nich dowolnie korzystać w programie.

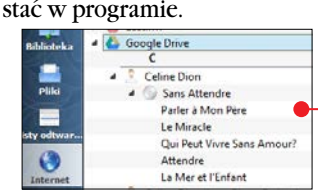

2 Klikamy na przycisk **Zaloguj się**. Uruchomiona zostaje przeglądarka internetowa i wyświetla się strona, na której musimy zalogować się na nasze konto Google i wyrazić zgodę na dostęp Clemen-

DUŻE MOŻLIWOŚCI KONFIGURACYJNE

foobar2000 1.3.7

Licencja: **FREEWARE**
Język: **angielski**
Strona WWW: **www.foobar2000.org**

DVD-KOD: **034**
System: **XP, Vista, Win 7, 8**
Ograniczenia: **brak**

Rejestracja: **NIE**
Rozmiar: **4 MB**
Cena: **darmowy**

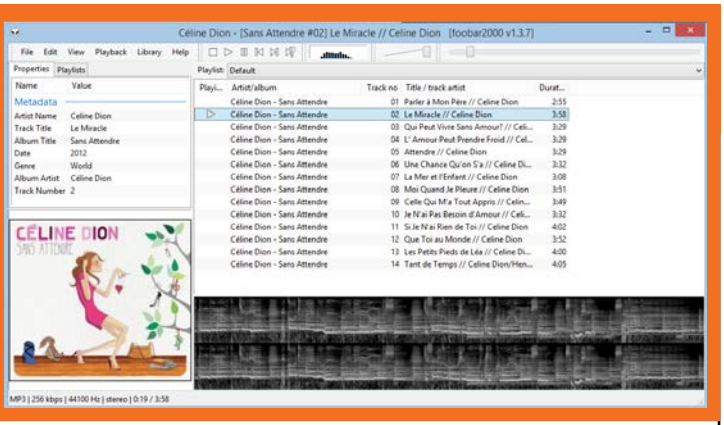

foobar2000 to odtwarzacz audio o modułowej konstrukcji, dzięki której można go łatwo dostosować do indywidulanych preferencji. Aplikacja na tle konkurentów wyróżnia się szybkim działaniem i niewielkim zapotrzebowaniem na zasoby komputera. Program radzi sobie z odtwarzaniem plików audio we wszystkich najpopularniejszych formatach i zawiera najważniejsze narzędzia niezbędne miłośnikom muzyki. Jego atutem jest możliwość zgrywania płyt CD-Audio na dysk twardy. Warto zwrócić również uwagę na rozbudowane możliwości konfiguracyjne.

Program instalujemy z płyty Niezbędnika, podając DVD-KOD: 034, albo z KŚ+.

DOSTOSOWUJEMY INTERFEJS

Zobaczmy, jak dostosować wygląd okna programu foobar2000 do własnych preferencji.

1 Uruchamiamy foobar2000 i klikamy na menu **View**. Przechodzimy do sekcji **Layout** i klikamy na pole **Quick setup**.

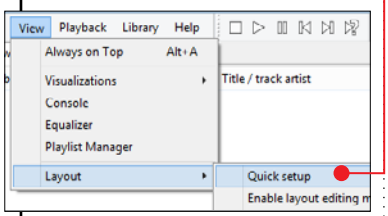

2 W wyświetlonym oknie mamy możliwość dostosowania poszczególnych parametrów interfejsu. Klikając na wybraną pozycję w części **Main Layout**, dostosujemy układ okna programu. Sekcja **Colors** pozwala wybrać kolor interfejsu, a w polu **Playlist Layout** znajdziemy opcje dotyczące wyświetlania list odtwarzania.

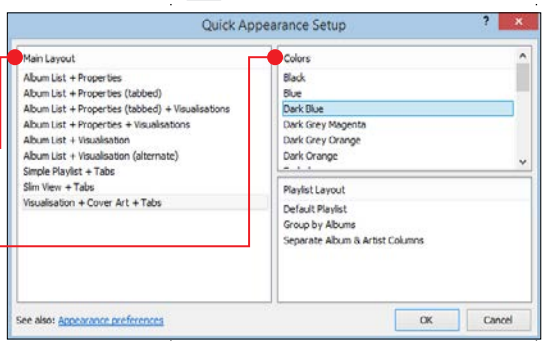

3 Warto poeksperymentować. Za pomocą kilku kliknięć możemy całkowicie odmienić wygląd programu. Po wprowadzeniu zmian zatwierdzamy je, klikając na przycisk **OK**.

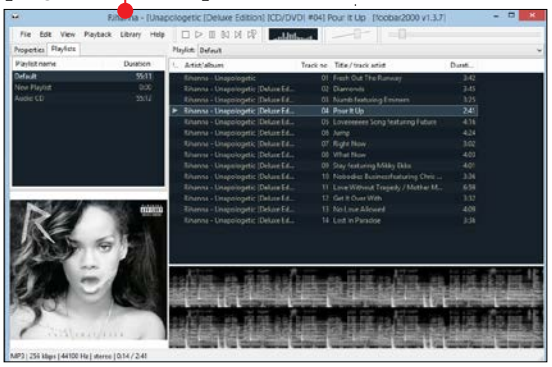

ZGRYWANIE PŁYT AUDIO CD

foobar2000 wyposażono w przydatne narzędzie do tak zwanego ripowania płyt z muzyką. Przeczytajmy, jak z niego korzystać.

1 Umieszczamy płytę CD-Audio w napędzie i uruchamiamy program foobar2000. Klikamy na menu **File** i wybieramy pole **Open audio CD**.

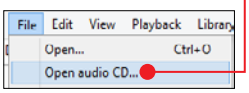

2 Wskazujemy nasz napęd optyczny i klikamy na przycisk **Rip**.

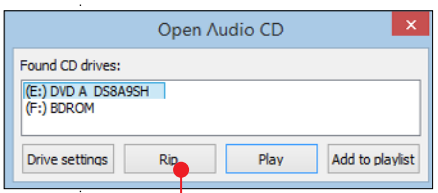

3 Program pobiera z internetu informacje na temat albumu. Klikamy na przycisk **Proceed to the Converter Setup dialog**.

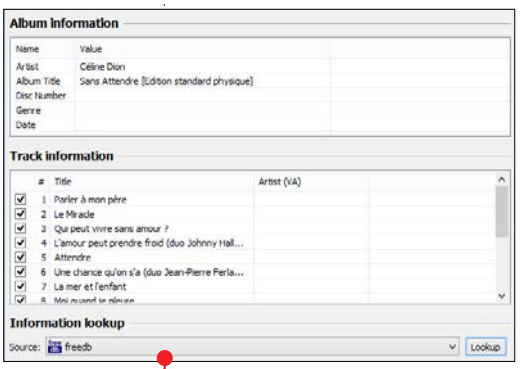

4 Możemy samodzielnie wskazać opcje dotyczące zgrywania lub wykorzystać ustawienia domyślne. Klikamy na przycisk **Convert**. Program prosi o wskazanie lokalizacji dla plików wyjściowych. Zatwierdzamy wybór. Rozpoczyna się zgrywanie płyty CD.

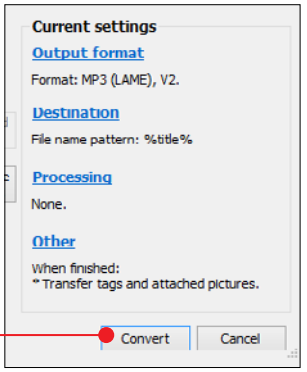

AKTUALIZACJA PLAYLISTY

foobar2000 oferuje przydatne funkcje, które pozwolą zachować porządek w naszych listach odtwarzania.

1 Uruchamiamy program i wskazujemy wybraną playlistę.

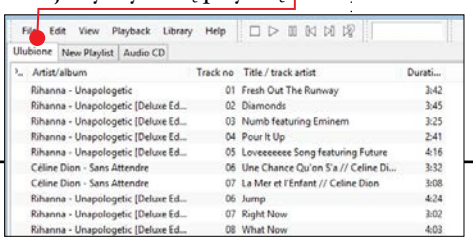

2 Klikamy na menu **Edit** i wybieramy pole **Remove duplicates**. Program usuwa znalezione na naszej liście duplikaty.

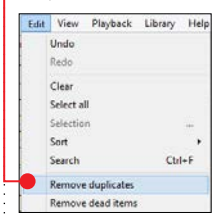

3 Warto skorzystać również z opcji **Remove dead items**. Pozwala ona na zaktualizowanie naszej playlisty i ewentualne usunięcie plików, które zostały już usunięte z naszego komputera.

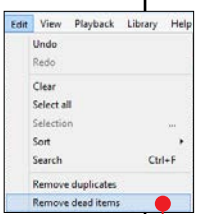

ODTWARZANIE, ZARZĄDZANIE I ZGRYWANIE CD

MusicBee 2.4

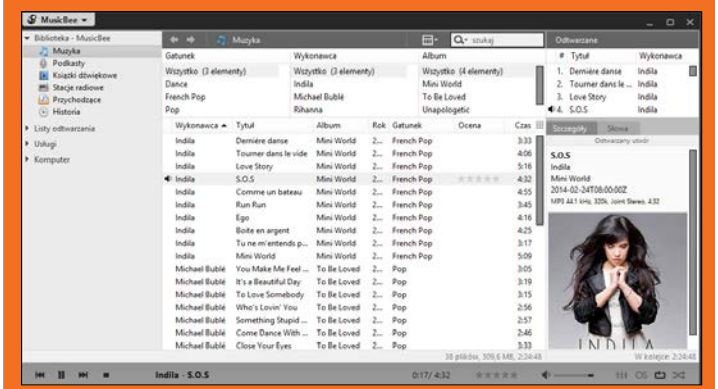

Licencja: **FREEWARE**
Język: **polski**
Strona WWW: **getmusicbee.com**

DVD-KOD: 051
System: **XP, Vista, Win 7, 8**
Ograniczenia: **brak**

Rejestracja: **NIE**
Rozmiar: **15 MB**
Cena: **darmowy**

MusicBee to darmowy odtwarzacz muzyki i program do zarządzania kolekcją plików audio zgromadzonych na komputerze. Aplikację wyposażono w wiele narzędzi do katalogowania oraz korekty odtwarzanej muzyki. Na uwagę zasługuje czytelny interfejs i możliwość wyświetlania szczegółowych danych o utworze i artyście. Ciekawostką jest możliwość wyświetlania informacji na temat najbliższych koncertów w naszym mieście. MusicBee obsługuje również internetowe stacje radiowe i podcasty.

Program instalujemy z płyty Niezbędnika, podając DVD-KOD: 051, albo z KŚ+.

SZUKAMY KONCERTÓW

Zobaczmy, jak za pomocą kilku kliknięć znaleźć informacje na temat zbliżających się koncertów w naszej okolicy.

1 Uruchamiamy program MusicBee i klikamy na przycisk **Nadchodzące koncerty**, znajdujący się w sekcji **Usługi**.

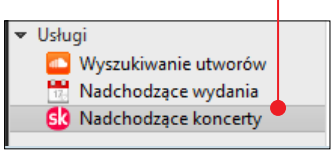

2 Wyświetlone zostaje okno, w którym określamy nasze (lub pobliskie) miasto i klikamy na przycisk **Zapisz**.

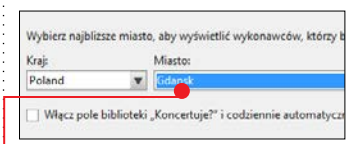

3 Program pobiera z internetu dane na temat najbliższych koncertów w naszym regionie.

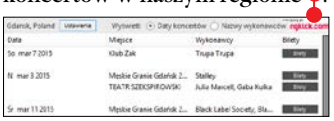

INFORMACJE PROSTO Z INTERNETU

Dużym atutem programu MusicBee jest szybki dostęp do informacji na temat artystów i utworów. Sprawdźmy, jak wyświetlać te dane.

1 Uruchamiamy odtwarzanie wybranego utworu i przechodzimy na zakładkę **Odtwarzane**.

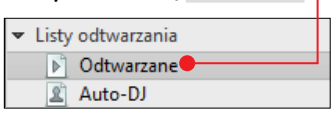

2 W dolnej części okna znajdziemy informacje na temat artysty z kilku serwisów internetowych.

3 MusicBee wyświetla też tekst odtwarzanej piosenki.

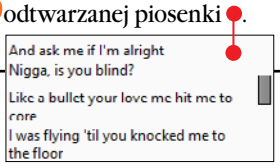

LEKKI I WYGODNY

Winyl 3.0.3

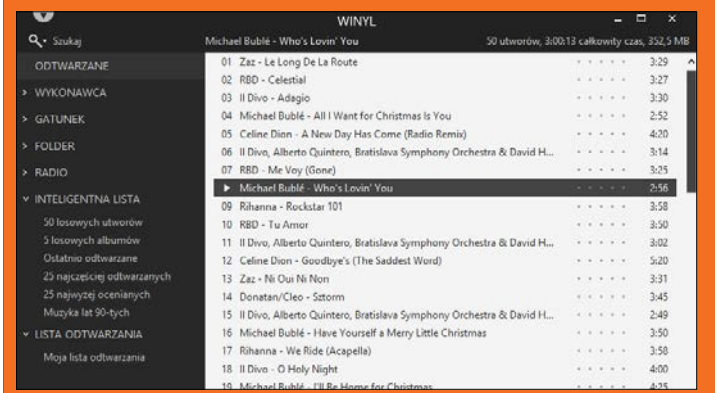

Licencja: **FREEWARE**
Język: **polski**
Strona WWW: **vinylsoft.com**

DVD-KOD: 085
System: **XP, Vista, Win 7, 8**
Ograniczenia: **brak**

Rejestracja: **NIE**
Rozmiar: **3 MB**
Cena: **darmowy**

Winyl to odtwarzacz audio wyróżniający się szybkim działaniem i niewielkim zapotrzebowaniem na zasoby komputera. Aplikacja umożliwia wygodne zarządzanie kolekcją plików muzycznych zgromadzonych na komputerze. Użytkownicy mogą tworzyć własne listy odtwarzania lub korzystać z automatycznie generowanych playlist. Dodatkowym atutem jest możliwość odtwarzania internetowych stacji radiowych. Winyl pozwala również na wyświetlanie tekstu aktualnie odtwarzanego utworu.

Program instalujemy z płyty Niezbędnika, podając DVD-KOD: 085, albo z KŚ+.

IMPORT LISTY ODTWARZANIA

Zmiana odtwarzacza muzycznego nie musi oznaczać konieczności tworzenia list odtwarzania od nowa. Winyl obsługuje playlisty w popularnych formatach, takich jak M3U czy PLS (niestety, z wyjątkiem formatu WPL charakterystycznego dla Windows Media Playera). Jeśli więc do tej pory korzystaliśmy z list odtwarzania w innej aplikacji, możemy je zaimportować do programu Winyl.

1 Uruchamiamy program Winyl i z menu głównego wybieramy opcję **Importuj listę odtwarzania**.

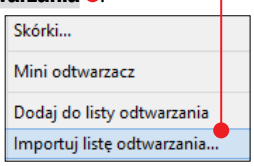

2 Wskazujemy plik z naszą playlistą i klikamy na przycisk **Otwórz**. Lista zostaje wczytana do programu.

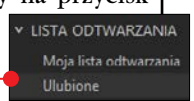

KORZYSTAMY Z GOTOWYCH PROFILI EQUALIZERA

Jeśli chcemy szybko poprawić jakość odtwarzanej muzyki, warto skorzystać z gotowych profili equalizera.

1 W głównym oknie programu klikamy na ikonę.

2 Otwarte zostaje okno korektora dźwięku. Dodajemy zaznaczenie przy polu **Włącz**, a z listy **Ustawienie** wybieramy opcję odpowiadającą aktualnie odtwarzanemu gatunkowi muzycznemu.

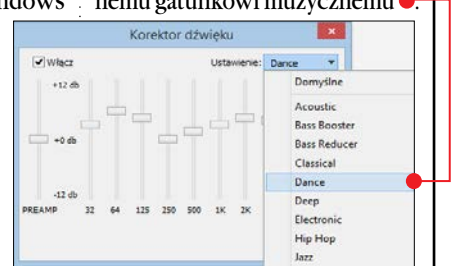

Przemysław Kędra
redaktor działu Download
www.komputerswiat.pl

5 NAJLEPSZYCH PROGRAMÓW DO NAGRYWANIA FILMÓW Z GIER I NIE TYLKO

Te ciekawe programy pozwalają nagrywać do plików wideo wszystko to, co dzieje się na ekranie – w grach, w aplikacjach, na pulpicie. Większość z nich potrafi także robić zrzuty i zapisywać obraz tylko ze wskazanej części ekranu. Ważną możliwością jest nagrywanie, oprócz obrazu i dźwięku z aplikacji, także obrazu i dźwięku z kamery internetowej. Wtedy możemy przekazać nie tylko obraz z gry, ale także reakcje i komentarze graczy. Jedną z ważniejszych funkcji są transmisje na żywo realizowane na przykład przez popularny wśród graczy serwis Twitch.tv. Nie wszystkie z omawianych aplikacji wspierają starsze gry i starsze wersje systemu – zwróćmy więc uwagę na to, czy wybrany program obsługuje nasze ulubione gry. Istotną zaletą jest też możliwość określenia rozmiaru pliku wynikowego – tak by nie okazał się zbyt duży do publikacji w internecie. Niestety, najlepsze programy w tej kategorii to wersje trial i shareware, a darmowy Open Broadcaster Software jest dosyć trudny w konfiguracji. Jeżeli mamy zamiar korzystać z tych aplikacji wielokrotnie, zanim zdecydujemy się na zakup, wypróbujmy wersje z Niezbędnika.

Action! 1.24

Nowoczesny program do nagrywania wszystkiego, co widzimy na ekranie – gier, filmów, czynności wykonywanych na pulpicie

- Niezbyt duży rozmiar i dobra jakość wideo
- Tworzenie zrzutów ekranu
- Nagrywanie pulpitu i fragmentu ekranu
- Monitorowanie wydajności gier
- Transmisja wideo na żywo
- Ograniczenia wersji testowej
- Problemy z obsługą starszych gier

LICENCJA: **trial** CENA: **89,95 zł**

FRAPS 3.5.99

Najbardziej znany program do nagrywania sekwencji wideo z gier. Po angielsku, ale bardzo łatwy w obsłudze

- Znakomita jakość wideo
- Tworzenie zrzutów ekranu i nagrywanie pulpitu
- Monitorowanie wydajności gier
- Wsparcie dla starszych gier
- Ograniczone możliwości konfiguracji
- Ograniczenia wersji testowej
- Duży rozmiar pliku wynikowego

LICENCJA: **shareware** CENA: **140 zł**

Bandicam 2.1.3

Potrafi nagrać film z gry, z kamery internetowej, z części pulpitu lub okna aplikacji. Mierzy i kontroluje wartość fps podczas grania

- Nagrywanie pulpitu i fragmentu ekranu
- Tworzenie zrzutów ekranu
- Dobra jakość wideo
- Obsługa zewnętrznych kodeków
- Rozbudowane opcje konfiguracyjne
- Rozsądny rozmiar pliku wideo
- Ograniczona wersja testowa

LICENCJA: **trial** CENA: **156 zł**

Dxtory 2.0

Lekkie, ale rozbudowane narzędzie o dosyć skomplikowanej konfiguracji. Daje jednak sporo możliwości dostosowania ustawień audio-wideo

- Rozbudowane opcje konfiguracyjne
- Dobra jakość wideo
- Tworzenie zrzutów ekranu
- Tworzenie profili ustawień
- Ograniczenia wersji testowej
- Skomplikowana konfiguracja i obsługa
- Brak możliwości nagrywania pulpitu

LICENCJA: **trial** CENA: **120 zł**

Open Broadcaster Software 0.65 b

Narzędzie do nagrywania i strumieniowego wysyłania dźwięku i obrazu. Współpracuje z Twitch.tv i YouTube

- Niezbyt duży rozmiar pliku wideo
- Obsługa nielimitowanej ilości scen i źródeł sygnału
- Podgląd streamu przed nadawaniem
- Skomplikowana konfiguracja
- Brak wsparcia dla starszych systemów
- Brak możliwości nagrywania części ekranu

LICENCJA: **freeware** CENA: **darmowy**

Ezvid 0.9

Niewielka aplikacja do edycji wideo, tworzenia pokazów i nagrywania filmów z gier. Szczególnie ceniona przez graczy w Minecrafta. Od premiery w 2012 roku została pobrana ponad 2 miliony razy

MSI Afterburner 4.1

Aplikacja stworzona do podkręcania parametrów pracy układów graficznych. Działa z kartami opartymi na układach NVIDIA i AMD. Przechwytuje też dźwięk i obraz – nagrywa wideo z gier do pliku w formacie AVI/MKV

Fot.: Antishock/123rf.com

– polska wersja językowa, – najbardziej uniwersalny i najlepszy program w tej kategorii, – ulubieniec redakcji, – ciekawe funkcje, – warto poznać

UNIWERSALNY PROGRAM DO NAGRYWANIA GIER

Action! 1.24.1

Licencja: **TRIAL**
Język: **polski**
Strona WWW: **http://mirillis.pl**

DVD-KOD: 005
System: **XP, Vista, Win 7, 8**
Ograniczenia: **30-dniowa wersja próbna**

Rejestracja: **NIE**
Rozmiar: **18 MB**
Cena: **89,95 zł**

Action! to uniwersalny rodzimego pochodzenia program do nagrywania gier i pulpitu. Nagrywa w wysokiej jakości wszystko to, co widzimy na ekranie. Obsługuje procesory wielordzeniowe i wspiera akcelerację sprzętową wideo, co pozwala zmniejszyć obciążenie procesora. Zastosowanie autorskiego kodeku **FICV** (ang. Fast Intra Compression Video) pozwala uzyskać nagrania w wysokiej rozdzielczości przy zachowaniu względnie małych rozmiarów plików. Na uwagę zasługuje tryb **Perfect Video Match**, który został przeznaczony do nagrywania filmów z internetu i z odtwarzaczy multimedialnych. Program ma też wygodne narzędzie do zapisywania zrzutów ekranu. Funkcja **Action! Live Streaming** pozwala transmitować na żywo obraz za pośrednictwem między innymi popularnego wśród graczy portalu Twitch.tv oraz YouTube. Wszystkie nagrania mogą zostać dopełnione komentarzem głosowym oraz obrazem nawet z dwóch kamer internetowych.

Program instalujemy z płyty Niezbędnika, podając DVD-KOD: 005, albo z KŚ+.

NAGRYWAMY GAMEPLAYE

1 Uruchamiamy program Action! i w jego oknie przechodzimy do zakładki **Nagrywanie wideo**. Action! ma trzy podstawowe tryby nagrywania: gry i aplikacje, aktywny ekran oraz obszar aktywnego pulpitu. Pierwsza z opcji pozwala nagrywać tak zwane gameplaye (wideo pokazujące rozgrywkę), druga przeznaczona jest do rejestrowania okna aplikacji, a trzecia – zdefiniowanego obszaru pulpitu.

2 Klikamy na pierwszą opcję trybu nagrywania **Gry i aplikacje**, aby nagrać wideo z gry.

3 Określamy **Format pliku**, **Rozmiar wideo** oraz **Prędkość nagrywania**. Domyślnie Action! nagrywa wideo w formacie AVI w oryginalnym rozmiarze, z prędkością 60 klatek na sekundę. Z myślą o publikacji filmu w internecie warto zmniejszyć domyślną rozdzielczość nagrania i z dostępnych opcji rozmiaru wideo wybrać 720p lub 480p.

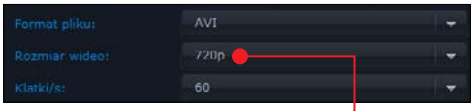

4 Zaznaczamy opcję **Nagrywaj dźwięk systemowy**, aby rejestrować dźwięk gry. Jeżeli dodatkowo chcemy nagrać nasz komentarz, koniecznie musimy wybrać z rozwijanej listy jedną z opcji rejestracji dźwięku mikrofonu: **Zawsze nagrywaj**, **Nagrywaj na przycisk** lub **Nagrywaj na przycisk (WŁ./WYŁ.)**.

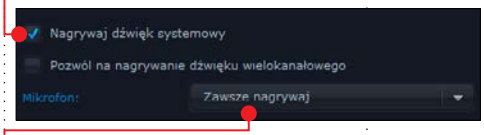

5 Włączamy grę i klikamy na lub naciskamy F9, aby rozpocząć nagrywanie. Ponowne naciśnięcie tego samego przycisku lub klawisza zatrzymuje nagrywanie. Podczas nagrywania w prawym górnym rogu ekranu zobaczymy statystyki prezentujące liczbę klatek na sekundę, którą jest w stanie wygenerować karta graficzna.

6 Wszystkie nagrania dostępne są w oknie menedżera programu Action! Aby zmienić ich lokalizację, klikamy na i w oknie dialogowym wskazujemy nowe miejsce zapisu wideo.

TRYB PERFECT VIDEO MATCH

Ten tryb jest przeznaczony wyłącznie do przechwytywania odtwarzanych na komputerze filmów wideo i nie powinien być używany do standardowych nagrań pulpitu i gier. Jest przydatny, kiedy na przykład chcemy nagrać film z internetu, a z pobraniem mamy problem.

1 Otwieramy zakładkę **Nagrywanie wideo** jak w punkcie **1** poprzedniej porady. Następnie zaznaczamy kliknięciem pole przy opcji **Użyj trybu Perfect Video Match**.

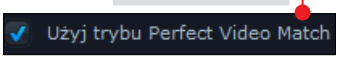

2 Konfigurujemy opcje nagrywania wideo tak jak w punkcie **3** poprzedniej wskazówki. Wartość pola **Klatki/s** koniecznie musi odpowiadać liczbie klatek na sekundę w źródłowym materiale wideo. Action! pomoże nam określić tę wartość – aby mu to umożliwić, należy rozpocząć odtwarzanie filmu i jednocześnie włączyć nagrywanie określonego obszaru pulpitu, klikając na. Wyświetloną ramkę dopasowujemy w taki

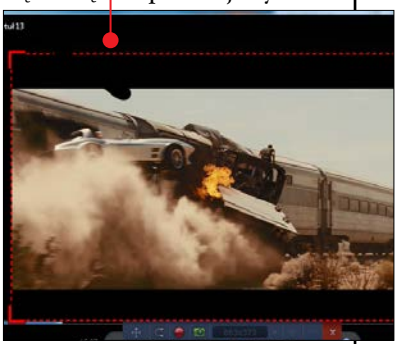

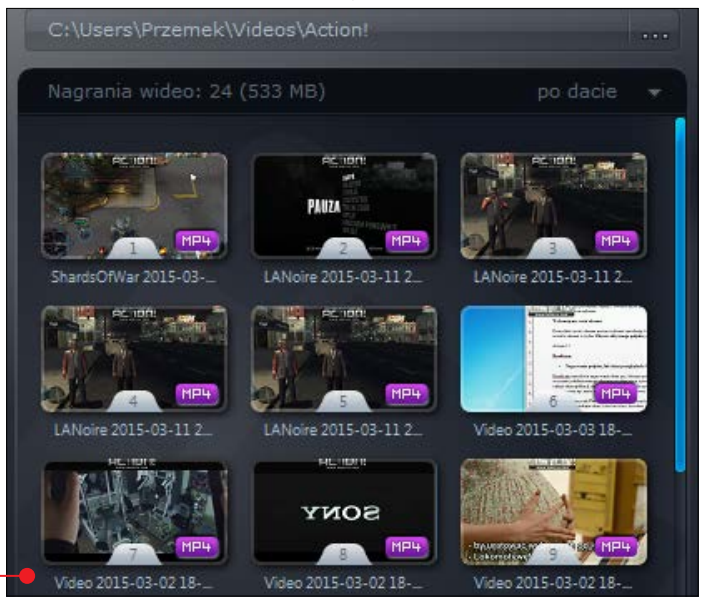

Ciąg dalszy na następnej stronie >

UNIWERSALNY PROGRAM DO NAGRYWANIA GIER

Action! 1.24.1

sposób, aby obejmowała tylko obszar wideo, dla którego chcemy odczytać liczbę klatek na sekundę. Naciskamy ctrl F9, aby rozpocząć wykrywanie liczby fps. Bieżąca wartość będzie wyświetlana w oknie **Ikona statusu HUD**.

Odczytujemy bieżącą liczbę klatek na sekundę, a następnie wciskamy ctrl F9, aby zatrzymać śledzenie. (W tym czasie program nagrał krótki materiał wideo, który możemy usunąć z dostępnego w programie menedżera). Odczytaną wartość możemy wpisać w pole **Klatki/s** w opcjach nagrywania wideo (patrz punkt **2**).

3 W tym momencie możemy rozpocząć właściwe nagrywanie filmu, dla którego odczytaliśmy liczbę klatek na sekundę. Aby tego dokonać, ponownie klikamy na **Obszar aktywnego pulpitu** i dopasowujemy ramkę w identyczny sposób, jak to miało miejsce w punkcie **2**. Naciskamy F9, aby rozpocząć nagrywanie. Ponowne naciśnięcie tego samego przycisku spowoduje zatrzymanie nagrywania.

DŹWIĘK WIELOKANAŁOWY

Action! pozwala rejestrować dźwięk mikrofonu jako osobną ścieżkę dźwiękową, co w przyszłości może ułatwić montaż materiału wideo.

1 Otwieramy zakładkę **Nagrywanie wideo** i zaznaczamy opcję **Pozwól na nagrywanie dźwięku wielokanałowego**. Upewniamy się również, czy opcja nagrywania mikrofonu jest aktywna.

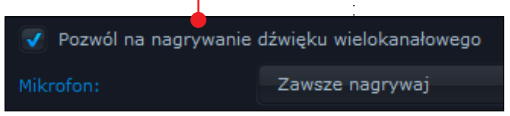

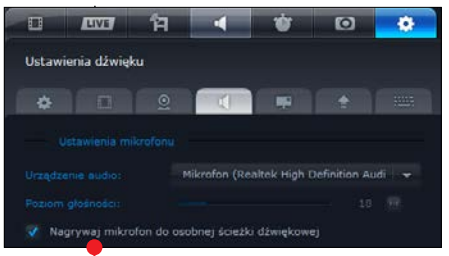

2 Klikamy na zakładkę **Ustawienia**, a potem na **Ustawienia dźwięku**. Zaznaczamy opcję **Nagrywaj mikrofon do osobnej ścieżki dźwiękowej**. Z rozwijanej listy **Urządzenia audio** wybieramy mikrofon, którym będziemy nagrywali dźwięk.

3 W tym momencie możemy rozpocząć nagrywanie wideo w sposób, który został opisany w poprzednich wskazówkach. Action! nagra dźwięk wielokanałowy – w jednym pliku z dwoma oddzielnymi ścieżkami dźwiękowymi, które będą widoczne w programach do edycji wideo.

WYKONUJEMY ZRZUT EKRANU

1 W programie Action! domyślnie zrzuty ekranu można wykonać, naciskając F12.

2 Innym sposobem wykonywania zrzutów ekranu w trybie nagrywania **Obszar aktywnego pulpitu** jest kliknięcie na ikonę **Zrzuty ekranu**.

3 W menu **Zrzuty ekranu** znajdziemy okno menedżera, w którym umieszczone zostają wszystkie wykonane przez nas za pomocą Action! zrzuty ekranu.
Podobnie jak w przypadku menedżera z zakładki **Nagrywanie wideo** i tutaj możemy swobodnie zmienić lokalizację zapisu screenów. Klikamy na ..., a następnie w wyświetlonym oknie dialogowym wskazujemy nowe miejsce zapisu wideo.

REJESTRUJEMY OBRAZ Z KAMERY

Action! oferuje możliwość dołączenia widoku obrazu kamery internetowej do nagrywanego wideo. Okno kamery będzie widoczne w jednym z narożników ekranu. Zobaczmy, jak włączyć nagrywanie obrazu z kamery.

1 Otwieramy zakładkę **Ustawienia**, a potem **Webcam Ustawienia**.

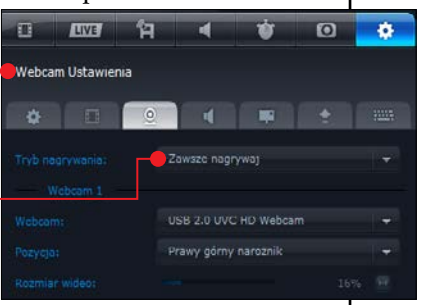

2 Zaznaczamy opcję **Zawsze nagrywaj** w polu **Tryb nagrywania** oraz wskazujemy kamerę internetową, z której chcemy skorzystać.

3 Określamy pozycję, w jakiej zostanie wyświetlony obraz z kamery internetowej, oraz rozmiar wideo. Jako pozycję możemy wybrać jeden z narożników ekranu, natomiast rozmiar wideo to procentowa wartość, którą zajmie obszar kamery w stosunku do nagrywanego okna. Najczęściej jako pozycję kamery wskazuje się prawy górny narożnik, natomiast rozmiar wideo oscyluje w okolicach 15 procent.

4 Możemy uruchomić nagrywanie wideo w dowolny sposób, według opisu z poprzednich wskazówek. Automatycznie po włączeniu nagrywania rejestrowany będzie widok z kamery internetowej, który zostanie scalony z plikiem wideo.

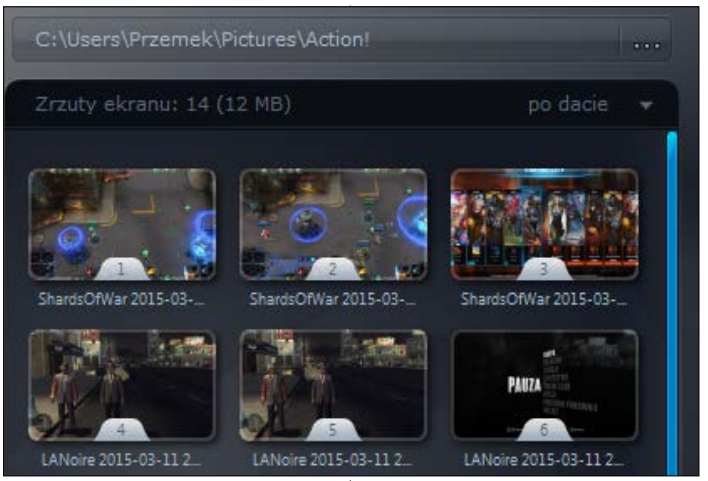

NAJBARDZIEJ ZNANY PROGRAM DO NAGRYWANIA GIER

FRAPS 3.5.99

Licencja: **SHAREWARE**
Język: **angielski**
Strona WWW: **www.fraps.com**

DVD-KOD: 035
System: **XP, Vista, Win 7, 8**
Ograniczenia: **nagrywa wideo maksymalnie 30 sekund**

Rejestracja: **NIE**
Rozmiar: **2 MB**
Cena: **140 zł**

FRAPS to jeden z najbardziej znanych programów do nagrywania wideo z gier i tworzenia zrzutów ekranowych. Równie często program jest wykorzystywany do mierzenia wydajności platformy sprzętowej w grach. Program nagrywa sekwencje wideo w rozdzielczości do 7680 x 4800 z szybkością do 120 klatek na sekundę. FRAPS korzysta z własnego kodeka wideo, który zapewnia niską kompresję, co ma wpływ na jakość i wielkość plików wynikowych. Rozmiary plików są stosunkowo duże, nawet kilkuminutowe nagrania w wysokiej rozdzielczości mogą zajmować kilka gigabajtów na dysku. W przeciwieństwie do starszych wersji programu, od wersji 3.5 program przechowuje całą sesję w jednym pliku wideo. FRAPS to dobry program dla osób, które chcą nagrywać wideo z gier i oczekują prostego, niezbyt rozbudowanego narzędzia od razu gotowego do pracy.

Program instalujemy z płyty Niezbędnika, podając DVD-KOD: 035, albo z KŚ+.

NAGRYWAMY WIDEO

Fraps jest prosty w użyciu, warto jednak zwrócić uwagę na kilka ustawień, które ułatwią nam pracę z programem. Zobaczmy, jak dostosować go do swoich potrzeb i nagrać wideo.

1 Uruchamiamy program FRAPS, a następnie klikamy na zakładkę **Movies**.

2 Klikamy na przycisk **Change**, aby zmienić domyślną lokalizację zapisu plików wideo. W oknie dialogowym wskazujemy miejsce zapisu plików i klikamy na przycisk **OK**.

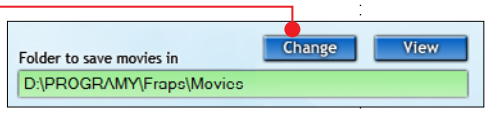

3 Klawisz F9 domyślnie włącza oraz zatrzymuje nagrywanie w programie FRAPS. Ten sam klawisz jest wykorzystywany w wielu grach komputerowych, dlatego warto zmienić ten skrót klawiaturowy. Klikamy na przycisk **Disable**, a następnie na **Enable** i naciskamy inny klawisz, którego nie będziemy używać w grze.

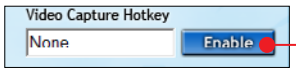

4 Jeżeli zamierzamy nagrać wideo bardzo dynamicznej gry, może się okazać, że domyślnie ustawiona wartość **30fps** w polu **Video Capture Setting** będzie niewystarczająca. Większa wartość fps pozwala uzyskać bardziej naturalny (płynny) ruch wideo oraz uniknąć efektu „klatkowania". Aby zmienić wartość fps, w polu **Video Capture Settings** zaznaczamy jedną z dostępnych opcji, na przykład **60 fps**.

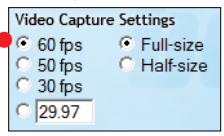

5 W polu **Video Capture Settings** możemy określić rozdzielczość wideo: **Full-size** (oryginalna rozdzielczość) lub **Half-size** (połowa rozdzielczości ekranu gry). Im mniejsza rozdzielczość, tym mniejszy rozmiar pliku wynikowego, ale tym samym gorsza jakość.

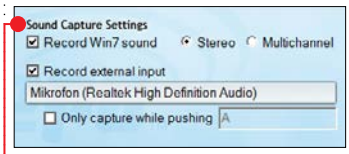

6 W sekcji **Sound Capture Settings** zmienimy ustawienia nagrywania audio. Aby włączyć nagrywanie dźwięku systemowego, zaznaczamy opcję **Record Win7sound** i **Stereo**. Jeżeli chcemy nagrać dźwięk mikrofonu, powinniśmy zaznaczyć opcję **Record external input**. Zaznaczenie opcji **Only capture while pushing** sprawi, że dźwięk z mikrofonu będzie nagrywany wyłącznie po naciśnięciu odpowiedniego klawisza.

7 Uruchamiamy grę, a następnie naciskamy klawisz skrótu **Video Capture Hotkey** (domyślnie F9), aby włączyć nagrywanie. Naciśnięcie tego samego klawisza spowoduje zatrzymanie nagrywania.

NAGRYWAMY PULPIT

FRAPS pozwala rejestrować obraz pulpitu. Zobaczmy, jak korzystać z tej możliwości.

1 Klikamy na zakładkę **General**.

2 Zaznaczamy opcję **Monitor Aero desktop (DWM)**.

3 Naciskamy klawisz skrótu **Video Capture Hotkey** (domyślnie F9), aby włączyć nagrywanie. Naciśnięcie tego samego klawisza spowoduje zatrzymanie nagrywania. **Uwaga!** Jeśli po nagraniu pulpitu będziemy znów chcieli stworzyć wideo z gry, koniecznie usuńmy zaznaczenie z opcji.

BENCHMARK FPS

FRAPS ma wbudowany benchmark, dzięki któremu możemy sprawdzić, jak wydajny jest nasz komputer w grach. Benchmark rejestruje liczbę wyświetlanych klatek na sekundę oraz nagrywa na dysk statystyki, które posłużą do dalszej analizy.

1 Zaznaczamy opcję **Monitor Aero desktop (DWM)** zgodnie z punktem 2 poprzedniej wskazówki.

2 Klikamy na zakładkę **FPS**. Naciskamy klawisz F11, aby włączyć benchmark. Na czas trwania testów wartość fps nie będzie widoczna. Ponowne naciśnięcie tego samego klawisza spowoduje wyłączenie benchmarku.

3 Klikamy na przycisk **View**, aby otworzyć miejsce zapisu logów programu FRAPS.

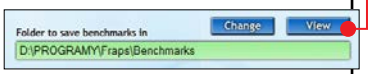

4 W pliku tekstowym FRAPSLOG.TXT znajdziemy zapisany log przechowujący takie informacje, jak: czas wykonania benchmarku, liczbę klatek oraz średnią, minimalną i maksymalną wartość fps. Porównując te wyniki z wynikami innych graczy, będziemy mogli określić wydajność naszego zestawu komputerowego. Im wyższe wartości fps, tym płynniejszy obraz uzyskamy w grze.

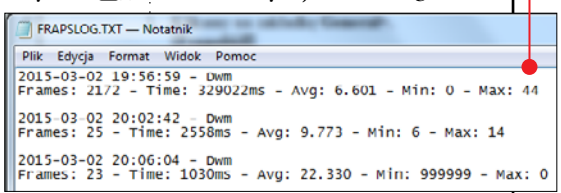

5 Zaznaczenie opcji **FPS**, **Frametimes**, **MinMaxAvg** w **Benchmark Settings** pozwoli wygenerować dodatkowe logi, które mogą posłużyć do dalszej analizy.

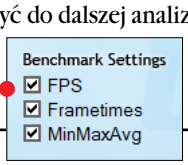

NAGRYWANIE GIER NA STARSZYCH PECETACH

Bandicam 2.1.3

Licencja: **TRIAL**
Język: **polski**
Strona WWW: **www.bandicam.com/pl**

DVD-KOD: 019
System: **XP, Vista, Win 7, 8**
Ograniczenia: **nagrywa wideo maksymalnie 10 minut**

Rejestracja: **NIE**
Rozmiar: **9 MB**
Cena: **156 zł**

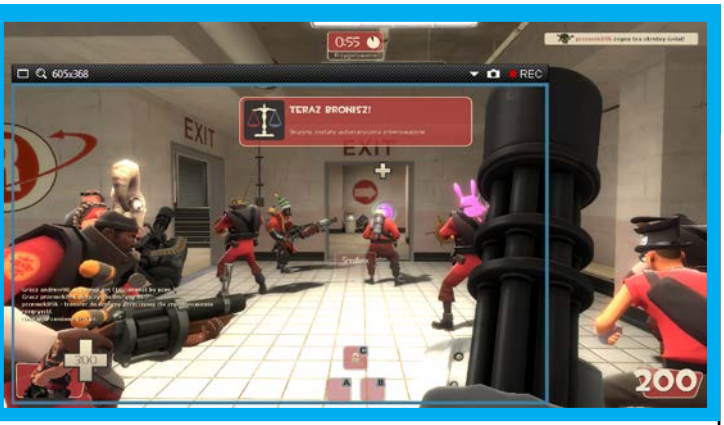

Bandicam specjalizuje się w przechwytywaniu obrazu z gier, pulpitu lub okna aplikacji w maksymalnej rozdzielczości 3840 x 2160. Program sprawdzi się również w wypadku starszych, mniej wydajnych komputerów. Bandicam oferuje dwa tryby pracy: pozwala na nagrywanie wideo z gier obsługujących DirectX/OpenGL oraz nagrywa wszystko, co dzieje się na ekranie komputera w określonym obszarze. Ten drugi tryb pracy jest szczególnie przydatny, gdy zamierzamy nagrać widok przeglądarki internetowej lub stworzyć materiał szkoleniowy, na który składają się na przykład dokumenty PowerPointa i Excela. Dodatkowo pozwala na tworzenie zrzutów ekranu, które zapiszemy do plików BMP, PNG lub JPG oraz na przesyłanie filmów do serwisu YouTube.

Program instalujemy z płyty Niezbędnika, podając DVD-KOD: 019, albo z KŚ+.

USTAWIAMY SKRÓTY KLAWIATUROWE

Przed rozpoczęciem nagrywania warto ustawić skróty klawiaturowe dla pauzy oraz nagrywania. Aby tego dokonać, klikamy na zakładkę **Wideo** i definiujemy klawisz skrótu **Nagrywanie/Stop** oraz klawisz skrótu **Pauza**.

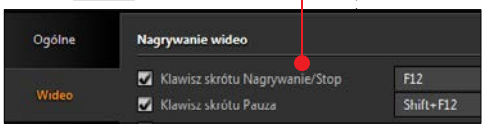

NAGRYWAMY PULPIT/ OKNO PRZEGLĄDARKI

Nagrywanie wideo dla wcześniej zdefiniowanego obszaru przydaje się w sytuacji, gdy nie chcemy rejestrować widoku całego okna aplikacji, ale tylko jego fragment. Zobaczmy, jak sobie poradzić z tym zadaniem.

1 Klikamy na ikonę **Prostokąt na ekranie**, aby uruchomić tryb nagrywania pulpitu lub okna przeglądarki WWW.

2 Na ekranie pojawia się prostokątna ramka. Możemy ją dowolnie skalować oraz zmieniać jej położenie. Ustawiamy ją w taki

sposób, aby obejmowała obszar, który chcemy nagrać.

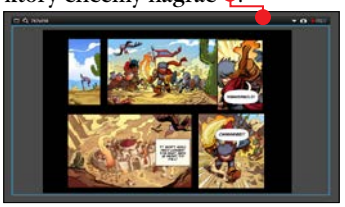

3 Naciskamy klawisz skrótu **Nagrywanie** (domyślnie F12), aby włączyć rejestrowanie audio-wideo. Ponowne naciśnięcie klawisza skrótu **Nagrywanie** spowoduje zakończenie nagrywania, natomiast naciśnięcie klawisza skrótu **Pauza** – wstrzyma nagrywanie.

KONFIGURACJA OPCJI WIDEO

Bandicam umożliwia korzystanie z zewnętrznych kodeków wideo, ma też wiele opcji umożliwiających między innymi: zmianę rozmiaru i jakości wideo, formatu pliku oraz szybkości nagrywania.

1 Klikamy na zakładkę **Wideo**, a potem na przycisk **Ustawienia** w sekcji **Format**.

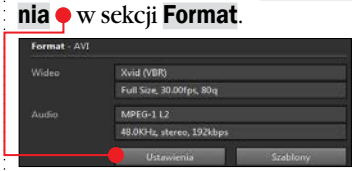

2 W oknie **Ustawienia formatu** możemy dokonać zmiany domyślnych ustawień programu związanych z nagrywaniem audio-wideo:

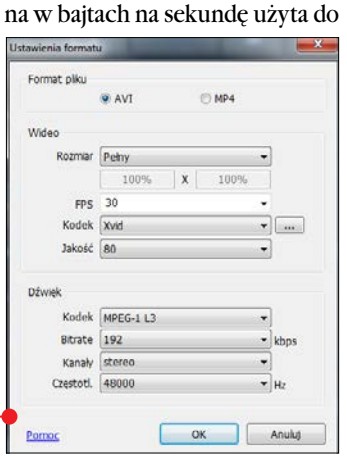

WIDEO

Rozmiar: rozdzielczość, w której zostanie zapisany plik wideo. Jeśli wybierzemy opcję **Pełny**, nagranie zostanie zapisane w oryginalnym rozmiarze.

Fps: prędkość obrazu – liczba klatek na sekundę. Wyższa wartość fps pozwala uzyskać bardziej naturalny (płynny) ruch wideo.

Kodek: format kompresji, który wpływa na wielkość i jakość pliku wideo. W większości wypadków najlepszym wyborem będzie zastosowanie kodeka **H.264** lub **Xvid**.

Jakość: jakość nagranego obrazu. Im wyższa wartość, tym lepsza jakość nagrania, ale również większe obciążenie komputera i rozmiar pliku.

DŹWIĘK

Kodek: format kompresji, który wpływa na jakość dźwięku oraz rozmiar pliku. Dla większości użytkowników najlepszym wyborem będzie zastosowanie kodeka **MPEG-1 L3**.

Bitrate: ilość informacji wyrażona w bajtach na sekundę użyta do zapisania dźwięku. Im wyższa jest wartość bitrate, tym lepsza jakość dźwięku, ale jednocześnie większy rozmiar pliku wynikowego.

Kanały: jednokanałowe lub wielokanałowe źródło dźwięku. W większości zastosowań wykorzystywany jest dźwięk stereo.

Częstotliwość: liczba próbek na sekundę. Najbardziej powszechnie stosowaną częstotliwością próbkowania jest 44,1 kHz i 48 kHz.

LOGO WIDOCZNE PODCZAS NAGRYWANIA

Umieszczenie w wideo logotypu to dla programu Bandicam żaden problem. Zobaczmy, jak dodać logo, które będzie widoczne na nagranym filmie.

1 Klikamy na zakładkę **Wideo**, a potem na przycisk **Ustawienia** w sekcji **Nagrywanie wideo**.

2 W oknie **Ustawienia nagrywania** przechodzimy do zakładki **Logo**.

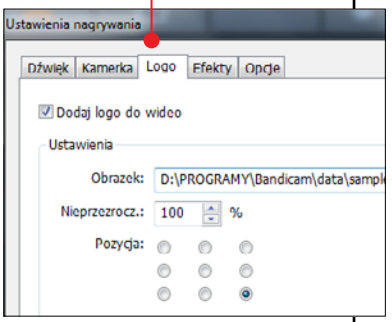

3 Zaznaczamy opcję **Dodaj logo do wideo**. Podajemy ścieżkę obrazka oraz określamy jego przezroczystość i pozycję na ekranie. Klikamy na przycisk **OK**. Gotowe. Logo jest widoczne na filmie.

DUŻO OPCJI KONFIGURACYJNYCH

Dxtory 2.0

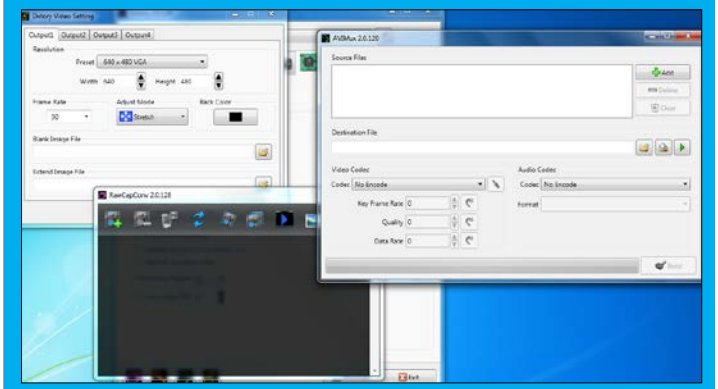

Licencja: **TRIAL**
Język: **angielski**
Strona WWW: **http://exkode.com**

DVD-KOD: 031
System: **XP, Vista, Win 7, 8**
Ograniczenia: **znak wodny, oczekiwanie 10 sekund przed uruchomieniem**

Rejestracja: **NIE**
Rozmiar: **3 MB**
Cena: **ok. 120 zł**

Dxtory to rozbudowane narzędzie do przechwytywania audio-wideo z gier i aplikacji korzystających z bibliotek DirectX i OpenGL. Wyróżnia się sporą liczbą opcji konfiguracyjnych. Pozwala robić zrzuty ekranu. Obsługuje profile użytkowników. Do programu dołączonych jest kilka przydatnych narzędzi, które pozwolą nam naprawić uszkodzone wideo, scalić nagrania czy konwertować pliki RAW do formatu AVI. Dxtory zapewnia dobrą jakość wideo przy relatywnie małej wielkości pliku wynikowego.

Program instalujemy z płyty Niezbędnika, podając DVD-KOD: 031, albo z KŚ+.

USTAWIENIA WIDEO

Podane poniżej ustawienia sprawdzą się w większości przypadków podczas nagrywania wideo z gier.

1 Uruchamiamy program Dxtory. Podczas uruchamiania należy odczekać około 10 sekund i kliknąć na **Experience the Trial**.

2 Klikamy na zakładkę **Movie** i z rozwijanej listy **Codec** wybieramy pozycję **Dxtory Video Codec**.

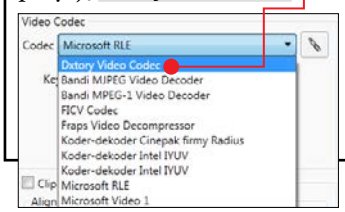

3 Klikamy na **Show Configuration dialog box of the code**.

4 W oknie **Dxtory Video Codec** zaznaczamy pozycję **YUV420(2x2)** i klikamy na **OK**.

Jeśli mamy słabszy komputer lub zauważymy duży spadek wydajności podczas nagrywania, możemy ustawić format **YUV410(4x4)**.

5 W zakładce **Movie** zaznaczamy pola przy **File Output** i **AVI**. Jeżeli chcemy, aby był nagrywany kursor myszy, zaznaczamy opcję **Include Mouse Cursor**. Pozostałe opcje pozostawiamy bez zmian.

USTAWIENIA AUDIO

Domyślnie Dxtory nie nagrywa mikrofonu – zobaczmy, jak to zmienić.

1 Klikamy na zakładkę **Audio**. Z listy urządzeń w sekcji **Audio Device** wybieramy głośniki lub inne urządzenie jako źródło dźwięku.

2 Klikamy na **Add audio stream** i na **Audio stream number**. Z listy urządzeń **Audio Device** wybieramy mikrofon i ustawiamy głośność dźwięku.

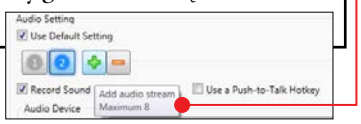

TRANSMISJE NA ŻYWO

Open Broadcaster Software 0.65 B

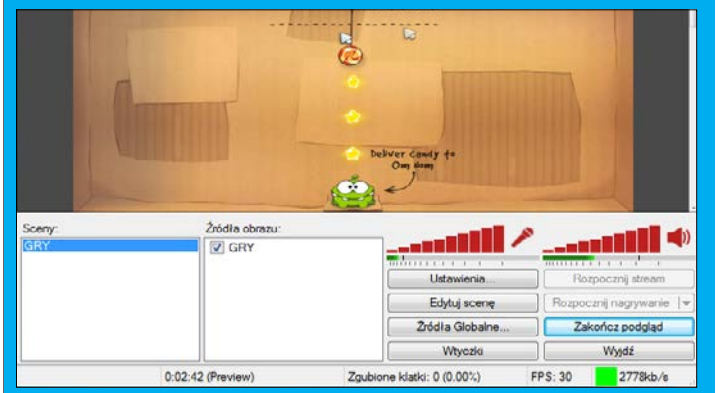

Licencja: **FREEWARE**
Język: **polski**
Strona WWW: **https://obsproject.com**

DVD-KOD: 052/053 - 32/64-bit
System: **XP, Vista, Win 7, 8**
Ograniczenia: **brak**

Rejestracja: **NIE**
Rozmiar: **5 MB**
Cena: **darmowy**

To program do nagrywania i strumieniowego przesyłania wideo – dla graczy, którzy chcą transmitować na żywo swoje zmagania. Współpracuje z Twitch.tv i YouTube. Pozwala przechwycić obraz z gry i kamery internetowej i przygotować różne szablony dla transmisji na żywo i nagrywanych lokalnie. Przed rozpoczęciem transmisji mamy możliwość podglądu. Program pozwala zapisać nagrania w formacie MP4 lub FLV.

Program instalujemy z płyty Niezbędnika, podając DVD-KOD: 052 (32-bit) lub DVD-KOD: 053 (64-bit), albo z KŚ+.

KONTO NA TWITCH.TV

1 Otwieramy w przeglądarce stronę **www.twitch.tv/signup**. Wypełniamy formularz rejestracyjny i klikamy na **Rejestracja**. Potwierdzamy adres e-mail, klikając na link weryfikacyjny w wiadomości. Otwieramy **www.twitch.tv/broadcast/dashboard/streamkey** i klikamy na **Wyświetl klucz**.

2 Kopiujemy klucz naszego streamu – posłuży on do konfiguracji Open Broadcaster Software. Link do naszego streamu będzie miał postać **www.twitch.tv/NICK**.

KONFIGURACJA PROGRAMU

1 Uruchamiamy program, klikamy u góry okna na **Ustawienia** i wybieramy **Ustawienia**. Na zakładce **Główne** w polu **Ustawienia profilu** podajemy nazwę nowego profilu i klikamy na **Dodaj**.

2 Na zakładce **Kodowanie** w polu **Maksymalna przepływność** wpisujemy **2500**, jeżeli upload naszego łącza to 3 MB. Parametr określa maksymalną ilość danych wysyłanych do serwera, która wpływa na jakość streamu. Dla serwisu Twitch.tv maksymalną wartością jest 3500 kb/s (dla łącza minimum 4 MB). W sekcji **Kodowanie dźwięku** dla pola **Kodek** wybieramy **MP3**.

3 Otwieramy zakładkę **Streamowanie**. Uzupełniamy informację o trybie nadawania – **Nadawanie na żywo**, usłudze – **Twitch** i serwerze, na którym zamierzamy streamować – na przykład **EU:Prague, CZ**. Podajemy zapisany wcześniej klucz streamu wygenerowany podczas zakładania konta Twitch.

4 Otwieramy zakładkę **Obraz**. Z listy kart graficznych wybieramy tę, która służy nam do grania. Określamy rozdzielczość bazową, zaznaczając **Ustawienia własne**. Dla procesorów i5 optymalną rozdzielczością jest **1280 x 720** (im większa, tym lepsza jakość streamu, ale większe obciążenie komputera).

5 Otwieramy zakładkę **Dźwięk**. Z listy **Domyślnie przechwytywane urządzenie** wybieramy **Głośniki**, na liście **Mikrofon/Dodatkowe urządzenia** wskazujemy **Mikrofon**.

Ciąg dalszy: Jak rozpocząć streamowanie – patrz w KŚ+

Karol Żebruń
dziennikarz
Komputer Świata

5 NAJLEPSZYCH PROGRAMÓW DO INSTALOWANIA SYSTEMU NA USB

Programy do tworzenia napędów instalacyjnych są przydate, kiedy zachodzi potrzeba reinstalacji systemu albo gdy mamy ochotę poeksperymentować z innym systemem niż ten, z którego korzystamy na co dzień. Niektóre z nich pozwalają bowiem tworzyć nie tylko napędy bootowalne, czyli takie, z których startuje komputer, zawierające pliki instalacyjne, ale także nośniki Live z mobilnymi, gotowymi do działania wersjami systemów. Ciekawą możliwością jest zapisywanie na jednym nośniku instalatorów kilku różnych systemów. Programy z tej kategorii pozwalają także tworzyć bootowalne nośniki ratunkowe z zestawem narzędzi do naprawiania systemu i usuwania szkodliwych plików. Omawiane w tym dziale aplikacje z reguły obsługują zarówno pendrive'y, jak i płyty CD/DVD czy karty pamięci. Większość z nich jest dedykowana do systemów linuksowych, ale wiele bardzo dobrze radzi sobie także z różnymi wersjami Windows, także z najnowszą – Windows 10. Przydatną funkcją, na którą warto zwrócić uwagę, jest sprawdzanie napędu przed zapisaniem na nim systemu. Obsługa aplikacji sprowadza się zwykle do wykonywania poleceń kreatorów.

Universal USB Installer 1.9

Jak nazwa wskazuje – to uniwersalne narzędzie, które przygotuje bootowalny pendrive z dowolnym systemem bazującym na Linuksie

- Tworzy nośniki instalacyjne Linuksów i Windows Vista, 7, 8
- Możliwość pobrania ISO z internetu
- Bardzo duża liczba wspieranych dystrybucji, a także zestawy do naprawy systemu czy pakiety bezpieczeństwa

LICENCJA: **freeware** CENA: **darmowy**

Windows USB/DVD Download Tool

Gdy chcemy stworzyć podręczny nośnik USB lub DVD z instalatorem Windows XP, Vista, 7 czy 8, przyda się narzędzie wprost od Microsoftu

- Możliwość nagrania obrazu ISO na pendrivie lub na płycie DVD
- Bardzo łatwa obsługa
- Trzeba samemu pobrać wcześniej obraz systemu operacyjnego

LICENCJA: **freeware** CENA: **darmowy**

WinSetupFromUSB 1.4

Nie tylko tworzy nośnik USB z instalatorem systemu operacyjnego. Pomoże także odpowiednio przygotować dysk do instalacji

- Możliwość tworzenia pendrive'ów z instalatorami systemów Windows oraz Linux
- Tworzenie nośników z WinPE, WinFLP, pozwala instalować Windows XP/2003 na źródłowym nośniku
- Narzędzia do formatowania, kopii zapasowych, zarządzania sektorami startowymi

LICENCJA: **freeware** CENA: **darmowy**

Yumi 2.0

Tworzy nośnik USB z instalatorem systemu Linux lub z narzędziami ratunkowymi bazującymi na linuksowej platformie

- Na jednym pendrivie można zainstalować więcej niż jedną dystrybucję Linuksa
- Możliwość pobrania ISO z internetu
- Przygotowanie nośnika USB, pendrive'a lub karty pamięci do instalacji

LICENCJA: **freeware** CENA: **darmowy**

Rufus 2.1

Niewymagające instalacji, bardzo szybkie narzędzie do tworzenia bootowalnego USB z instalatorem lub systemem Live

- Tworzenie nośników instalacyjnych Windows Vista i nowszych
- Możliwość stworzenia nie tylko instalatora, ale również bootowalnego systemu Live, także Windows 8

LICENCJA: **freeware** CENA: **darmowy**

WinToFlash 0.8

Niewielka aplikacja, która przygotowuje płyty instalacyjne z Windows XP–10

UNetbootin 6.08

Wieloplatformowy (Windows, Linux, OS X), tworzy nośniki Live z Linuksami

SARDU multiboot creator 3.0 Beta 6

Pozwala stworzyć dysk z instalatorem, dystrybucją Live lub antywirusową płytę ratunkową

Fot.: Antishock/123rf.com

– polska wersja językowa, – najbardziej uniwersalny i najlepszy program w tej kategorii, – ulubieniec redakcji, – ciekawe funkcje, – warto poznać

UNIWERSALNY PROGRAM DO INSTALOWANIA SYSTEMU NA USB

Universal USB Installer 1.9

Licencja: **FREEWARE**
Język: **angielski**
Strona WWW: **www.pendrivelinux.com**

DVD-KOD: 073
System: **XP, Vista, Win 7, 8**
Ograniczenia: **brak**

Rejestracja: **NIE**
Rozmiar: **1 MB**
Cena: **darmowy**

Uniwersalne narzędzie, które ułatwi nam pobranie aktualnego obrazu ISO wybranego systemu bazującego na Linuksie i przygotuje bootowalny pendrive.

Universal USB Installer nie wymaga instalacji – wystarczy skopiować go na pulpit z płyty Niezbędnika, podając DVD-KOD: 073, lub z KŚ+, i uruchomić.

INSTALACJA OBRAZU SYSTEMU

Uwaga! Do stworzenia pendrive'a instalacyjnego wskazane jest zastosowanie najwydajniejszej pamięci, jaką dysponujemy. Istotna jest tu nie tyle pojemność (zwykle 8 GB spokojnie wystarczy), ile szybkość odczytu i zapisu. Pamięci, które mają te parametry na poziomie kilku, co najwyżej kilkunastu MB/s, mogą nie spełnić wymagań. Dobrze także, by pendrive lub czytnik kart wykorzystywał interfejs USB 3.0.

1 Uruchamiamy Universal USB Installer i w oknie programu z listy wybieramy odpowiednią dystrybucję systemu. Następnie klikamy na **Browse**, by wskazać lokalizację obrazu ISO na dysku komputera, i klikamy na **Otwórz**.

2 Może zdarzyć się, że nasz obraz ma inną nazwę niż oczekiwana przez program. Wtedy podczas otwierania pliku ISO wpisujemy i wciskamy enter. Powinny pojawić się odpowiednie pliki.

3 Gdy nie dysponujemy obrazem ISO, zaznaczamy pole wyboru. Wyświetli się okno, w którym klikamy na **Tak**. Otworzy się okno przeglądarki, w którym potwierdzamy pobieranie. Po pobraniu powtarzamy krok **1** tej porady.

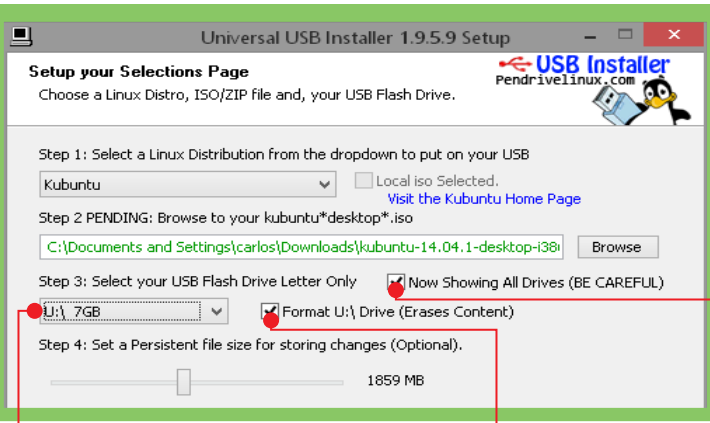

4 Z listy wybieramy nośnik, na którym nagramy obraz ISO. Jeśli na liście nie ma naszego nośnika, zaznaczamy pole wyboru, by wyświetlić wszystkie dyski, które mają litery w systemie.

5 Jeśli chcemy sformatować pamięć USB, zaznaczamy pole wyboru. Klikamy na **Create**, by rozpocząć nagrywanie obrazu ISO. Wyświetli się okno z potwierdzeniem wszystkich operacji, które wykona program. Klikamy na **Tak**. Po zakończeniu klikamy na **Close**.

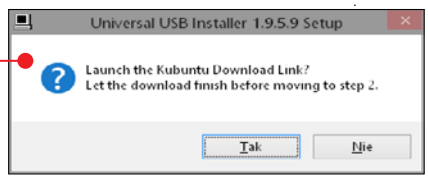

6 Gotowe. Możemy już uruchomić system z pendrive'a.

PENDRIVE JAKO PAMIĘĆ ROBOCZA

Universal USB Installer dysponuje ciekawą funkcją, która pozwala wykorzystać część przestrzeni na naszym pendrivie lub karcie pamięci jako pamięć, która zapisze aktualny stan pracy z systemem typu Live. Przed zakończeniem pracy skopiuje wszystkie utworzone dane z pamięci RAM na nośnik i pozwoli wykorzystać je przy ponownym uruchomieniu systemu.

1 By skorzystać z tej funkcji o nazwie **Persistent file**, należy wybrać odpowiednią dystrybucję Linuksa (opcja nie działa w przypadku płyt ratunkowych). Opcja pojawi się dopiero po wybraniu nośnika instalacyjnego.

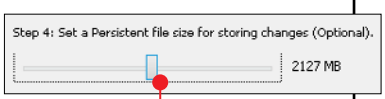

2 Suwakiem określamy, jak wiele miejsca na nośniku USB chcemy przeznaczyć na zapisanie danych.

3 Następnie klikamy na **Create** i postępujemy identycznie jak w przypadku normalnej procedury.

CO MOŻE ZAWIERAĆ PENDRIVE INSTALACYJNY UNIVERSAL USB INSTALLER

Najszersza kategoria instalatorów udostępnianych przez Universal USB Installer to różne dystrybucje **Linuksa**.

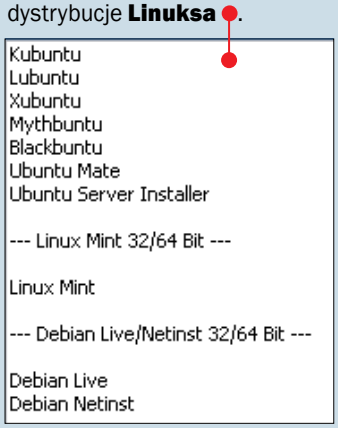

Universal USB Installer udostępnia również instalatory systemów nielinuksowych, między innymi **Windows Vista, 7 i 8**. Pamiętajmy, że w tym przypadku, by legalnie

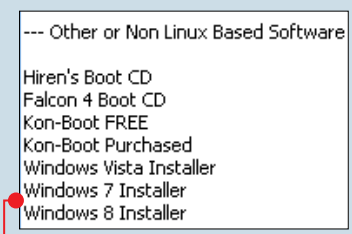

korzystać z systemu, konieczne jest posiadanie wykupionej licencji.

Jeśli na liście programu nie znajdziemy interesującego nas systemu, możemy wybrać opcję, by wypróbo-

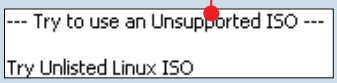

wać instalację z posiadanego przez nas (na przykład pobranego z internetu) **obrazu ISO**.

Universal USB Installer udostępnia również pokaźną listę **obrazów nośników ratunkowych**, które pomogą na przykład sprawdzić nasz

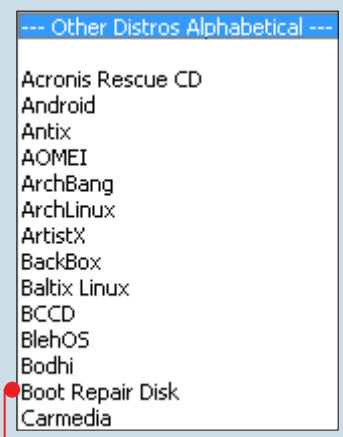

komputer na okoliczność występowania wirusów i wyeliminować te szkodniki, a także **nośniki z oprogramowaniem diagnostyczno-użytkowym**, które przydadzą się na przykład podczas tworzenia obrazu systemu czy do odzyskiwania danych.

PROGRAM OD PRODUCENTA WINDOWS

Windows USB/DVD Download Tool

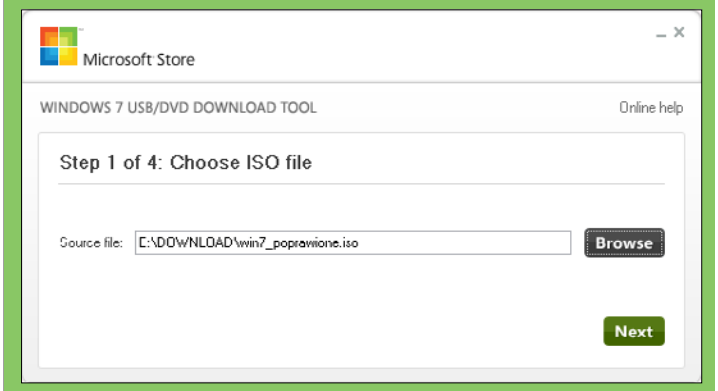

Licencja: **FREEWARE**
Język: **angielski**
Strona WWW: **microsoft.com**

DVD-KOD: 081
System: **XP, Vista, Win 7, 8**
Ograniczenia: **wymaga bibliotek .NET 2.0**

Rejestracja: **NIE**
Rozmiar: **3 MB**
Cena: **darmowy**

To firmowa aplikacja prosto od producenta Windows. Uprości nagrywanie instalatora nie tylko na pamięć USB, ale również na płytę DVD (przyda się, gdy mamy obraz ISO, ale nie mamy płyty z instalatorem).
Program instalujemy i uruchamiamy z płyty Niezbędnika, podając DVD-KOD: 081, albo z KŚ+.

TWORZYMY INSTALATOR WINDOWS

1 Uruchamiamy program, a następnie w jego oknie podajemy lokalizację pliku ISO. Klikamy na **Next**.

2 W kolejnym oknie wybieramy nośnik. Jeżeli chcemy nagrać instalator na płytę, klikamy na ●, jeśli na pendrive – na ●.

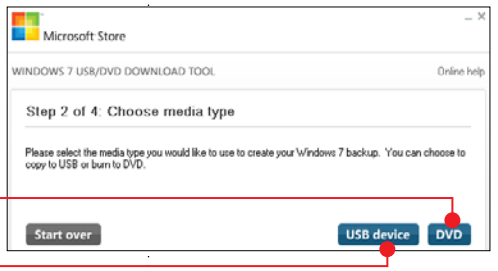

3 W kolejnym kroku wybieramy z listy ● literę odpowiadającą nośnikowi, na który chcemy nagrywać dane. Klikamy na **Start over**.

4 Jeśli nośnik nie jest pusty, wyświetla się okno **Not Enough Free Space**, w którym musimy potwierdzić jego sformatowanie, klikając na **Erase USB Device**. Klikamy na **Tak** i czekamy, aż pendrive z instalatorem zostanie utworzony.

SKAD WZIĄĆ OBRAZ ISO

Windows USB/DVD Download Tool wbrew nazwie nie pobiera plików ISO z instalacją Windows. ISO musimy już mieć. Otrzymujemy go, kupując Windows drogą elektroniczną, albo pobierając z podanych niżej adresów. Możemy także przetworzyć dysk instalacyjny Windows na ISO za pomocą jednej z aplikacji do nagrywania płyt, na przykład pełnej wersji BurnAware Premium 7.

- **www.microsoft.com/en-us/software-recovery** – Windows 7
- **windows.microsoft.com/en-US/windows-8/upgrade-product-key-only** – Windows 8

WIELE SYSTEMÓW DLA ZAAWANSOWANYCH

WinSetupFromUSB 1.4

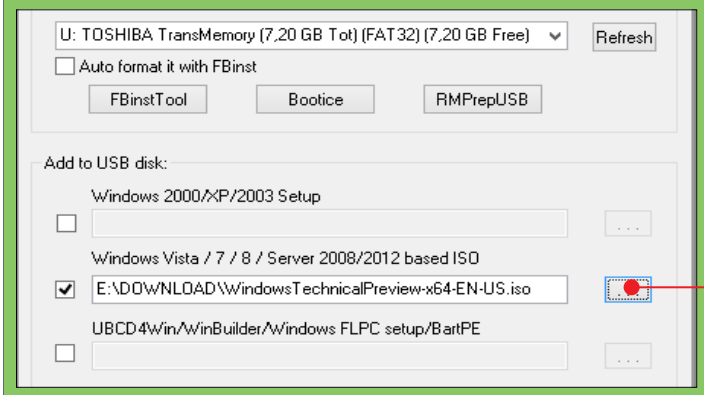

Licencja: **FREEWARE**
Język: **angielski**
Strona WWW: **www.winsetupfromusb.com**

DVD-KOD: 082
System: **XP, Vista, Win 7, 8**
Ograniczenia: **brak**

Rejestracja: **NIE**
Rozmiar: **27 MB**
Cena: **darmowy**

WinSetupFromUSB i opisany obok Yumi mają podobną funkcjonalność. Przewagą WinSetupFromUSB są bardzo rozbudowane funkcje zarządzania nośnikiem startowym – opcje formatowania i tworzenia menu bootloadera. Ten program jest polecany dla bardziej zaawansowanych użytkowników.
Program kopiujemy na dysk z płyty Niezbędnika, podając DVD-KOD: 082, albo z KŚ+.

PENDRIVE Z WIELOMA SYSTEMAMI

Stworzenie bootowalnego nośnika USB z systemem operacyjnym to nie zawsze tylko operacja kopiowania danych. Jeśli chcemy umieścić na pendrivie więcej niż jeden system, należy stworzyć menu wyboru, zainstalować menedżer startu, ewentualnie odpowiednio sformatować pamięć lub dodać pliki z dyskami wirtualnymi. Wszystkie potrzebne narzędzia znajdziemy w WinSetupFromUSB. Musimy jednak wcześniej pobrać pliki ISO z obrazami instalatorów systemów.

1 Otwieramy folder programu i uruchamiamy odpowiednią dla naszego systemu wersję ●.

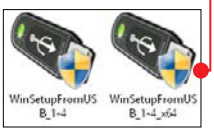

2 Z listy ● wybieramy nośnik, na który chcemy nagrać systemy lub instalatory. Jeśli nie chcemy skorzystać z dodatkowych narzędzi (patrz ramka), a chcemy go sformatować, zaznaczamy pole ●. Wskazane jest pozostawienie domyślnych ustawień formatowania.

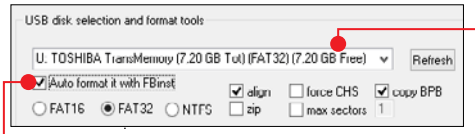

3 Zaznaczamy pola wyboru przy systemach, które chcemy dodać. Dla każdego z systemów klikamy na ● i wskazujemy odpowiedni plik ISO.

4 Klikamy na **Go**, aby rozpocząć proces kopiowania plików. Klikamy dwa razy na **Tak**, by potwierdzić wprowadzane zmiany. Bootowalny pendrive zostanie utworzony.

DODATKOWE NARZĘDZIA

FBinstTool – służy do zaawansowanego formatowania dysku na potrzeby kilku systemów (tylko dla zaawansowanych)
BOOTICE – zarządza rekordem startowym, pozwala stworzyć odpowiednie menu wyboru systemu
RMPrepUSB – ułatwia instalację różnych menedżerów bootowania

WIELE SYSTEMÓW DLA MNIEJ ZAAWANSOWANYCH

Yumi 2.0

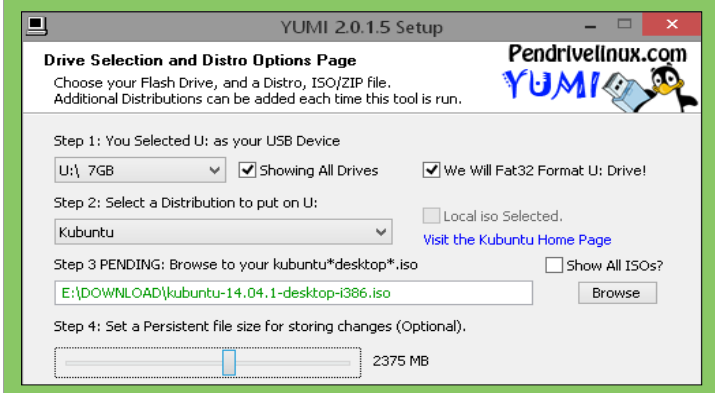

Licencja: **FREEWARE**
Język: **angielski**
Strona WWW: **www.pendrivelinux.com**

DVD-KOD: **089**
System: **XP, Vista, Win 7, 8**
Ograniczenia: **brak**

Rejestracja: **NIE**
Rozmiar: **1 MB**
Cena: **darmowy**

Z pomocą Yumi stworzymy nośnik, na którym będzie dostępny więcej niż jeden system operacyjny. Program dodaje odpowiednie menu wyboru. Yumi jest polecany dla mniej zaawansowanych użytkowników.

Program kopiujemy na dysk z płyty Niezbędnika, podając DVD-KOD: 089, albo z KŚ+.

TWORZYMY PENDRIVE Z KILKOMA SYSTEMAMI

Jednorazowo możemy dodać jeden system na pendrive. Po zakończeniu operacji Yumi zapyta, czy chcemy dodać kolejny.

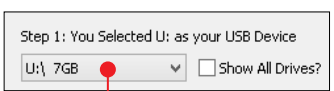

1 W oknie aplikacji z listy wybieramy nośnik, na który chcemy skopiować obraz ISO. By sformatować pamięć USB (przy kopiowaniu pierwszego obrazu), zaznaczamy pole wyboru.

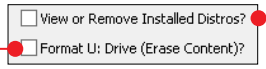

2 Z listy wybieramy jedną z dostępnych dystrybucji, a następnie klikamy na **Browse**, by wskazać odpowiedni plik na dysku. Jeśli obraz ISO ma inną niż domyślna nazwę, zaznaczamy pole wyboru.

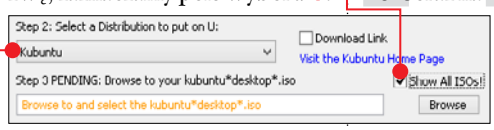

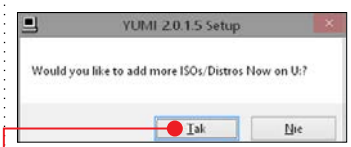

3 Klikamy na **Create**, by zapisać obraz na pamięci USB. Potwierdzamy zapis, klikając na **Tak**. Po zakończeniu kopiowania klikamy na **Next**. Wyświetli się okno, w którym klikamy na, by dodać kolejny obraz do pendrive'a, lub na **Nie**, a potem **Finish**, by zakończyć pracę z Yumi.

USUWAMY NADMIAROWE SYSTEMY

Yumi umożliwia również usunięcie jednego z systemów umieszczonych na pendrivie.

1 W oknie Yumi wskazujemy nośnik, zaznaczamy tym razem pole przy. Yumi poinformuje, że jesteśmy w specjalnym trybie deinstalacji.

2 Z listy wybieramy ten system, który chcemy usunąć. Klikamy

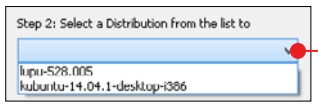

na **Remove**. Następnie klikamy na **Next** oraz na **Tak**, by kontynuować pracę – dodać lub usunąć system, albo na **Nie** i **Finish**, by zamknąć program.

OPCJE FORMATOWANIA I SPRAWDZANIA

Rufus 2.1

Licencja: **FREEWARE**
Język: **polski**
Strona WWW: **rufus.akeo.ie**

DVD-KOD: **061**
System: **XP, Vista, Win 7, 8**
Ograniczenia: **brak**

Rejestracja: **NIE**
Rozmiar: **1 MB**
Cena: **darmowy**

Rufus wyróżnia się opcjami formatowania i sprawdzania nośnika pod kątem ewentualnych błędów. Jeśli zatem nie jesteśmy pewni, czy nasz pendrive, którego chcemy użyć, jest w pełni sprawny, skorzystajmy z Rufusa.

Program instalujemy z płyty Niezbędnika, podając DVD-KOD: 061, albo z KŚ+.

BOOTOWALNY PENDRIVE

1 Po uruchomieniu program wykrywa wszystkie dostępne pamięci USB, które można wykorzystać. Wybieramy odpowiednią z listy.

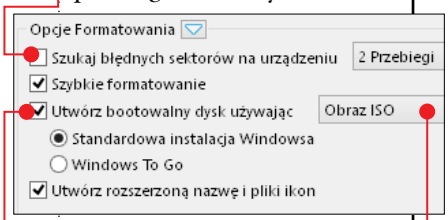

2 Z drugiej listy wybieramy schemat partycjonowania. Jeśli nie mamy pewności, jaki standard obsługuje nasz komputer, pozostawiamy domyślne ustawienie. Gdy mamy komputer z UEFI, możemy wybrać jedną z dwóch opcji.

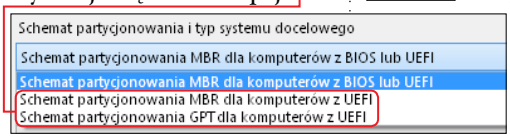

3 Wybieramy system plików, rozmiar alokacji i podajemy etykietę. System FAT32 sprawdzi się w przypadku pendrive'a o przeciętnej pojemności, ale gdy mamy do czynienia z nośnikami ponad 32 GB, warto rozważyć NTFS. Rozmiar jednostki alokacji powinien wynosić 4 kB, co jest optymalną wartością.

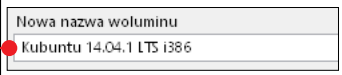

4 Kolejny krok to decyzja, czy chcemy przetestować nośnik w trakcie formatowania. Jeśli tak, to zaznaczamy pole wyboru i określamy ewentualnie liczbę przebiegów testowych.

5 Opcja dodawania obrazu ISO jest w Rufusie nieco ukryta. W tym celu zaznaczamy pole wyboru, z listy wybieramy

a potem klikamy na i wskazujemy obraz ISO, który chcemy przenieść na pamięć USB. Jeśli wybierzemy ISO z systemem Windows, pojawi się możliwość wyboru – instalator czy zainstalowany system w wersji Windows To Go (uruchamiany z USB).

6 Na koniec klikamy na **Start**, a następnie na **OK**, by rozpocząć operację tworzenia bootowalnego pendrive'a.

10 ODPOWIEDZI NA TRUDNE PYTANIA DO NIEZBĘDNIKA

1 Nie widzę zawartości płyty, co mam zrobić?

Należy sprawdzić płytę na innym komputerze. Jeśli i na nim problem się powtórzy, prosimy o kontakt z redakcją w celu wymiany nośnika.

2 Po włożeniu do komputera płyta nie uruchamia się. Dlaczego?

Być może nośnik jest uszkodzony. Najpierw należy jednak sprawdzić płytę na innym komputerze. Można też spróbować uruchomić ją ręcznie, klikając na ikonę oraz Stacja dysków DVD. Jeśli wystartuje, to znaczy, że w komputerze wyłączona jest funkcja Autostartu płyt. Należy ją włączyć.

3 Znalazłem na płycie wirusa! Co mam zrobić?

To prawie na pewno fałszywy alarm – często generują go programy antywirusowe. Każda płyta jest sprawdzana w redakcji dwoma różnymi programami antywirusowymi i szansa, że jakiś wirus przedostał się na nośnik, jest znikoma. Jeśli dwa różne programy antywirusowe wykryją tego samego wirusa na płycie, prosimy o kontakt z redakcją.

4 Co zrobić, gdy program wymaga rejestracji przez internet, a ja nie mam internetu?

Większość programów można zarejestrować w kawiarence internetowej lub u znajomego, a otrzymane kody przenieść na pendrive czy przepisać na kartkę i w domu aktywować program. Swoją drogą polecamy podłączenie się do internetu, naprawdę warto!

5 Dlaczego program nie działa na Windows 8?

Redakcja Niezbędnika nie pisze sama programów, ale zamieszcza te udostępniane przez producentów oprogramowania. Jeśli aplikacja nie współpracuje z Windows 8, trzeba poczekać na kolejną wersję programu – gdy tylko się ukaże, zamieścimy ją na płycie.

6 Dlaczego zamieszczacie powtarzające się programy i sterowniki?

Na każdej płycie publikujemy zestaw niezbędnych programów i sterowników w najnowszych wersjach. Dlaczego? Bo gdy użytkownik szuka popularnej aplikacji lub sterownika do karty graficznej lub płyty głównej, nie musi przeglądać dziesiątków płyt – wystarczy włożyć do napędu DVD z najnowszego wydania Niezbędnika. Pliki te nie zajmują jednak nigdy więcej niż dziesięć procent miejsca na płycie DVD.

7 Dlaczego publikujecie tak mało gier?

Niezbędnik nie jest czasopismem o grach, więc nie wypada nam zamieszczać ich zbyt wiele. Staramy się jednak, by w każdym numerze na płycie lub w KŚ+ poza przydatnymi narzędziami czy programami dla hobbystów znalazło się kilka interesujących tytułów rozrywkowych.

8 Kiedy dacie pełną wersję Photoshopa, Nero, najnowszy Office i Windows?

Bardzo drogich programów, niestety, nie opublikujemy nigdy. Powód jest prosty – Niezbędnik z takimi aplikacjami musiałby kosztować bardzo dużo.

9 Chciałbym prosić o zamieszczenie na płycie mojego programu. Czy to możliwe?

Prosimy o przesłanie aplikacji do redakcji e-mailem lub podanie adresu strony, z której można ją ściągnąć. Obejrzymy i jeśli program okaże się ciekawy, opublikujemy go.

10 Jak kontaktować się z redakcją Twojego Niezbędnika?

Najszybciej wysyłając e-mail na adres **redakcja@komputerswiat.pl** – na większość e-maili odpowiadamy w ciągu kilku dni. Można też zadzwonić pod numer **22 2320078** lub wysłać list na adres podany w stopce poniżej.

JAK KUPIĆ NUMERY ARCHIWALNE

W sprzedaży są także poprzednie numery Niezbędnika. Można je zamówić, dzwoniąc pod numer telefonu **22 3367901**, infolinia **801000869** lub wysyłając e-mail na adres **prenumerata.axel@qg.com**. Czasopisma są także dostępne w sklepiku online na stronie **www.literia.pl** oraz jako e-wydanie w KŚ+ (**www.ksplus.pl**).

Niezbędnik 1/2015

Niezbędnik 6/2014

Niezbędnik 5/2014

Niezbędnik 4/2014

Niezbędnik 3/2014

Niezbędnik 2/2014

Komputer Niezbędnik
www.komputerswiat.pl
od 2000 roku

Adres redakcji:
02-672 Warszawa, ul. Domaniewska 52
Kontakt z Czytelnikami: tel. 22 2320078
(w godzinach 11–16), www.komputerswiat.pl,
redakcja@komputerswiat.pl
REDAKTOR NACZELNY:
Paweł Paczuski
Z-CA REDAKTORA NACZELNEGO:
Rafał Kamiński

PRZYGOTOWANIE PŁYTY: Mariusz Michalski
REDAKTOR WYDANIA: Agnieszka Al-Jawahiri
AUTORZY: Przemysław Kędra (pk), Paweł Gajewski (pg), Przemysław Kreft (pkr), Karol Żebruń

KOREKTA: Jolanta Rososińska
DZIAŁ DTP: Robert Dobrzyński, Mariusz Rybak

Wydawca:
RINGIER AXEL SPRINGER POLSKA Sp. z o.o.
Członek Izby Wydawców Prasy
i Związku Kontroli Dystrybucji Prasy
www.ringieraxelspringer.pl, asp@axelspringer.pl

02-672 Warszawa, ul. Domaniewska 52,
tel. 22 2320000, 22 2320001
PREZES ZARZĄDU: Edyta Sadowska
PREZES HONOROWY: Wiesław Podkański
DYREKTOR ZARZĄDZAJĄCY MARKĄ: Paweł Paczuski
DYREKTOR FINANSOWY: Grzegorz Kania
DYREKTOR SPRZEDAŻY: Mariusz Wąsiński
DYREKTOR MARKETINGU: Joanna Kloskowska

ringier axel springer
od 1994 roku

REKLAMA:
Media Impact Polska Sp. z o.o.
Jacek Wąsowski
jacek.wasowski@mediaimpact.pl
tel. 22 2320132

MEDIA IMPACT POLSKA

BUSINESS PROJECT MANAGER: Paweł Bulwan

HR I KOMUNIKACJA: Roman Szczepanik
RZECZNIK PRASOWY: Anna Marucha
KSIĘGOWOŚĆ: Katarzyna Fita (dyrektor)
KOLPORTAŻ: Rafał Kamiński (dyrektor)
PRODUKCJA: Mariusz Gajda (dyrektor)

DRUK: Quad/Graphics Europe Sp. z o.o., Wyszków

PRENUMERATA I EGZEMPLARZE ARCHIWALNE:
tel. 22 3367901, infolinia 801000869;
e-mail: prenumerata.axel@qg.com (zamówienia)

SPRZEDAŻ INTERNETOWA: www.literia.pl
PRENUMERATA ZAGRANICZNA: www.literia.pl
E-WYDANIA: ksplus.pl

pbc polska biblioteka czasopism

Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych, zastrzega sobie prawo redagowania nadesłanych tekstów, nie odpowiada za treść zamieszczonych reklam i ogłoszeń. Zabroniona jest bezumowna sprzedaż czasopisma po cenie niższej od ceny detalicznej ustalonej przez wydawcę. Sprzedaż numerów aktualnych i archiwalnych po innej cenie jest nielegalna i grozi odpowiedzialnością karną.

MAMY JUŻ 20 LAT!

Auto Świat

MEMBER OF Auto Bild GROUP

DOBRZE PROWADZI!

EKSPERT W MOTORYZACJI

CO TYDZIEŃ NA 4 PLATFORMACH

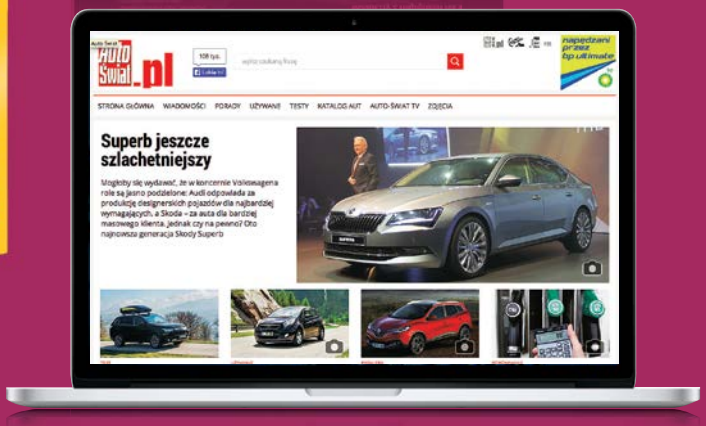

WWW.AUTOSWIAT.PL

Available on the App Store

GET IT ON Google play

Znajdź nas na www.facebook.com/AutoSwiat

TWÓJ ŚWIAT NOWYCH TECHNOLOGII

tap&swipe

www.tapandswipe.pl

POBIERZ bezpłatny magazyn

ANDROID APP ON Google play

Available on the App Store

Znajdź nas na FACEBOOKU